

ODTÜ Verimlilik Topluluğu olarak, bu yıl 23.'sünü yayımladığımız Kybele dergimizi sizlerle paylaşmanın verdiği haklı gururu ve heyecanı yaşamaktayım.

Topluluğumuz, 33 yıldır sekiz proje ve dört komite ile azim ve özveriyle çalışmalarına devam etmektedir. Bu kapsamda, Kybele projesi ile ODTÜ öğrencilerini sınavlardan ve akademik kaygılardan bir nebze olsun uzaklaştırmayı, onları eğlendirmeyi ve ilgilerini çeken konularda sohbet etmeye teşvik etmeyi amaçlıyoruz. Bu hedefe ulaşmak için yıl boyunca çeşitli söyleşiler, etkinlikler ve üyelerimizin özgürce tartışabildikleri haftalık toplantılar düzenliyoruz. Kybele projemiz, Verimlilik Topluluğu'nun yalnızca kariyer odaklı etkinlikler düzenleyen bir topluluk olmanın ötesine geçerek, sosyal ve kültürel anlamda da katkı sağlama vizyonunu taşımaktadır.

Üç yıl önce, Verimlilik Topluluğu'nun bir parçası olarak, büyük bir heves ve keyifle etkinliklerine katıldım. Çeşitli organizasyon çalışmalarında yer alarak, bu görevleri büyük bir memnuniyetle yerine getirdim. Ardından, süreç beni Kybele projesinden sorumlu yönetim kurulu üyesi olarak görevlendirdi. Bu üç yıl, zaman zaman beni zorlasa da, çoğu kez bana büyük bir mutluluk ve tatmin sağladı. Geride bıraktığım bu yolculukta, Kybele projesine katkı sağlamak, bana en fazla mutluluk veren deneyimlerden biri olmuştur. Bu yıl, ilk kez düzenlediğimiz Spor Zirvesi etkinliği dâhil olmak üzere birçok etkinlik gerçekleştirdik ve bugün de 23. Kybele dergimizi yayımlıyoruz. Kybele dergimizin yayına hazırlanmasında emeği geçen tüm ekibe teşekkür ederim. Ayrıca, bu süreçte birlikte çalıştığım; her zaman azmine, hevesine ve potansiyeline güvendiğim değerli arkadaşım Kybele Proje Lideri **Beyza Gümüş**'e özel olarak teşekkür etmek isterim. Kendisiyle çalışmak benim için büyük bir zevkti.

Her kelimesinde emek, mutluluk ve tutku bulunan 23. Kybele dergimizi, sizlerle buluşturmanın gururunu yaşarken, dergiyi takdim etmekten mutluluk duyuyorum.

Keyifli okumalar dilerim.

Erdem Kaya
Kybele Yönetim Kurulu Üyesi

Yıldızlar Arasında İnsanlığı Keşfetmek

Star Trek: The Next Generation

1964 senesinde bir bilim kurgu hayranı senaryo yazarının yeni dizisi için yazdığı denemelerle başladı bu koca evren. 1966'da yayınlanan Gene Roddenberry yapımı Star Trek: The Original Series, büyüleyici bir serüvenin başlangıcı oldu. Eminim hepiniz en az bir kere bilim kurgu izlemiştinizdir. Ben Roddenberry'nin Star Trek dizilerini diğer bilim kurgulardan ayrı tutarım. Çünkü bu dizinin amacı; insanlık dışı canlıları, görülmemiş teknolojileri, garip uzaylıları konu alan bir fantazi olmak değil, bu öğeleri dahice işleyip bilinmeyenle insanlığı keşfetmektir. Bunun çok iyi bir örneği de 1987'de yayınlanan ve 178 bölümden oluşan Star Trek: The Next Generation olmuştur.

Bilim Kurguya Devrimsel Bir Yaklaşım!

The Original Series (TOS), 1960'larda çeşitli ırklardan oyunculara sahip kapsayıcı kadrosuyla ve Soğuk Savaş temalı hikayeleriyle sektöre bir yenilik getirmişti. Ancak The Next Generation (TNG) bir bilim kurgu dizisinden beklenenleri aşıp olayları bilinçlendirici, düşündürücü hatta edebi bir şekilde işlemişti. Felsefi çıkarımlar, edebi göndermeler ve derin metaforlar kullanılmıştı. Diziyi büyüleyici kılan da buydu aslında.

Dizide United Federation of Planets'a (Birleşmiş Gezegenler Federasyonu) bağlı bir uzay gemisi olan Enterprise'i ve görev süresi boyunca yaşadığı serüvenleri izliyoruz. Ana karakterlerimiz olan geminin yönetici kadrosunu yakından tanıyıp, karşılaştıkları sorunlarda, ikilemlerde nasıl davrandıklarını gözlemliyoruz.

Bunun gibi değerleri katmasının yanı sıra TNG'de kullanılan ses-kontrollü bilgisayarlar, tablet benzeri cihazlar, yapay zeka gibi teknolojik ürünlerin de günümüz teknoloji dünyasına ilham verdiğini görüyoruz.

SORUN EVREN Mİ YOKSA DÜŞÜNCE YAPIMIZ MI?

Bu dizi, 24. yüzyılda geçse de aslında 20. yüzyılın ve belki de insanlığın varoluşundan beri süregelen sorunlarını ele alıyordu.

Bu bağlamda, TNG'nin en çarpıcı yanlarından biri çeşitliliği ve kapsayıcılığı anlatma biçimiydi. Örneğin, kör bir mühendis olan Geordi La Forge'un hikâyesi, engelli bireylerin toplumdaki yerini ve teknolojiyle engellerin nasıl aşılabileceğini işlerken, Worf karakteri bir Klingon olarak ırkçılık gibi sorunların, farklı bir kültürde büyümenin ve kimlik mücadelesinin metaforuna dönüştü. En dikkat çeken bölümlerden biri olan The Measure of a Man ise, bir android olan Data'nın sadece bir yapay zeka mı yoksa bir birey mi olduğu sorusunu tartışarak, insan hakları ve etik değerler üzerine düşündürdü.

The Outcast ve The Host gibi bölümlerde ise cinsiyet kimliği ve LGBTQ hakları gibi temaları dönemin televizyon anlayışına göre oldukça cesur bir şekilde işledi.

Bunun gibi bölümler, aslında dizinin alt metninde güçlü bir toplumsal eleştiri sunduğunu kanıtlıyor. Cinsiyet kimliği, ırkçılık, sınıf ayrımı ve bireysel özgürlükler gibi konular, geleceğin dünyasında dahi insanlığın yüzleşmeye devam ettiği meseleler olarak işleniyor. Ancak en etkileyici olan nokta, dizinin bu sorunları bir propaganda aracı gibi sunmak yerine, düşündürücü bir şekilde işlemeyi tercih etmesi.

Birçok bilim kurgu yapımında aksiyon ön plandayken The Next Generation, çatışmaların çözümü konusunda farklı bir yol izledi. TNG, diplomasi, empati ve anlayışın savaş ve şiddetten daha güçlü araçlar olduğunu anlatan bir dizi oldu. Ve bunu en iyi temsil eden karakter şüphesiz Kaptan Jean-Luc Picard.

BARIS VE FARKINDALIK MESAJLARI

KAPTAN JEAN-LUC PICARD

PICARD

Geleneksel kahraman figüründen farklı olarak, fiziksel güce değil, zekâya ve bilgeliğe dayalı bir liderlik sergiliyordu.

Sadece Starfleet'teki mürettebatı için değil, izleyiciler için de bir rehber gibiydi. Dizinin en etkileyici bölümlerinden biri olan Darmok, farklı bir dil ve kültüre sahip bir uzaylı ırkı ile anlaşmaya çalışan Picard'ın sabrını ve diplomatik becerilerini gözler önüne serdi. Savaşa çözülemeyecek sorunların aslında iletişim ve empati ile aşılabileceğini gösterdi.

TNG'nin bu yönü, izleyiciye çok güçlü bir mesaj veriyor:

Bazen en zor problemleri çözmek için güç kullanmaya değil, anlamaya ve anlatmaya ihtiyacımız var. Günümüz dünyasında dahi geçerliliğini koruyan bu mesaj, dizinin sadece bir bilim kurgu serisi olmanın ötesine geçtiğini ve bir düşünce platformuna dönüştüğünü kanıtlıyor.

Federation ve Prime Directive:

Etik Düşünceyi Şekillendiren Kavramlar

TNG evreninde insanlığın geldiği en önemli aşamalardan biri United Federation of Planets idi. Farklı gezegenlerin, türlerin ve kültürlerin barış içinde bir arada yaşadığı bu birlik, aslında Roddenberry'nin ütopyik bir geleceğe olan inancının bir yansımasıydı.

Federasyon'un en temel yasalarından biri olan Prime Directive (Başlıca Yönerge), gelişmemiş uygarlıklara müdahaleyi kesinlikle yasaklayan bir kuraldı. Bu ilke, izleyicilere emperyalizm, müdahalecilik ve kültürel asimilasyon gibi konuları düşündürten derin bir felsefi tartışma sundu. Federasyon, kendini ideal bir sistem olarak tanıtsa da, izleyiciye "Gerçekten en iyisini bildiğimizi mi düşünüyoruz?" gibi sorular sordurarak etik bir açmaz yarattı.

Bu kavramlar, gerçek dünyada uluslararası ilişkilerde ve insani müdahalelerde hâlâ tartışılan meseleler olarak güncelliğini koruyor. TNG sayesinde, bilim kurgu sadece geleceği hayal eden bir tür değil, aynı zamanda bugünümüzü sorgulatan bir sanat dalı haline geldi.

Live Long and Prosper

Bilim kurgu dünyasında pek çok unutulmaz yapım var. Ancak Star Trek: The Next Generation, yalnızca bir macera dizisi olmanın ötesine geçerek insanlığın en temel değerlerini tartışan bir eser haline geldi. Zamanın ötesinde bir anlatıma sahip olan bu dizi, teknoloji, etik, diplomasi ve insan doğası üzerine sorduğu sorularla bugün bile izleyicilerini düşündürmeye devam ediyor.

Roddenberry'nin yarattığı dünya, bize sadece yıldızlara bakmayı değil, kendi içimize de dönüp insanlığın ne anlama geldiğini sorgulamayı öğretiyor. Bu yüzden Roddenberry'ye teşekkür ediyor ve Vulcan'ların da dediği gibi, hepinize barış ve uzun ömür diliyorum.

KYBELE

İLE UNUTULMAZ BİR SPOR ZİRVESİ

ve Samimi Bir Sinema Gecesi

ODTÜ Verimlilik Topluluğu'nun alt birimlerinden biri olan Kybele, 13 Kasım 2024'te bugüne kadar gördüğüm en iyi spor zirvesini gerçekleştirdi. Organizasyonun her detayı titizlikle düşünülmüş, sahneye çıkan isimler özenle seçilmişti. Spor dünyasının önemli isimlerinin katılımıyla gerçekleşen bu etkinlik, yalnızca bilgilenmekle kalmayıp aynı zamanda unutulmaz anlar yaşamamı sağladı.

Zirvede sahneye çıkan her konuk, spor dünyasına dair farklı bakış açıları sundu. Önce tek tek sahneye çıkan isimler, spor ve medya dünyasındaki tecrübelerini paylaşarak bizleri bilgilendirdi. Kaan Kural'ın basketbol analizleri, Barış Okan Belovacıklı'nın spor gazeteciliğine dair içgörüler ve Oğuzhan Kapılar'ın futbol üzerine yaptığı yorumlar ilgi çekiciydi. Arhan Ata Pilavoğlu ve Yağız Sabuncuoğlu'nun anlattıkları ise spor medyasının perde arkasına dair bilgiler sunarak bambaşka bir perspektif kazanmamı sağladı.

Ancak benim için etkinliğin zirve noktası, Hasan Arda Kaşıkçı, Emre Özcan, Erman Yaşar ve Cihat Akbel'in birlikte çıktığı son oturum oldu. Özellikle Hasan Arda Kaşıkçı'nın yayınlarını düzenli olarak takip ettiğim için, kendisini sahnede izlemek benim için büyük bir heyecandı. Konuşmaları, espirileri ve samimi anlatımıyla hem bilgi verici hem de eğlenceli bir deneyim yaşattı.

Sahnedeki uyumları ve doğaçlama esprileri izleyicileri kahkahaya boğdu. Salondaki yaklaşık 1000 kişilik kalabalığın enerjisi de atmosferi daha da etkileyici hale getirdi. Bu oturumun sonrasında, salondan ayrılırken herkesin yüzünde bir gülümseme vardı ve bu, etkinliğin ne kadar başarılı geçtiğinin en büyük kanıtıydı.

KYBELE

İLE UNUTULMAZ BİR SPOR ZİRVESİ

ve Samimi Bir Sinema Gecesi

Spor zirvesi yalnızca bir etkinlik değil, aynı zamanda Kybele'nin ne kadar güçlü bir organizasyon olduğunu gösteren bir vitrin gibiydi. Ekibin özverili çalışması, organizasyonun kusursuz ilerlemesini sağladı. Gerek konuklarla yapılan etkileşimler gerekse katılımcıların ilgisi, Kybele'nin bu tarz organizasyonları nasıl profesyonelce düzenlediğinin bir göstergesiydi.

HANGOVER

Zirvenin ardından Kybele'nin düzenlediği topluluk üyelerine özel sinema gecesi, bu yoğun tempolu etkinliklerin ardından tam anlamıyla bir rahatlama alanı sundu. Bu özel gece sayesinde topluluk içindeki üyelerle daha samimi bir ortamda vakit geçirme şansı bulduk. Hangover filmi seçimi ise geceye ayrı bir eğlence kattı.

Hep birlikte izlediğimiz film boyunca kahkahalar eksik olmadı. Samimi sohbetler, yeni arkadaşlıklar ve bolca eğlence ile bu etkinlik, benim için Kybele ile olan bağımı daha da güçlendiren bir anı oldu.

Hem spor zirvesi hem de sinema gecesi, Kybele'nin topluluk ruhunu ne kadar güzel yaşattığını ve üyelerine değerli deneyimler sunduğunu gösterdi. Bu etkinliklerin içinde yer almak, bana sadece yeni bilgiler kazandırmakla kalmadı, aynı zamanda ODTÜ Verimlilik Topluluğu'na olan bağlılığımı da artırdı. Bundan sonraki organizasyonları heyecanla bekliyorum!

BERKE ÇETİNKAYA

ÇİZGİLERİN ARDINDAKİ GÜÇ

Bir çoğumuz hayatında bir kez olsun çizgi roman okumuştur. Okumasa bile babasından ya da dedesinden Zagor ve Tex gibi eski çizgi roman kahramanlarını duymuştur.

? Peki çizgi romanların nesilden nesile geçmesini sağlayan, insanlara kendisini sıkıcılaştırmadan okutan şey neydi?

Bunun cevabı herkesin kendi iç dünyasında saklı. Kimisi için toplumsal normların onları bir gruba dahilmiş gibi sınıflandırmasıyla kendilerini X-Men gibi toplumdan soyutlanmış bir kahraman grubunun üyeleriyle özdeşleştirdikleri bir kaçış aracıyken, kimileri içinse hayal dünyalarının daha derinlerine gitmelerine ve gerçeklikte bulamadıkları sayısız duyguyu deneyimlemelerine yardım eden araçlardır çizgi romanlar.

PEKİ NEREDEN GELİYOR BU ÇİZGİ ROMANLAR?

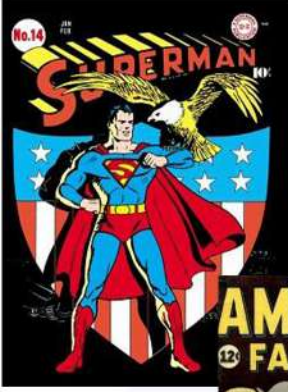
İLK ÇİZİKLER

Çizgi romanların doğuşu sanılanın aksine Amerika'ya değil Avrupa'ya dayanıyor. Bilinen ilk çizgi roman olan 'The Adventures of Obadiah Oldbuck' ilk olarak 1837'de Avrupa'da yayınlandı.

4 yıl sonra ise İngilizceye çevrilip Amerika'da yayınlanarak gelecekte birçok kişinin hayatını değiştirecek olan Amerikan çizgi roman endüstrisinin temelini attı. 1938'de Action Comics #1'in yayınlanmasıyla hepimizin aşına olduğu süper kahramanların çağı başladı.

ÇİZGİ ROMANLARIN GEİİŞİMİ

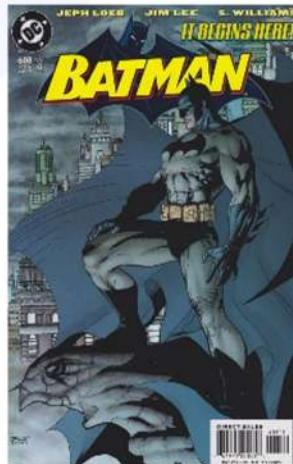
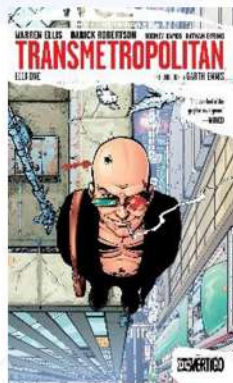

İlk çizgi roman yayınlandığında hikayeler resimlerin altındaki cümleler aracılığıyla ilerliyordu.

Yıllar geçtikçe bu hikâye anlatıcılığı yerini baloncuklara bıraktı. Bu baloncuklar **Steve Ditko**, **Jack Kirby**, **Will Eisner** gibi üstatların elinden çıkan efsanevi çizimlerle ve **Stan Lee**, **Chris Claremont** gibi usta yazarların hikayeleriyle birleşince günümüz popüler kültüründe büyük yer edinmiş, hepimizin çocukken hayran olduğu o kahramanlar ortaya çıktı.

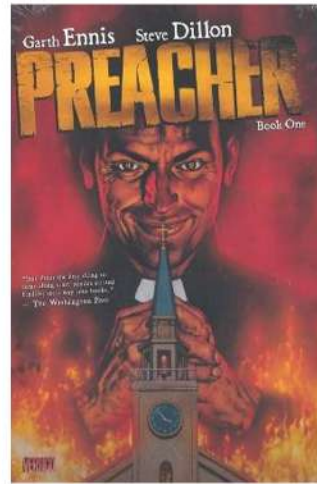
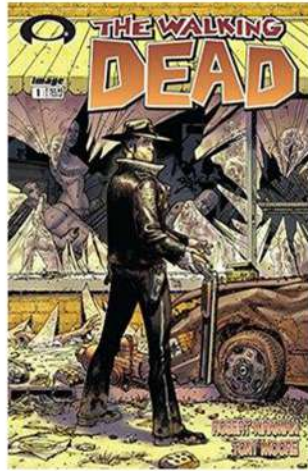
Günümüzde ise gerçeğinden ayırt etmesi çok zor olan çizimler ve bir film gibi içine çeken hikayeleriyle çizgi romanlar dünyanın dört bir yanında okurlarıyla buluşmaya devam ediyor.

SÜPER KAHRAMANLARDAN FAZLASI

Çizgi roman dendiğinde akla genelde süper kahramanlar ve onları okuyan bir çocuk gelir. Ancak onların derin dünyasına daldığınızda renkli taytlı insanlardan çok daha fazla şey anlatıldığını ve her yaştan insanlara hitap eden yapıtlar olduğunu göreceksiniz.

Persepolis'te Marjane'in İran'daki devrimden sonra yaşadığı aidiyet sorunları, The Walking Dead'in post apokaliptik dünyasında Rick Grimes'in arkadaşlarını ve ailesini korumak uğruna yaptıkları, Saga'nın fantastik evreninde iki düşman ırktan olan Alana ve Marko'nun birbirlerine aşık olması, Maus'un, Holokost'u yazarın babasının yaşadığı biçimde aktarması gibi pek çok olay karşısında okuyucular kendilerini duygu karmaşasının ortasında bulacaktır.

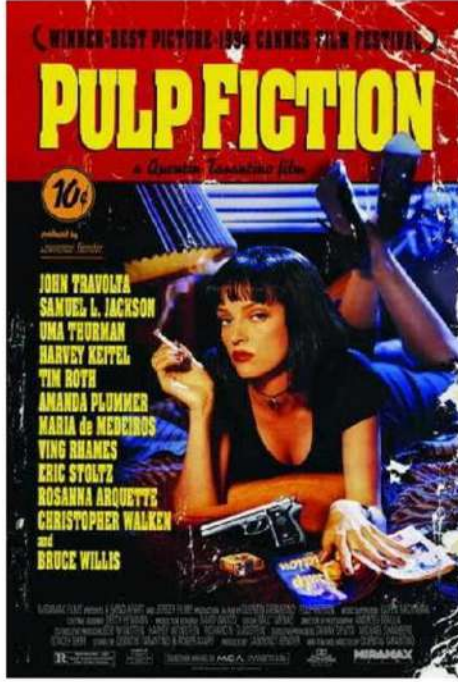
SİNEMA SEKTÖRÜNÜN İLHAM KAYNAĞI

Günümüz sinemasında çizgi roman kaynaklı eserlerin başarısı yadsınamaz bir gerçek. Hâlihazırda insanlar tarafından sevilen ve okunan yapıtların film veya dizi uyarlamaları çekilerek piyasada sundukları başarı hiç de şaşırtıcı değil.

Marvel Sinematik Evreni ve DC Evreni'nin başarısı çizgi roman karakterlerinin popülerliğini zirveye taşıırken, The Walking Dead gibi bağımsız yapımlar on yıldan uzun süre ekranlarda üst sıralarda kalmayı başardı.

Hikayelerde yapılan ufak değişiklikler kimi kesimler tarafından beğenilmese de film ve dizilere kısmi bir özgünlük kazandırarak başarıya ulaşmalarına yardımcı oldu. Perdedeki yapımlar ve çizgi romanlar arasında yapılan ufak referanslar iki sektör arasında daha kuvvetli bağlar oluşmasına vesile oldu.

Umarım ufacık da olsa çizgi romanların ilginizi çekmesini sağlamışımdır. Yazımı Fantastik Dörtlü'nün kendi yaratıcılarıyla tanıştığı 511. Sayısından Jack Kirby'ye atıfta bulunan bir panel ile bitirmek istiyorum.

Rüya mı Gerçek mi?

SİNEMANIN BÜYÜLÜ GERÇEK YÜZÜ

- Peki , gözlerini kapat. Ne görüyorsun?

- Hiçbir şey.

- Ovala gözlerini... yıldızları görüyor musun?

- Evet .

Masallara inanır mısın? Ya da yürüdüğün sokaklarda, dokunduğun taşlarda bir parça büyü gizli olabilir mi? Belki de tüm bunlar gerçeğin sert yüzünden kaçmak için uydurduğumuz tatlı yalanlardan ibarettir.

Peki ya tam tersi doğruysa?

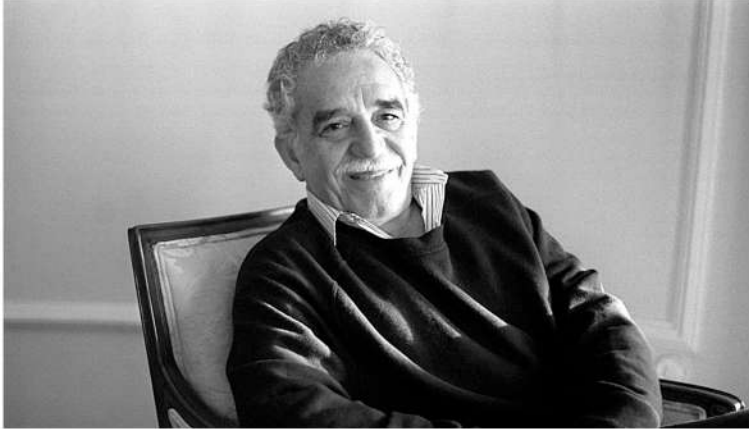
Belki de büyü, kaçış değil ; gerçeğin ta kendisidir, sadece görmek isteyenler için... Büyülü gerçekçilik tam da burada devreye girer. Gerçek ve hayalin sınırlarını silerek , bizi görünenin ötesinden bakmaya davet eder . Zaten sinemanın büyüü de bunu yapar ve bizi farklı dünyalara taşır.

Bazı filmler, doğrudan fantastik veya bilim kurgu türüne yönelirken , bazıları ise gerçeği küçük ,tatlı ama etkileyici şekillere dönüştürerek benzersiz bir anlatı dili oluşturur. İşte bu anlatım tarzına büyüü gerçekçilik diyoruz.

Peki, büyüü gerçekçilik nedir ve sinemada nasıl hayat bulur?

BÜYÜLÜ GERÇEKÇİLİK NEDİR?

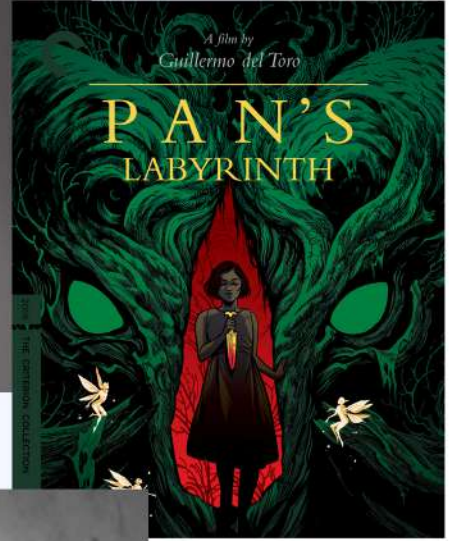
Büyülü gerçekçilik, ilk olarak 20. yüzyılın başlarında edebiyat dünyasında ortaya çıkmış ve özellikle Latin Amerika'da kök salmış bir anlatım biçimidir. Terim, Alman sanat eleştirmeni Franz Roh tarafından 1925'te resim sanatındaki yeni bir akımı tanımlamak için kullanılmış, ancak kısa sürede edebiyata ve daha sonra sinemaya uyarlanarak farklı disiplinlerde kendine yer edinmiştir. Büyülü gerçekçiliğin en güçlü temsilcileri arasında **Gabriel García Márquez, Isabel Allende ve Jorge Luis Borges** gibi yazarlar bulunur.

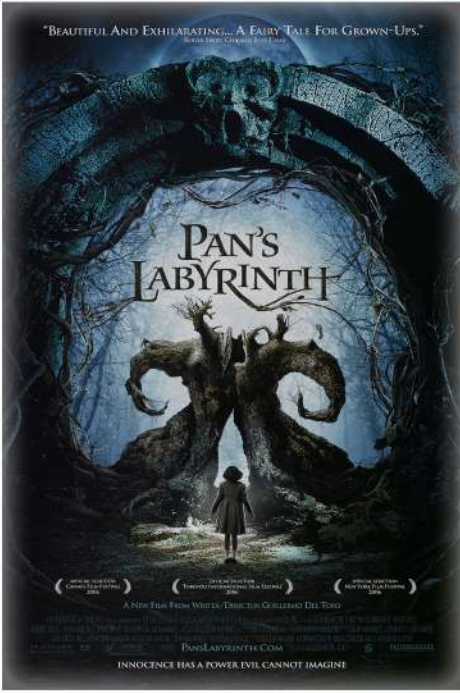
Bu akımın temelinde, gerçek ile hayalin sınırlarının belirsizleşmesi yatar. Gündelik hayatın içine doğaüstü unsurlar doğal bir şekilde yerleştirilir ve karakterler bu olağanüstü olayları sorgulamadan kabul eder. Bir kasabaya yüz yıllık bir yağmur yağabilir, bir insanın boyu bir bina uzunluğunda olabilir, hayvanların insanlarla konuştuğu iddia edilebilir. Ancak tüm bunlar, bir masal gibi değil, gerçeğin bir parçası olarak sunulur.

SİNEMANIN BÜYÜLÜ GERÇEK YÜZÜ

Zamanla edebiyatın sınırlarını aşan büyümlü gerçekçilik, sinemada da kendine özgü bir dil oluşturmuştur. **Guillermo del Toro'nun Pan'ın Labirenti**, **Tim Burton'un Büyük Balığı** ve Tarsem Singh'in Düşüşü filmleri, bu anlatım biçimini ustalıkla kullanarak izleyiciyi hayal ile gerçek arasında bir yolculuğa çıkarır. Sinema perdesinde büyümlü gerçekçilik yalnızca görsel bir estetik değil, aynı zamanda bir anlatı biçimidir; izleyiciye dünyanın yalnızca gördüklerinden ibaret olmadığını hatırlatır.

Peki , hangi filmler bu akımı en çarpıcı biçimde kullanarak bizi sihirli bir yolculuğa çıkarır?

PAN'IN LABIRENTİ

(EL LABERINTO DEL FAUNO)

Savaşın acımasızlığı ile masalların büyüsü aynı dünyada var olabilir mi? Pan'ın Labirenti tam da bu sorunun peşinden giderek izleyiciye rüya ve gerçeklik arasında bir film zevki sunuyor. 2006 yılında Guillermo del Toro'nun yönetmenliğinde çekilen film, izleyiciyi hem tarihsel gerçekliğin içine hem de bir masal dünyasına davet ediyor.

Film, 1944 yılının İspanya'sında , faşist rejimin hüküm sürdüğü zamanlarda geçiyor. Hikayenin baş kahramanı ; hayal gücü geniş , masal kitaplarına düşkün Ofelia'dır. Annesi , zalim bi subay olan Vidal'la evlenince Ofelia kendini sert ve acımasız bir dünyanın ortasında bulur. Ancak onun için gerçeklik görünenden fazlasıdır. Bir gün ormandaki labirente adım attığında Pan adında gizemli bir yaratıkla tanışır ve asıl hikaye burada başlar.

Büyülü gerçekçiliğin sinemadaki en başarılı örneklerinden biri olan Pan'ın Labirenti , izleyiciyi düşündürterek savaşın etkisini hayalperest bir çocuğun gözünden anlatıyor. Ofelianın savaştan ve kasvetten etkilenmiş masalsı dünyası da soğuk ,kasvetli ve çirkindir. Ancak biz biliriz ki Ofelia burada mutludur. Aynı hepimizin gerçeklikten etkilenmiş kendi hayal dünyamızda mutlu olduğumuz gibi.

DÜŞÜŞ

(THE FALL)

Bazı filmler yalnızca hikaye anlatmaz; aynı zamanda bir duygu , bir rüya ve bir hatıra gibi izleyicinin zihnine kazınır.

Düşüş (2006) , işte tam da böyle bir film. Tarsem Singh'in büyüleyici görselliği ve derin anlatımıyla izleyicisini büyülu bir yolculuğa çıkarıyor. Film, yalnızca masal anlatmakla kalmıyor, aynı zamanda hikaye anlatmanın gücünü ve hayal gücünün insan ruhunu iyileştirmesini gösteriyor.

1920'lerin Los Angeles'ında bir hastanede geçen film, kazadan sonra sakat kalan dublör Roy ile küçük bir göçmen kızı olan Alexandria'nın kesişen hikayesini anlatıyor. Roy kendi içinde yaşadığı sıkıntıları düşünmeyerek Alexandria'ya epik bir masal anlatmaya başlar. Ancak bu masal , yalnızca kahramanlık hikayeleri ile dolu değildir; Roy'un kendi geçmişi, pişmanlıkları ve umutları da anlatının derinliklerine işlenmiştir.

Tarsem Singh; bize karmaşık, depresif bir adamın ve hayata yeni adım atmış masum bir kız çocuğunun hikayelerini bir masalda birleştirerek sunuyor. Onların bilinçaltılarının kendi oluşturdukları masala nasıl yansıdığını izliyoruz. Bu film yalnızca izlenilen değil, hissedilen bir film. Görselliği ile büyüleyen, anlatısıyla sarsan bu eser, sinemanın en nadide ve en sevdiğin örneklerinden biri.

DİĞER FİLMLER

SİNEMANIN BÜYÜLÜ GERÇEK YÜZÜNÜ GÖSTEREN 5 FİLM DAHA

JEAN PIERRE JEUNET

AMELIE

2001

TIM BURTON
BIG FISH
2003

WOODY ALLEN

MIDNIGHT IN PARIS

2011

GUILLERMO DEL TORO
**THE SHAPE
OF WATER**
2017

BEN STILLER

**THE SECRET
LIFE OF
WALTER
MITTY**
2013

Bazen gerçeikle hayal arasındaki sınır sandığımız kadar net değildir. Büyülü gerçekliğin anlatımı sürekli olarak bizi düşündürür.

Pan'ın labirentinde ya da bir çocuğun hayalinde saklı olan dünyalar yalnızca birer hikaye mi? Ya da bir yetişkinin anlattığı masal sadece o an uydurduğu bir kurgu mu? Yoksa ikisi de gerçekliğin ta kendisi mi? Belki de asıl büyü , masalların içinde neyin gerçek olduğunu bulmakta yatıyor.

YAZAR: YAĞMUR SARI

GEÇENİN HÜZNÜ

YAHYA YILDIRAN

*Gecenin koinunda bir sessizlik çöker,
Yüreğimde anlamsız bir hüznün belirir.
Sebebini bilmem, içimde bir boşluk,
Yoksa kaybolmuş muyum zaten, derinlerde?*

***Yıldızlar şahit, gece sessiz bir ığlık,
Hüznün perdesi aralar, gözyaşım akar.
Hatıralar canlanır, eski bir yara,
Unutulmuş aşkların hayali belirir.***

*Ruhumda bir sızı, kalbimde bir yara,
Geçmişin yükü omuzlarımda ağırlaşır.
Anılar bir film şeridi gibi geçer,
Hüzünlü bir nakarat, içimde yankılanır.*

*Gecenin karanlığı, hüznölü bir sırdaş,
Yalnızlığım artar, çaresiz hissedirim.
Kendimi kaybolmuş bulurum bu derinlikte,
Hüznün pençesinden kurtulamam bilirim.*

***Sabahın umudu, bir teselli belki,
Hüzün dağılır, yerini yeni bir güne bırakır.
Ama gece tekrar gelir, hüzün yeniden başlar,
Bu döngüde kaybolmuş, bir ben varım sadece.***

*Belki de hüzün, gecenin bir armağanı,
Belki de ruhumun derin bir yansıması.
Sebebini aramak yerine, kabullenmeli,
İnsan bazen bulamaz, içindeki hüznün sebebini.*

YAHYA YILDIRAN

VIVRE LIBRE OU MOURIR

Geçtiğimiz aylarda açılışlarıyla gündeme gelen Paris 2024 Olimpiyatlarında, Fransız Devrimi'nin sembolik bir şarkısı olan **Ah! Ça ira! ,”iyi olacak”** anlamına gelir, performanslarıyla gündeme gelen **Gojira** adlı metal grubu seyircileri şaşırtmayı başardı. Grubun performansı, eskiden kraliyet sarayının bir parçası olan ama sonradan hapis haneye çevrilen **La Conciergerie** adlı tarihi binada gerçekleşti.

Performans ellerinde kesik kafasını tutan **Marie Antoinette** figürüyle başladı ve solist Joe Duplantier'e eşlik eden havalı enstrüman ritimleriyle devam eden performans, seyircileri o ana kilitledi. Başlar başlamaz dünya gündemine düşen bu performans çok kısa bir sürede viral olmayı başardı.

En büyük sebeplerden biri de ellerinde kendi kesik kafasını tutan Fransa Kraliçesi Marie Antoinette'ti. Gelin Marie Antoinette'in hayatına daha yakından bakalım.

MARIE ANTOINETTE

Marie Antoinette meşhur Avusturya İmparatoriçesi Maria Theresa ve Kutsal Roma İmparatoru I. Franz'ın kızıdır. Doğdunda Avrupa'da büyük bir gerilim havası hakimdi. Bir zaman sonra Avusturya en büyük rakiplerinden biri olan Fransa'yı potansiyel müttefiki olarak görmeye başlamıştır. Bunun sonucunda da Fransa ve avusturya Yedi Yıl Savaşlarında ittifak gerçekleştirmeyi başardılar.

Bu ittifakın kalıcı olabilmesi için de o zamanlar için şaşırtıcı olmayan bir yöntem sunulur: Evlilik. Fransa Kralı'nın torunu ve geleceğin veliahtı Louis-Auguste ile henüz 14 yaşında olan Marie Antoinette 1769 yılında nişanlanır. Annelik içgüdüleriyle hareket edip küçük kızına tamamen güvenmeyen Maria Theresa kızına cazibesini kullanarak Fransız halkının ve saraydaki yeni ailesinin kalplerinde yer edinebilmesi için ögütler yağdırır.

Marie Antoinette tüm ailesini, arkadaşlarını ve halkını geride bırakarak kendini Versay Sarayında bulur.

Aynı gün Versay Sarayında bulunan Kraliyet Şapelinde görkemli bir düğün gerçekleştirilir. Marie'nin aksine müstakbel eşi veliaht Louis-Auguste çok utangaçtı ve tedirgin bir ruh hali içersindedir.

Gelenekleri içerisinde önemli bir konuma sahip olan yatağa uğurlama töreni gerçekleştirildikten sonra o gece varis çalışmalarında veliaht prens başarılı olamaz ve halk içerisinde itibar kaybına uğrar.

Marie Antoinette evliliklerinin ilk yedi yılında hamile kalamaz ve saray içinde ve dışında veliaht prensin iktidarsız olduğu veya ilişkinin sahte olduğu gibi söylentilere neden olur.

O zamanlar evliliğin tamamının erdiğini gösteren varis dünyaya gelmeyince Fransa'nın istikbali gündeme gelir. Louis-Auguste küçük bir operasyon geçirdikten sonra 1 yıl içerisinde ilk çocukları dünyaya gelir.

Günlük rutinlerinden fazlasıyla sıkılan Marie Antoinette, gün geçtikçe daha fazla para harcamaya başladı. Gösterişli mücevherler, kıyafetler alıyordu ve kumar masalarında yüksek meblağlar bırakırdı. Operalara ve maskeli balolara da katılarak mutluluğu gece eğlencelerinde bulur.

Fransa ekonomik sorunların yarattığı eylemlere boğuşurken Marie Antoinette'in yaptığı bu harcamalar halkın öfkesini dindiremez. Halk tarafından kendisine **“Bayan Bütçe Açığı”** lakabı verilir. Fransa Kralı çiçek hastalığına yakalanır ve öldüğü gün Louis-Auguste XVI.Louis olarak tahta çıktı.

Taç giyme töreni gerçekleşirken bir yanda Paris'te ekmek kıtlığı had safhadaydı. **“Qu'ils mangent de la brioche.”** (**“Ekmek bulamıyorlarsa pasta yesinler!”**) sözü bu döneme aittir ve Marie Antoinette'e yapııştırılmıştır.

Fakat onun tarafından söylendiği hiçbir zaman kanıtlanamamıştır.

Qu'ils mangent de la brioche.

Doğduklarından beri zamanlarını izole bir şekilde soylu insanların yanında geçiren bu ikili, Fransa'nın içinde bulunduğu ekonomik buhrandan bihaberdir. Bitmek bilmeyen savaşlar yüzünden Fransız hükümeti çok ciddi borç yükü altındaydı. Halkın eleştirileri her geçen gün artarken kraliyet ailesi veliaht prensin kaybıyla yıkıldı. Kral depresyona girmişti, Marie Antoinette ise çok üzgündü

Çok kısa bir süre sonra krallığın önemli bir simgesi olan Bastil Hapishanesi halk tarafından ele geçirildi.

Baskıncılar oradaki tutukluları serbest bırakıp cephaneye el koyarlar.

Gece yarısında Kral Uyandırılır ve **“Bu bir isyan mı?”** diye sorar ve **“Hayır efendim, bu bir devrim.”** Cevabını alır.

Soylular teker teker ülkeden kaçmaya başlarken Marie Antoinette de ülkeden gitme taraftarıdır ama Kral buna izin vermez. Her geçen gün radikalleşen Devrim Versay sarayına ulaşınca kraliyet ailesi Tuileries Sarayına götürülür. Kralın ruh hali burada iyice kötüleşince Marie Antoinette yılın sonunda kralı kaçmaya ikna eder.

Fakat başarılı olamazlar. Varannes kasabasına vardıklarında kralı sadece paraların üstünden gören kasabalı kralı tanır ve ulusal muhafız tarafından tekrar Tuileries Sarayına götürülürler. Bir sene sonra Avusturya Fransa'ya savaş açar ve Ulusal Meclis monarşi ortadan kaldırılır. Güvenlik sebebiyle Tapınak Kalesine taşınan kraliyet ailesi birkaç ay gözlerden uzaktan kalmayı başarabilir. **Fakat artık tüm unvanlarını kaybetmiş olan Kral Louis vatana ihanet suçuyla yargılanır ve ölüm cezasına çarptırılır.**

Marie Antoinette kocasının kaybıyla sarsılırken hayatta olan çocukları da elinden alınır. Artık hiç kimsesi kalmamıştı ve Conciergerie Hapishanesinin karanlık bir zindanına kapatılır. Birçoğu kanıtlanamamış dedikodulardan oluşan, lüks harcamalar ve Fransa'ya komplo kurmak gibi suçlardan hüküm giyer. Mahkeme sonunda vatana ihanetten suçlu bulunur.

16 Ekim 1793 günü Marie'nin elleri arkadan bağlanır ve beyaz bir elbise giydirilir. Paris sokaklarında 1 saat dolaştırıldıktan sonra Devrim Meydanı'na, şimdiki adıyla Concorde Meydanı'na, getirilir. Arabadan inip giyotine doğru yürümeye başladığı sırada bir söylentiye göre celladının ayağına basar ve alaylı bir şekilde **“Özür dilerim mösyö, istemeden oldu.”** Der. İdam edildikten sonra başı coşkulu kalabalığa gösterilir. Fransızların nefret ettiği Marie Antoinette artık yoktu. Bir gün Fransa Kraliçesi iken diğer gün giyotinle son bulmuş bir hayata sahip olmuştur.

SELEN BİLGİN

MODANIN DEĞİŞİMİ

MODA NEDİR?

Latince “modo” kelimesinden gelen moda, “hemen şimdi” anlamına gelir. Modanın kalbi olarak kabul edilen İtalya’da ise moda, gelip geçici bir heves olarak tanımlanmaktadır. **Dikkat çekme, değişiklik ihtiyacı, farklı görünme veya süslenme ihtiyacı gibi unsurlar, modayı belirleyen temel etkenlerdir.** Genel olarak moda, belli bir dönemde trend olan toplumsal beğeni veya herhangi bir şeye gösterilen aşırı talep olarak tanımlanabilir.

MODA NASIL ORTAYA ÇIKTI?

Moda kavramının 1900’lü yıllarda ortaya çıktığı kabul edilir. O dönemin ünlü terzilerinden Charles Worth’un yardımcısı Paul Poiret, Paris’te kendi atölyesini açarak moda dünyasında devrim niteliğinde değişimler yaratmıştır. Thomas Burberry’nin 1902’de markasını gabardin kumaş üzerine yazdırması ve 1905’te gazetelerde moda eklerinin yayımlanmaya başlamasıyla moda, daha geniş kitlelere ulaşmıştır.

20. YÜZYIL ÖNGESİ

1890'ların sonlarına doğru Endüstri Devrimi'nin etkisiyle yeni teknolojiler gelişmiş, fabrikalaşma ile birlikte orta sınıfın refah düzeyi artmıştır.

Bu süreç, kıyafetlerin tasarım trendlerini de etkilemiş, kabarık etekler ve ağır kumaşlar yerini daha hafif kumaşlara bırakmıştır.

1900'LER

1900'lerin ilk yıllarında kadın modasında S şeklindeki silüet ön plandaydı. Ancak on yılın sonuna doğru kadınlar daha doğal bir silüet benimsemeye başladı.

1910'LAR

Paul Poiret gibi tasarımcılar, daha rahat ve doğal kıyafetler tasarlayarak moda dünyasında devrim yarattı. Ballets Russes, 1910'larda büyük bir etki yarattı ve Poiret, "**harem pantolonlarını**" tanıttı. Ancak I. Dünya Savaşı, kumaş ve deri kısıtlamaları nedeniyle bu abartılı tarzları sadeleştirdi.

FLAPPER STİLİ

1920

Flapper stili, düşük bel, diz üstü etekler ve sade bir yapıyla 1920'lerde popüler oldu. Aynı zamanda sadelik ve pratiklik ön plana çıktı.

1930'LAR

Kadın modası, 1920'lerin çocuksu görünümünden kadınsı siluete geçiş yaptı. En önemli trendlerden biri, kumaşın vücuda daha doğal oturmasını sağlayan biye kesimi oldu.

1940

Savaş nedeniyle malzeme kıtlığı, modayı pratik ve fonksiyonel hale getirdi. Savaş sonrası, Christian Dior'un 1947'de tanıttığı daraltılmış bel ve vücuda oturan tam etekli "**Yeni Görünüm**" moda da damga vurdu.

1950

Savaş sonrası kadınlar tekrar şık giyinmeye yöneldi. Dar beller, dolgun elbiseler ve zarif silüetler moda oldu. Dior'un "Yeni Görünüm"ü popülerliğini korudu ancak **Balenciaga'nın 1957'de tasarladığı "Çuval Elbisesi"** gibi daha düz ve ince silüetler de ortaya çıktı.

1960'LAR

1960'ların ilk yıllarında moda, 1950'lerin çizgisini takip etti. Jacqueline Kennedy stil ikonu oldu. Ancak yılların ilerlemesiyle mini etekler ve hippî modası yaygınlaştı.

1970'LER

Bu dönemde iki ana moda akımı vardı:

Disko modası ve hippî tarzı. Halston gibi tasarımcılar parlak renkler ve gösterişli stiller ile disko modasını şekillendirdi. Hippî modası ise çiçek desenleri ve el yapımı kıyafetlerle öne çıktı.

DİSKO MODASI

HİPPİ MODASI

MODANIN DEĞİŞİMİ

DİSKO MODASI

HİPPİ MODASI

1980

80'ler, bireyselliğin ön planda olduğu, neon renklerin ve büyük aksesuarların popüler olduğu bir dönemdi. Müzik ve filmler modayı büyük ölçüde etkiledi.

1990'LAR

Moda minimalizme yöneldi. Slip elbiseler, motorcu şortları ve taytlar gibi rahat kıyafetler popüler oldu. Spor giyim, günlük modanın bir parçası haline geldi.

2000'LER

En baskın moda ürünü kot pantolonlardı. Stili yıllar içinde düşük belli, dar, yırtık veya farklı şekillerde evrim geçirdi. 2000'lerin modası Y2K, boho, hip-hop ve emo gibi farklı alt kültürlerden etkilendi.

2010'LAR

Maksimalizme dönüş yaşandı. Moda blog yazarları ve influencerlar trendleri belirlemeye başladı. Spor kıyafetleri günlük giyimde yaygınlaştı.

2020'LER

2020'ler, geçmiş yıllardan ilham alan bir moda anlayışına sahip. 60'ların mini elbiseleri ve 2000'lerin Y2K trendi geri döndü. Covid-19 salgını sonrası rahat ve pratik kıyafetler moda haline geldi.

Moda Sürekli Değişen Bir Sanat!

Moda, geçmişten günümüze sürekli değişen ve kendini yenileyen bir olgu. Tarih boyunca yaşanan toplumsal ve ekonomik değişimler modayı şekillendirdi ve şekillendirmeye devam edecek. Moda, yalnızca bir giyim biçimi değil, aynı zamanda bir kendini ifade etme şeklidir.

Geçmişten ilham alan moda dünyası, geleceğe doğru yolculuğunu sürdürüyor.

SHANE BRIGHT LIKE A DIAMOND

Anadolu Efes kaptanı, Türkiye A Milli Erkek Basketbol takımının önemli bir parçası, Cincinnati'den İstanbul'a uzanan bir hikaye:

DeShane Davis Larkin

Shane Larkin 2 Ekim 1992 Cincinnati’de dünyaya geldi. “Hall of Fame” beyzbol oyuncusu olan babası Barry Larkin sayesinde doğduğundan beri sporun içindeydi. Babasının Cincinnati Reds takımından arkadaşları olan Tony Perez ve Pete Rose ile antrenmanlar yaptı ancak bu onun sürekli torpilli damgası yemesine sebep oldu.

Büyük isimlerle çalışma fırsatı olmasına rağmen “torpilli” söylemlerinin de etkisiyle **“Babamın gölgesinde var olmak istemiyorum. Barry Larkin, Shane Larkin’in babası desinler istiyorum.”** diyerek farklı bir spora yöneldi ve aradığı tutkuyu basketbolda buldu. Dr. Phillips Lisesi’nde basketbola başladı ve lise kariyerini okul rekoru olan 320 sayı ile tamamladı.

Daha sonra DePaul Üniversitesi’ne kaydolmuş olsa da o zamanlar açıklanmayan bir sağlık sorunundan dolayı eve daha yakın olan Miami’ye transferini istedi. Bu transfer sırasında sezonun ilk maçını kaçırmasına rağmen NCAA tarafından özel bir muafiyet alınarak ikinci maçta oynayabilmesi sağlandı.

2012-13 Miami Hurricanes, üniversite tarihinin en iyi takımı oldu ve Atlantic Coast Konferansı (ACC) şampiyonu oldu. Larkin de ACC koçları tarafından yılın oyuncusu seçildi.

Telefonu Bile Açmayacağız!

2013 draftında Atlanta Hawks tarafından 18.sırada seçilen Larkin, Dallas Mavericks'e takas edildi. Daha sonra New York Knicks ve Brooklyn Nets takımlarında süre alsa da her zaman daha fazla sorumluluk istedi.

2016'da İspanya takımı olan Baskonia'nın teklifiyle Larkin aradığı fırsatı Euroleague'de bulabileceğine inandı. Amerika'dan ayrılıp yeni bir ülkeye gitmek her ne kadar zor olsa da Baskonia'nın teklifini kabul etti. Gösterdiği performans sayesinde 2017'de Barcelona ile bir teklif imzaladı ancak Barcelona'nın yeni koçu Georgios Bartzokas Larkin'i istemedi ve sözleşmeyi iptal ettiler.

Larkin de Boston Celtics'ten gelen teklifi kabul ederek NBA'e geri döndü ancak Celtics'in kendisine verdiği rol hoşuna gitmedi ve **"NBA'e üçüncü oyun kurucu olarak geri dönmeyeceğim. Herhangi bir takım bunu sorarsa telefonu bile açmayacağız."** dedi.

YENİDEN DOĞUŞ

Üst üste başarısız olan ve bütün takımı değiştirip sıfırdan başlamak isteyen Ergin Ataman'lı Efes, Shane Larkin ve Vasilije Micic başta olmak üzere bütün takımın gösterdiği performansla hedeflerinin çok daha ilerisine ulaştı ve finallerde CSKA ile karşı karşıya geldi.

Kimse Efes'i ciddiye almazken herkesin korkulu rüyası olmayı başardılar. Anadolu Efes'in bir diğer yıldızı olan Vasilije Micic ile kendilerine dönemin en iyi ikililerinden biri dedirterek Euroleague'de Anadolu Efes dominasyonu yaşattılar.

2019'da ligin açık ara favorisi olmayı başararak çok güzel bir sezon geçirdiler ancak Covid sebebiyle sezonun durdurulmasına karar verildi ve hem takımın muhtemel şampiyonluğu yaşanmamış hem de Larkin'in MVP'liği resmileşememiş oldu.

Euroleague'in önde gelen koç ve oyuncularını hala Larkin'e MVP'liğin verilmesi gerektiğini, o seneki dominasyonunun yadsınamaz bir gerçek olduğunu söylese de Euroleague ödülü Larkin'e vermedi. Bunlar takımın daha da hırslanmasına sebep oldu ve 2020-21 sezonunda Barcelona'ya karşı oynanılan finalde şampiyonluk geldi.

Kazanmaya hala aç olan takım 2021-22 sezonunda da kendi formlarından hiçbir şey kaybetmeyerek ligi domine etmeye devam ettiler ve tarihte sadece 3 takımın başarabildiği **“back to back”** şampiyonluğunu yaşadılar.

49

SAYI

29 Kasım 2019... Anadolu Efes-Bayern Münih maçının devleşen ismi Shane Larkin. İlk yarıya fırtına gibi başlamasıyla o günün özel olacağını göstermişti. Maçın ilerleyen dakikalarında Ergin Ataman'ın kenara almasıyla içi içini yiyen Larkin, rekora gidebileceğinin farkındaydı.

Ataman, yeterli süreyi sana vereceğim ama şu an dinlenmelisin dediğinde sinirlense de oyuna geri girdiğinde kaldığı yerden devam ederek **49 sayıya** ulaştı ve Euroleague rekorunu güncelledi.

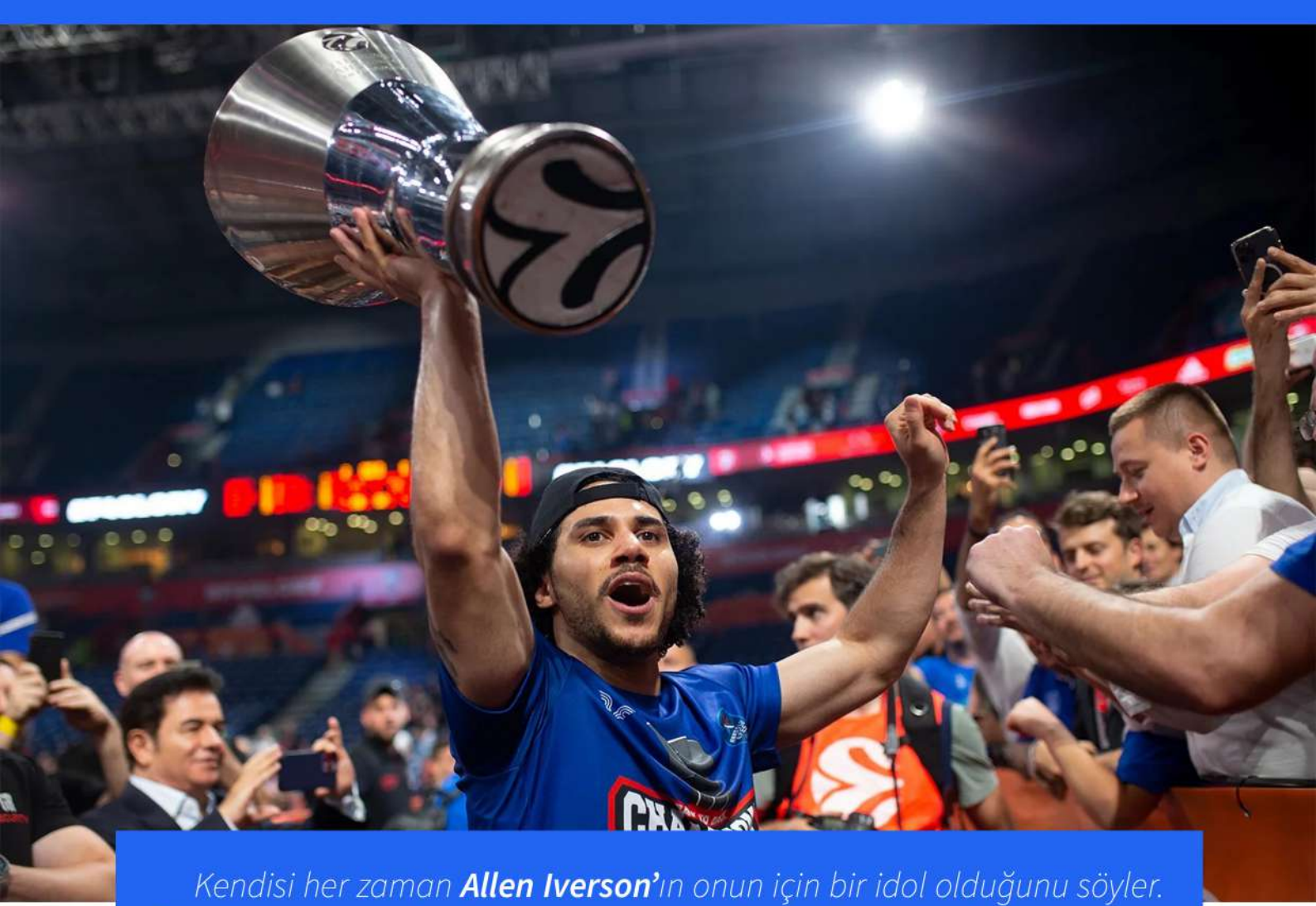
CINCINNATI'DEN İSTANBUL'A...

DePaul Üniversitesi'nden Miami'ye transferini istemesine sebep olan obsesif kompulsif bozukluk rahatsızlığından dolayı aşırı derecede titiz bir çocuktan ancak basketbol sahasına çıktığında her şeyi unuttuğunu ve sadece basketbola odaklanabildiğini bu yüzden basketbolun onda farklı bir önemi olduğunu söylerdi.

Kariyerinin dönüm noktası olan anlardan biri de Anadolu Efes'le, İstanbul'la tanışmış olmasıydı. Türkiye için **"Burası benim evim gibi, burada büyümüş gibi hissediyorum."** dedi. 2020'de hem Hırvatistan'dan hem de Türkiye'den vatandaşlık teklifi gelmesine rağmen Türk vatandaşlığını kabul ederek milli takımımıza dahil oldu.

Buradaki rolü Efes'teki skorer rolünden daha farklı olduğu için alışmakta zorluk çekse de takımın önemli bir parçası oldu. Zaman geçtikçe ülkeye daha çok ısınan Larkin, "Bu ülkenin bana yaşattıklarının karşılığını vermek, bu ülkeye katkı sağlamak istiyorum." diyerek ülkedeki ihtiyaç sahibi çocuklar için Shane Larkin Vakfı'nı kurdu.

Bunun yanı sıra İstanbul'da, Les Benjamins'in kurucusu Bünyamin Aydın ile halı desenli bir basketbol sahası açtılar. Bu sahanın desenlerini de Larkin'in hayat hikayesinden; Cincinnati'den, Miami'den, İstanbul'dan esinlenerek yaptılar. Sahanın açılışında Larkin, "Bunlar daha başlangıç, umarım çok daha fazlasını yapabiliriz." diyerek ülkeye bağlılığını bir kez daha göstermiş oldu.

Kendisi her zaman **Allen Iverson**'ın onun için bir idol olduğunu söyler. Şimdi de o basketbol izlemeye yeni başlamış, içinde basketbol tutkusu olan nice çocuğun; ülkemizin basketbol geleceğinin, geleceğimizin yetiştirmemiz gereken gururlarının idolü.

Gelecekteki gururlarımız, Larkin gibi özgüvenli ve özgüvenli olduğu kadar da lider oyuncularını izleyerek heveslenecek ve onları örnek alarak kendilerini geliştirecek. Biz de ülke olarak hayallerini kurduğumuz başarıları kazanacağız.

SHANE
BRIGHT
LIKE A
DIAMOND

NAZRA
ARGUN

BABA BİR FİLM İNCELEMESİ

MURAT ARGUN

Bu yazıda “baba bir film” denince akla ilk gelen the Godfather üçlemesini inceleyeceğim. Bu üç harika eser hem günümüzdeki film sektörünün babası olduğundan, hem baba figürlerinin üç filmin de merkezinde konumlandırılmasından, hem de adının anlamından dünyaca kabul görmüş baba bir eserdir.

Yukarıda da belirttiğim gibi Türkçe çevirisi baba olan, Francis Ford Coppola tarafından yönetilmiş, ilk filmi 72 yılında vizyona giren ve yine aynı isimli bir kitaptan alıntılanan the Godfather serisi 3 filmden oluşur. Seride Al Pacino, Marlon Brando ve Robert De Niro gibi yıldızlar yer alırken, ilk 2 film toplamda 9 Oskar kazanır. Baba filminin konusu organize suç işleyen bir aileyi temele alır.

Üçüncü filmi bir yana koyarsak (üçüncüyü çok yedim ama üçüncü film de gayet başarılı bir filmidir) ilk iki film birer başyapıttır. Filmlerdeki hikayeler ve bu hikayelerin ele alınış biçimi, karakter gelişimleri, sinematografisi, atmosferi, gerçekçiliği ve ikonik sahneleriyle izleyicinin gönlünde taht kurar. Aslında film o kadar akıcı değildir; olaylar yavaş anlatılır, bir anda 15 saniye boyunca bir dağ gözüktür, diyaloglar ya uzundur ya kısadır, ama tüm bunlara rağmen izlerken filmin içinde hissedilir. Konunun yavaş anlatımı hikaye ve karakter derinliğini arttırırken olayların hızlı yaşanması gerçekçiliği arttırır.

Filmlerin konusunu spoiler vermeden anlatmak gerekirse; İtalya'dan Amerika'ya göç etmiş organize suç işleyen mafyatik bir ailenin içini, işlenen suçları, ailenin nasıl bu illegal yaşama evrildiğini, nesilden nesile nasıl baba ve çocuk figürlerinin değiştiğini anlatır filmler. İlk filmde Vito Corleone'un (ailenin babası) ailesine nasıl bağlı olduğunu ve Micheal Corleone'un(en küçük oğlan) nasıl bir canavara dönüştüğü ele alınırken, ikinci filmde Micheal Corleone'un aileye baba olduğu görülür ve Vito Corleone'un da bu aileyi ve mafyayı nasıl büyüttüğü anlatılır. Buraya bir parantez açmam gerekirse ikinci film, film sektöründe devam filmi olup ilk filmdeki olaylardan öncesinin anlatıldığı ilk filmidir.

Tabi aile organize suçlar işlediğinden filmde yoğun olarak aksiyon ve şiddet sahnelerinin olması beklenir ancak filmi izlediğinizde filmin temelinde bir aile yapısının anlatıldığını, aile içindeki ilişkilerin işlenen suçlardansa çok daha fazla ele alındığı görülür. Zaten filmi bu kadar esaslı yapan da aile ve diğer kavramları bu denli güzel ele almasıdır.

Hele o zamanki filmlere göz gezdirdiğimizde aksiyon filmlerinin şiddet ve heyecanlı olayları, drama filmlerinin ise olaylardansa daha çok insan ilişkilerini ele aldığını görürüz; fakat Godfather serisi suç ve polisiye filmi olmasına rağmen sadakat, bağlılık, aile bağları ve güç terimlerini o kadar pürüzsüz ele alır ki hem film sektörünün değişmesi ve gelişmesinde büyük rol alır, hem de hala günümüzde yayınlanan filmlere örnek oluşturur.

Ama filmlerin bence en başarılı işlenmiş kısmı karakter derinliği ve karakter gelişimleridir. İlk filmde Vito Corleone'un aile içinde ve dışında ne kadar güçlü bir karakter olduğunun unutulmaz repliklerle gösterilmesi örneğin (**I'll make him an offer he can't refuse**) ya da filmin başlarında **"That's my family, Kay. That's not me"** diyerek karısına kendisinin suç işlemediğini ve ailesinin pis işlerine bulaşmadığını söyleyen en küçük oğlan Michael'dan filmin sonunda **"Don't ask me about my business"** diyerek karısına bile söylemek istemediği şeyler yapan, artık ailenin başında baba figürü olarak duran Michael'a evrilmesini görmek karakter gelişimi olarak filmin ne kadar başarılı olduğunu gösterir.

İkinci filmde de Vito Corleone'un gençlik yıllarını, ailesi için yaptıklarını ve ailenin en baştan nasıl büyüdüğünü görmek şahsen benim filmler içinde en sevdiğim bölümlerdir.

Bu kadar karakterleri övmüşken oyuncularını da övmek tabii ki olmaz. Marlon Brando'nun yaşlı Vito Corleone'u oynarkenki sesi ve rolü benimsemesi **(mesela kedi sevmesi ya da rolü yanaklarına pamuk koyarak oynaması)** karakteri unutulmaz hale getirmişken Robert De Niro'nun genç Vito Corleone'u, aynı Marlon Brando gibi oynaması ve Sicilya aksanını çok iyi yapması karakteri çok iyi tamamlar **(ikisi de bu performansları sayesinde Oskar ödülü kazanmıştır)**.

Filmi izlemediyseniz izlemeyi, önceden izlediyseniz de boş bir vaktinizde yeniden izlemenizi öneririm.

POLGAR DENEYİ

Bir Dahinin İnşaaası

Polgar ailesinin hikâyesi, bana her zaman yetenek ve çalışmanın nasıl bir araya getirilebileceğini öğreten, etkileyici bir örnek olmuştur. Ailenin babası László Polgar, çocuklarının başarısını doğuştan gelen yeteneklere değil, disiplinli ve sistematik bir çalışmaya dayandırıyordu. Onun felsefesini özetleyen **“Dehalar doğmaz, yaratılır”** sözü, yalnızca kendi hayatını değil, dünya çapında bir başarı öyküsünün temelini de şekillendirdi.

Bir dahiye bilinçli bir eğitimle yetiştirmek mümkün müydü? Polgar ailesi için en büyük soru buydu. Ancak bunun yanıtını bulmak için önce doğru alanı seçmek gerekiyordu. Sanat, edebiyat veya bilim gibi dallar, yeteneğin ölçülmesini zorlaştırıyordu. Bir çocuğun ne kadar iyi bir yazar olacağını ya da resim yeteneğinin hangi noktaya varacağını kesin çizgilerle belirlemek neredeyse imkânsızdı. Spor, fiziksel avantajlara dayanıyordu ve genetik faktörler burada büyük bir rol oynuyordu. **Peki, başarıyı objektif ve ölçülebilir bir şekilde değerlendiren bir alan var mıydı?**

İşte bu noktada satranç öne çıktı. Çünkü satranç, başarıyı nesnel bir şekilde ölçme imkânı sunuyordu. Oyuncuların seviyesini belirleyen Elo puanı sistemi, gelişimi somut bir şekilde görmeyi sağlıyordu. Bu durum, Polgar'ın teorisini test etmek için ideal bir fırsat sundu.

Ayrıca satranç, analitik düşünme, problem çözme ve sabır gibi yetenekleri geliştirerek zihinsel disiplini teşvik eden bir oyun olarak Polgar ailesinin ilgisini çekti. Bunun yanı sıra, satrancın tüm dünyada tanınan bir spor olması, uluslararası başarıya ulaşmak için de bir araç olabilirdi.

Polgar ailesinin eğitim modeli, yalnızca günlük alıştırılmalardan ibaret değildi; arkasında titizlikle geliştirilmiş bir sistem vardı. László Polgar, erken yaşta yoğun ve sistemli eğitimin zekâyı geliştirebileceğini savunuyordu. **“Bir çocuk, üç yaşından itibaren düzenli ve bilinçli bir şekilde eğitilirse, dahi olabilir.”** sözüyle, eğitimin önemini vurguluyordu.

Bu yaklaşım doğrultusunda, çocukları eğlenerek öğrenmek yerine, bilimsel bir yöntemle çalışmaya yönlendirildi. Polgar ailesinin evi, satranç kitapları, problem çözümleri ve geçmiş oyun analizleriyle doluydu.

Çocuklar, yalnızca oyunları oynamıyor, hamleleri derinlemesine inceliyor, büyük ustaların düşünme süreçlerini anlamaya çalışıyor ve düzenli olarak farklı zorluk seviyelerinde egzersizler yapıyordu. Disiplin, tekrarlı çalışma ve analitik düşünme üzerine kurulu bu model, çocukların satrançta hızla ilerlemesini sağladı.

*Ailenin üç çocuğu da satrançta yüksek seviyelere ulaştı; ancak ortanca çocuk Judit Polgar, bu hikâyenin en dikkat çekici ismi olarak öne çıktı. Judit, küçük yaşlardan itibaren satrançta olağanüstü bir yetenek sergiledi. Ancak onun başarısı yalnızca yeteneğiyle değil, yıllar süren sistemli bir eğitim ve çalışmayla inşa edildi. **Henüz 15 yaşındayken büyük usta (Grandmaster) unvanını kazanan Judit, bu unvanı tarihte en genç yaşta elde eden kişilerden biri oldu.***

Judit'i farklı kılan yalnızca genç yaşta elde ettiği unvanlar değildi. O, kadınlar turnuvalarında yarışmayı reddederek satranç dünyasındaki cinsiyet bariyerlerini yıkan bir isim oldu. Judit, kadın-erkek ayrımı yapılmaksızın herkesin mücadele ettiği açık turnuvalarda yarışmayı seçti. Bu cesur karar, onun dünya şampiyonları Garry Kasparov ve Anatoly Karpov gibi devlere karşı oynama fırsatını sağladı. Judit, bu rakiplerini mağlup ederek sadece satranç tarihinde değil, spor dünyasında da unutulmaz bir iz bıraktı. Tüm zamanların en güçlü kadın satranç oyuncusu olarak kabul edilen Judit Polgar, yalnızca kadınlar arasında değil, genel olarak satranç tarihinin en büyük oyuncularından biri olarak anılmayı başardı.

Judit'in başarıları, yalnızca bireysel bir zafer olarak görülmemelidir. Onun hikâyesi, yetenek ve çalışmanın nasıl bir denge içinde şekillendirilebileceğini gösteriyor. Doğuştan gelen yetenek elbette önemlidir; ancak bu yetenek, doğru bir eğitim ve disiplinli bir çalışmayla işlenmedikçe büyük başarılarla dönüşemez. Polgar ailesinin deneyimi, bir insanın sınırlarını çalışmayla nasıl aşabileceğini kanıtlayan en güçlü örneklerden biri oldu.

YAZAR

**MEHMET
ALİ
KONYALIOĞLU**

Bugün Judit Polgar, yalnızca satranç tarihinin en büyük kadın oyuncusu olarak değil, genel olarak en güçlü oyuncularından biri olarak anılıyor. Onun yükselişi, satranç dünyasında kalıplaşmış algıları yıktı ve sonraki nesillere ilham verdi. Judit'in oyunları, zekânın ve stratejik düşünmenin nasıl zirveye ulaşabileceğini gösteren en iyi örneklerden biri olarak kabul ediliyor.

Polgar ailesinin hikâyesi, yeteneğin doğuştan gelen bir armağan değil, bilinçli bir şekilde geliştirilebilen bir beceri olduğunu gösteriyor. "Dehalar doğmaz, yaratılır." Polgar ailesi, bu düşünceyi tüm dünyaya kanıtladı. Onların hikâyesi, yalnızca satranç dünyasına değil, kendi alanında ustalaşmak isteyen herkes için ilham kaynağı olmaya devam ediyor.

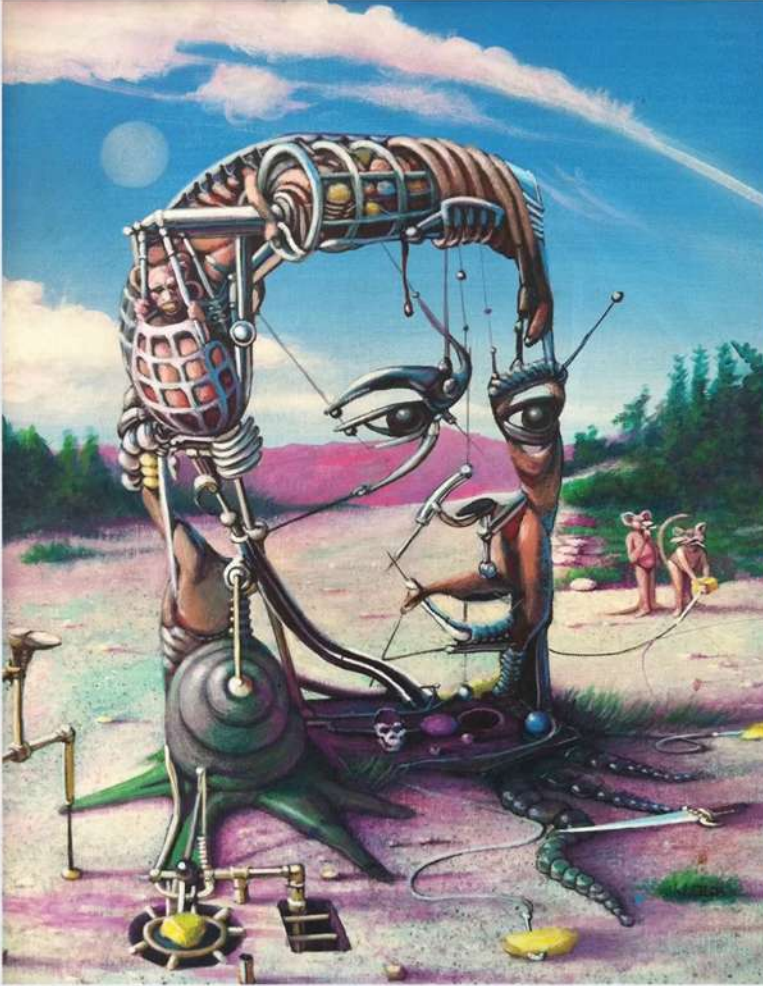
BU BİR SÜRREALİZM YAZISI DEĞİLDİR!

Yıkımlar ve ardından gelen yaratımlar, insanlık tarihini oluşturur. Monarşiden cumhuriyete, dinden laikliği, klasisizmden romantizme, rasyonalizmden irrasyonalizme, realizmden sürrealizme...

Tarihte hiçbir şeyin tesadüf eseri ortaya çıktığı söylenemez. Aksine hepsi birbirine, dönemin koşullarına ve insanlarına bağlıdır. Bu yazıda kendinden önce ve sonra gelişen birçok durum ve olaya sıkı sıkıya bağlı olan sürrealizm sanat akımının resim sanatına yansımalarını incelemeye çalışacağım.

BU BİR
SÜRREALİZM
YAZISI DEĞİLDİR!

Sürrealizm, ilk defa Fransız yazar ve şair André Breton'un **“Gerçeküstücü Manifestosu”**yla 1924 yılında resmîyet kazanır ve tüm dünya tarafından tanınır. Breton'un geçmişine bakıldığında Freud ve Dadaist Tristan isimleri ile karşılaşmak olasıdır. Bundandır ki birçok farklı sanat dalını etkileyen bu akım, temelde psikoloji ve felsefeden esinlenir.

Birinci Dünya Savaşı sonrası Avrupa'da özgür düşünce, akılcı yaklaşım geri planda kalır ve insana verilen değer hiçe yaklaşır. Sosyal şartların kötüleştiği ve bireyin önemsiz kabul edildiği bu dönemde, Avrupa'da insanlar yeni bir düşünce sisteminin arayışındalarken **“sürrealizm”** isimli bir sanat akımı; insan zihnini, rüya alemini, bilincin ötesini öncelik olarak kabul eder.

Sürrealizm veya diğer adıyla gerçeküstücülük; nesnel düşüncenin doğruluğunu sorgular, bireyleri kendi zihinlerinin yansımasıyla gerçeğini yaratan bu akım insan doğasına en yakın sanat hareketlerindendir şüphesiz.

BU BİR
SÜRREALİZM
YAZISI DEĞİLDİR!

Sürrealizm bugün bakıldığında etkisini yitirmiş, geçmişte kalmış bir sanat akımı gibi görünse de insan zihnini, bilinci, akıl katmanlarını temel alan yapısı gereği her dönemde sanat yapıtlarında kendini göstermiştir ve şüphesiz göstermeye devam edecektir.

Sürrealizmin Aykırı Abisi

Sürrealizmdeki bir diğer önemli nokta ise dadaizmin temelleri ve üzerine kurulmuş bir akım olmasıdır.

Tristan Tzara adlı Fransız şair ve yazar, dadaizmin öncüsüdür. Dadaizm savaş döneminde önce Zürih'te ortaya çıkar ardından da Almanya ve Fransa'da etkisi gösterir. Dadacılar savaşın yarattığı kargaşa ortamına karşın hiçliği savunur, kural olarak benimsenmiş her şeyi altüst etmeyi planlar.

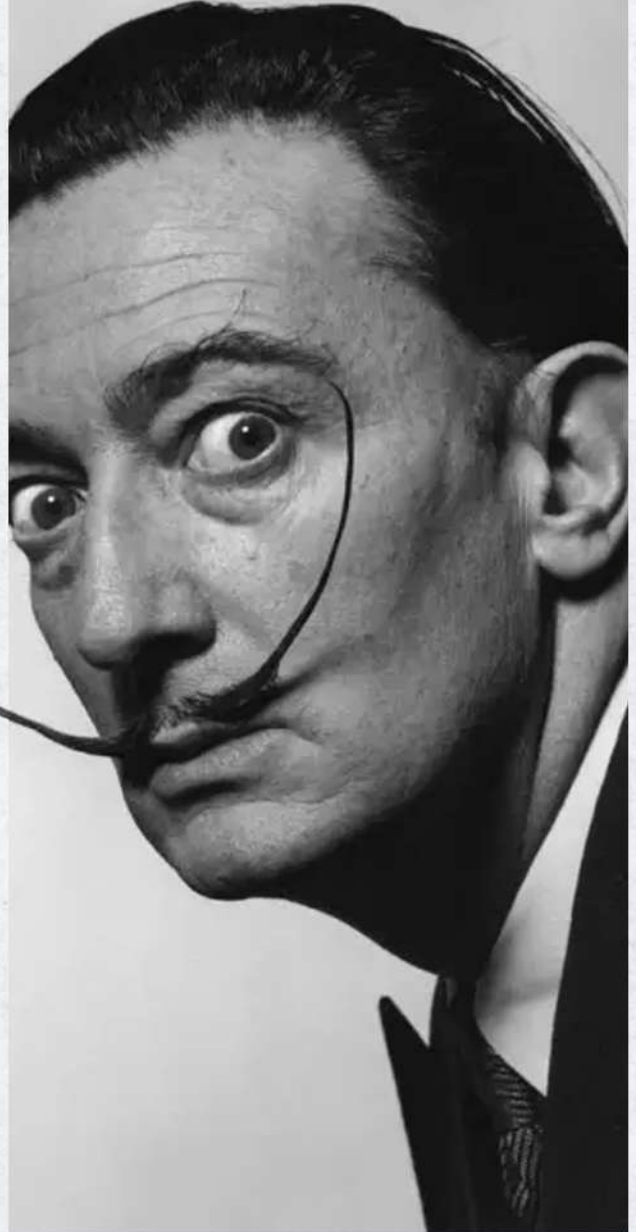
Dadaizm, sürrealizm gibi bir sanat akımı değil aksine politik bir akımdır. Aklın günlük kabul gören formunu yıkmayı hedefleyen bu iki akımdan dadaizm, kısa süre sonra etkisini kaybetmeye başlarken sürrealizm bugün bakıldığında etkisini yitirmiş, geçmişte kalmış bir sanat akımı gibi görünse de insan zihnini, bilinci, akıl katmanlarını temel alan yapısı gereği her dönemde sanat yapıtlarında kendini göstermiştir ve şüphesiz göstermeye devam edecektir. Breton'a göre sürrealizm, sadece sanat akımı değildir, aynı zamanda hayatı ve değişimi düşünme şeklidir.

BU BİR
SÜRREALİZM
YAZISI DEĞİLDİR!

Sürrealist Bir Fırça Darbesi: Salvador Dali

Salvador Dali, İspanyol asıllı ressam ve ilk sürrealistlerdendir. Kendisine hayatını kaybetmiş kardeşinin ismi verilmiştir ve küçük yaşlardan itibaren kardeşinin olmayan gölgesinde kalışı onda ilgi çekme çabası ortaya çıkarmıştır. Bu durum Dali'nin psikolojisini ve dolayısıyla da sanat dünyasını etkilemiştir. Başlarda eserlerinde kübizm ve dadaizm ağır basarken daha sonra Picasso'dan, modernizmden ve fütürizmden de etkilenmiştir. Ancak daha sonra André Breton ile tanışıp sürrealizme yönelmiştir.

Dali; filmleriyle, eserleriyle ve her anlamda tarzıyla toplumda dikkat çeken bir isim olmuştur. Ancak bu durumda bazı hareketlerinin sürrealistler tarafından abartılı bulunması gerekçesiyle Dali'nin sürrealist kimliğinin reddedilmesi söz konusu olmuştur. Ancak Dali tüm bu tartışmaları "Sürrealizm benim." diyerek sonlandırmıştır.

BU BİR
SÜRREALİZM
YAZISI DEĞİLDİR!

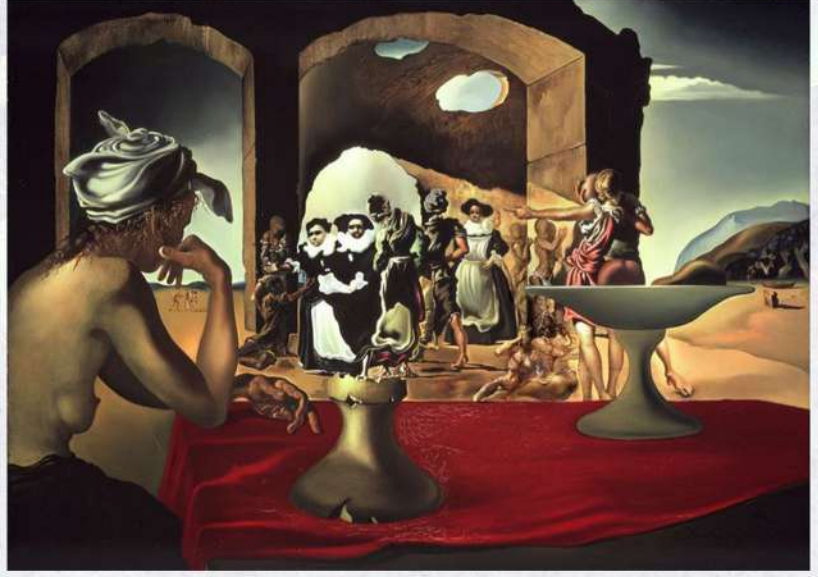
BELLEĞİN AZMİ

Dali, gerçekliğe meydan okuyarak eserleriyle rasyonalizme kafa tutan ilk sanatçıdır. **“Belleğin Azmi”** adlı tablosunda gerçeklikle oynayıp nesnel bilginin güvenilirliğini sorgulayan Dali, şüphesiz gerçekliğe ve gerçekliğin güvenilirliğine inanmayan, bilinçaltını savunan sürrealistlerdendir. Dali bu eserinde, saatleri erimiş ve ağacı toprak değil bir tablanın üzerinde yerleşmiş olarak resmetmiştir. Tabloya bakıldığında, insanı dış dünyadan alıp zamanının değersizleştiği ıssız yerlere götüren bir duygu sezilir. Bu duyguyu arkadaki dağlara vuran gün batımının sarı ışıklarının haber verdiği, bir günün daha bittiği ve zamanın akıp gittiği hissi takip eder. **Tablodaki bu yer; çoktan yok olmaya yüz tutmuş, doğanın kendi başına buyruk zaman akışına kapılmış bir mekân betimlemesidir. Bu sakın yerde nesne olarak bir saat, karıncaların istilası altındadır ve bu tabloda yer alan bir başka gerçekdışı örnektir.**

Sürrealistler tablolarında, bir görüntünün birçok anlama geldiği “çifte bağdaştırma” tekniği sık sık kullanmışlardır. Dali de “Belleğin Azmi” tablosunda bu tekniği, eserin tam ortasında yer alan nesne üzerinde kullanır. **Bu nesne, ilk bakışta bir kaya izlenimi verir ancak aynı nesne saat yönünde 90 derece döndürülürse kirpikleri ve burnu göze çarpan bir yüz halini alır.**

**BU BİR
SÜRREALİZM
YAZISI DEĞİLDİR!**

**Dali; çifte bağdaştırma
teknîğini birçok eserinde
kullanmıştır, bu da onu farklı
ve sürrealist kılan önemli
özelliklerindendir.**

Bu tekniğe “**Voltaire’in Kaybolan Büstü ile Köle Pazarı**” adlı eserinde de rastlarız. Tabloda köy pazarı ve onu seyreden bir kadın resmedilir. Göze ilk çarpan şey, şüphesiz tablonun ortasında konumlandırılmış büst görünümüdür.

Voltaire’i betimleyen bu büstün, yakından incelendiğinde siyah ve beyaz giysili iki kadının yan yana durmasıyla oluşmuş bir göz yanılgısı olduğu anlaşılır. Bu da zihnin ve bilincin sanatla bize ulaşan bir oyunudur, gerçeküstü bir etki yaratır. Görende gerçeğin ne olduğunu ve gördüklerinin ne kadarını gerçek olduğunu dair derin bir şüphe uyandırır.

BU BİR
SÜRREALİZM
YAZISI DEĞİLDİR!

Örtülü Varlıklar, Su ve Nehir Tasvirleri: René Magritte

Sürrealizmin önemli sanatçılarından René Magritte; eserlerinin estetik yanında çok iletileri, düşündükleriyle ünlenmiş bir sanatçıdır. Küçük yaşlarda resim yapmaya başlayan Magritte, annesinin bir köprüden atlayarak intihar edişine ver cansız bedeninin örtülü bir şekilde sudan çıkarılışına şahit olmuştur. Genç yaşta seyirci kaldığı bu hüznü sahne onun psikolojisini fazlasıyla etkilemiştir. Sanatçının eserlerinde örtülü varlıklar, su ve nehir tasvirleri, fazlasıyla dar ve klostrofobik alanlar önemli yer tutar. Ayrıca resimlerinde korku, komedi gibi ana temaları işlemeyi tercih eder.

Magritte, eserlerinde başlarda kübik ve fütüristik öğelere yer verse de Victor Servanckx ile tanışmasıyla soyut eserlere yönelmeye başlar; zaman geçtikçe de düşünceleri ve tarzı oturmaya başlar. Ardından Paris'e taşındığında André Breton ile tanışır, Salvador Dali'den etkilenir. Sürrealizmin bağımsız ve kural dışı yapısı onu çok etkilendiğinden sürrealizmi benimser.

“Pervasız Uykucu” tablosu, Magritte'in ilk sürrealist tablolarındandır. Tabloda ahşap, dar bir kutunun içinde karanlık, bulutlu bir gökyüzünün altında uyuyan bir figür görülmektedir. Tablonun alt kısmında konumlanan tabletin içindeki nesneler, uyuyan figürünün düşündüğü nesneler olarak betimlenmiştir. Görünüm olarak masal kitabını andıran tablodaki nesneler, rüyayı ve bilinçaltını anlatan “Freudcu” sembollerdir. Eser; nesnelerin gelişigüzel dizilimi, dar alan tasviri, karanlık atmosferiyle huzursuzluğu çağırıştırır.

**BU BİR
SÜRREALİZM
YAZISI DEĞİLDİR!**

Magritte, günlük hayattan aldığı tanıdık nesneleri hiç alışık olunmayan formlarda resmetmeyi tercih eder; gerçekliğin güvenirliğini sorgular ve sorguladır. İnsanlara çizdiklerinin farklı tarafları olduğunu gösterir. Kişinin bilinciyle oyunlar oynamasının yanı sıra eserlerinde şiirsel bir yaklaşım da sezilir.

Magritte'nin bir diğer sürrealist tablosu ise **"Yaşamın İcadı"** adlı tablosudur. Tabloda birçok gölgeyle birlikte belirsiz bir manzara, izleyiciye dönük bir kadın ve üstü örtülü bir insan silueti göze çarpar. Eserde gizemli, karanlık, melankoli yüklü bir atmosfer söz konusudur. Magritte'in yaşam ve ölümü işlediği bu eserinde, kadının başının arkası aydınlık bir maviyle renklendirilmişken örtülü siluetin arkası siyaha dönük bir yeşildir. Bunun yaşam ve ölüme bir gönderme olduğu söylenebilir. Ayrıca tablo, Magritte'in zihnindeki yansımasını konu alıyor olabilir. Örtülü ikinci figürün, Magritte'in **"Aşıklar"** isimli eseriyle de bağdaştırılması da mümkündür.

Magritte'nin "İmgelerin İhaneti" adlı eserinde, tüm detaylarıyla resmedilmiş, gerçekçi bir pipo ve altında o pipoya ait bir açıklama görülmektedir:

"Ceci n'est pas une pipe."

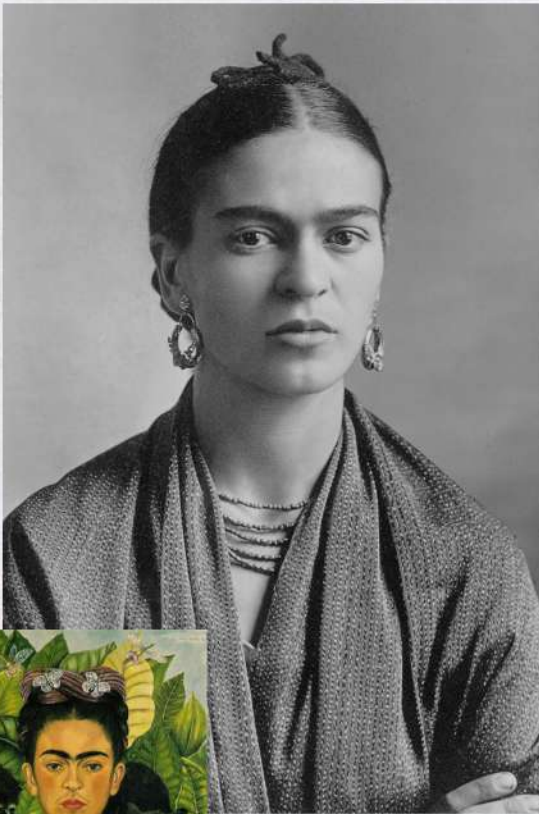

**BU BİR
SÜRREALİZM
YAZISI DEĞİLDİR!**

Türkçesi **“Bu bir pipo değildir.”** olan bu cümleyle birlikte eser; gerçeğe, doğruya bir başkaldırı, bir isyandır adeta. Tabloyu inceleyen gözler yıllardır fazlasıyla aşına olduğu, günlük hayatta sık rastladığı ve adını iyi bildiğinden emin olduğu bir nesneyi aynen görür. Ancak altında yer alan not kafalarını karıştırır, neyi bilip neyi bilmediklerini bilemeyecek hale getirir görenleri. Kişiyi kendini en güvenli hissettiği noktadan yakalayan bu tabloda sanatçı nesnelliği, gerçekliği, doğruyu en can alıcı şekilde sorgular ve reddeder.

Ayrıca belirtmelidir ki Breton, birkaç sanatçıyla giriştiği şiir üzerine tartışmalarında **“Poetry is a pipe.”** (**“Şiir bir pipodur.”**) der bu esere atıf yapar.

“Ben Kendi Gerçekliğimi Resmediyorum.”

Meksikalı sanatçı Frida Kahlo, dünyaya gücünü kanıtlamış biricik sanatçılardandır. Küçük yaşta geçirdiği kazalar, acılar dolu ve özgürlüğünden mahrum bir hayat yaşamasına sebep olur. Sanata ve politikaya iyice yaklaştığı yılların hemen ardından Diego Rivera ile tanışır. İnşili çıkışlı ilişkileri boyunca Frida ve Diego'ya duyduğu sevgi çok büyüktür ancak bu aşk, aynı zamanda Frida'ya zarar veren en büyük kazalardandır.

Frida Kahlo, eserlerinde Meksika halk kültürünü veya kendi yaşamını onlardan sürrealistlik öğeleri sık sık kullanır.

Sürrealistik nesnelerle bilinçaltını keşfetmeye çalışırken Kahlo, bu nesneleri kendi bedenini ve hayat tecrübelerini anlatmak için kullanıyordu. Bu yüzden de sürrealist olduğunu hiç kabul etmedi: onun sanatı hayatına bir tepkiydi ve Frida da “Ben kendi gerçekliğimi resmediyorum.” diyen bir sanatçıydı. Ancak André Breton ile tanışıklığı sayesinde kendine ait bir sergi açma şansını yakalayan Frida'nın sürrealizme çok uzak bir sanat üslubu olmadığını belirtmek yanlış olmayacaktır.

BU BİR
SÜRREALİZM
YAZISI DEĞİLDİR!

Bağdaşmayan Nesneleri Bir Araya Getiren Sürrealist: Meret Oppenheim

İsviçre doğumlu Meret Oppenheim, sürrealizme yakın bir sanat anlayışı benimseyen başarılı bir kadındır. 17 yaşında sanat öğrenmek hayaliyle okulu bırakan Meret, 18 yaşında sanatın merkezi saydığı Paris'e gider. Orada sürrealistlerden büyük ilgi duyduğu Giacometti ve Max Ernest ile tanışır ve bu dostluklar onu André Breton'a kadar götürür.

Oppenheim; eserlerinde görsel oyunlar oynar, bilinci hiçe sayıp mantığı bağdaştırmadığı nesneleri birleştirerek gerçekliğe meydan okur. Rahatlatıcı ve naif bir fincandan, tüylü ve saldırgan bir nesne yaratır ve sıradan bakış açılarını kabul etmez.

Sürrealizm, insanları şaşırtarak şeklin sınırlarını zorlamaya inanıyordu. Meret Oppenheim da bunu başarmıştı. Picasso ve Dora Moor ile bir kafede sohbetleri sırasında Picasso, Oppenheim'in kürk kaplı bileziğini beğenir. Bunun üzerine Oppenheim da hemen önünde duran fincan ve tabağın bile kürkle kaplanabilir olduğunu söyler. Picasso bu fikre bayılır, ardından da Oppenheim "**Le Déjeuner En Fourrure**" eseri ortaya çıkar ve **MOMA (Museum Of Modern Art)** tarafından hemen satın alınır. Oppenheim'in bu eseri kimileri iğrendirir, kimileri ytarafından ise tehditkâr bulunur. Breton ise "**Le Déjeuner En Fourrure**"i en mükemmel sürrealistlik obje ilan eder. 1936 yılında, Oppenheim sadece 22 yaşındayken bu eseri yaratır ve modern sanatın en başarılı kadın temsilcilerinden biri olur. Oppenheim; eserlerinde görsel oyunlar oynar, bilinci hiçe sayıp mantığın bağdaştırmadığı nesneleri birleştirerek gerçekliğe meydan okur. **Rahatlatıcı ve naif bir fincandan, tüylü ve saldırgan bir nesne yaratır ve sıradan bakış açılarını kabul etmez.**

BU BİR SÜRREALİZM YAZISI DEĞİLDİ!

*Breton, Freud, Magritte, Dali, Oppenheim...
Mutlaka tanıdığımız ya da adını hiç duymadığımız
nice sanatçı, nice sanat eseri... Sürrealizm,
gerçeğin insan zihnine yansımalarını aktaran,
bilinç ile bilinç dışını estetik öğelerle bir araya
getiren sanat akımıyken yarılan sanata mutlaka
bir sıfat yerleştirme çabası anlamsızdır. Kabul
gören yargıları kendi gerçeğini arayan tüm
sanatçılar sürrealisttir.*

ve tüm sürrealistler sanatçı...

Gülnihal Kılıçoğlu

Bir Zamanlar Anadolu'da: Bozkırın Kalbinde Bir Arayış

Bir Zamanlar Anadolu'da filmi, benim için Nuri Bilge Ceylan külliyatından ilk izlediğim film. Klasik bir suç soruşturması gibi başlasa da, gerçekte insan ruhunun ve taşra hayatının derinliklerine uzanan bir yolculuk sunar. Bozkırın sonsuz gibi görünen manzaraları arasında, bir cinayetin izini süren karakterler yalnızca bir ceset değil, kendi iç dünyalarındaki kayıpları da ararlar. Bazen gündelik şeyler hakkında konuşurlar fakat siz o konuşmalar arasında hayatınızı sorgularsınız.

Bazen bir komiser olursunuz bazen de bir muhtar. Ancak ne olursanız olun hep o onlardan biri, bir Anadolulu olursunuz.

Film, uzun planları ve ağır temposuyla sabırsız izleyiciler için bir meydan okuma gibidir. Ama bir kez ritmine kapıldığınızda, Anadolu'nun sessiz geceleri, daldan düşüp yavaş yavaş dereye doğru yokuş aşağı yuvarlanan bir elma, sabaha karşı esen rüzgar kadar gerçek bir atmosferle baş başa kalırsınız. Film boyunca ışıklandırmalar, çekim açıları o kadar güzeldir ki eğer o görüntü sizin için bir yerden tanıdıksa filmi iliklerinize kadar hissedersiniz. Bazen bir elmanın düşüşünü izlersiniz bazen de çok uzaklardan gündelik hayatındaki insanları. Görünenin ardında gizlenen anlamlar, küçük jestler ve belirsiz bakışlarla anlatılır.

Doktor karakterinin ifadesiz duruşunun arkasında, savcının anlattığı bir hikâyenin yankılarında, polis memurunun bıkkın ama görev bilinciyle hareket eden tavırlarında gizli bir hüznün saklıdır.

Nuri Bilge Ceylan, insanı olduğu gibi, abartısız, süslenmemiş, tüm ikilemleriyle ele alır. Diyaloglar doğal ve zaman zaman amaçsızmış gibi görünse de, taşranın ruhunu kavramak için tam da bu dağınıklığa ihtiyaç vardır. Bir Zamanlar Anadolu'da, yalnızca bir cinayetin değil, Anadolu insanının kendi yazgısıyla hesaplaşmasının hikâyesidir. İlk saniyelerinde benim için oldukça uzun gelse bile devamında bitmemesini istediğim, insanlar birbiriyle sohbet ettikçe onlarla sohbete dahil olduğum, onlarla beraber manzaraya bakarak o eski Toros'ra "allı turnam" dinlediğim eşsiz bir film...

ICARDI FENOMENİ

Gol, Tutku ve Şampiyonluk

Bak kardeşim, bazı futbolcular vardır, gelir geçer. Bazıları da vardır, gelir ve bir kulübün kaderini değiştirir. İşte Mauro Icardi tam olarak böyle bir adam! 2022 yazında Galatasaray'a geldiğinde herkes "Acaba eski günlerinden uzak mı?" diye konuşuyordu. Ama o ne yaptı? Ayakkabısının tozuyla çıktı, sahaya bir indi, herkesin ağzını açık bıraktı.

*Takımı sırtlayan, kritik anlarda sahneye çıkan bir forvetin varsa şampiyonluk yolunda her zaman bir adım öndesindir. Icardi, geldiği ilk sezonda bunu herkese gösterdi. 26 maçta 23 gol attı, asistleriyle de takımı besledi. Ama en önemlisi neydi biliyor musun? O attığı goller sadece istatistik kasmak için değildi, hepsi "şampiyonluk golleri"ydi. Fenerbahçe'ye, Beşiktaş'a, Başakşehir'e attı. Hatta Fener'e attığı gollerden sonra "**Sus**" işareti yapışı yok mu? Resmen hikaye yazdı!*

Sadece bir golcü değil, aynı zamanda bir lider. Takım arkadaşlarıyla olan ilişkisi, taraftarla kurduğu bağ... Adam resmen Galatasaray'ı yaşıyor! Penaltıları Kerem'e bıraktı, gençleri destekledi, tribünle bütünleşti. Bunu herkes yapamaz. Avrupa'dan gelen birçok yıldız oyuncu buraya tatil yapmaya gelir ama Icardi öyle değil. Adam İstanbul'da kendine bir yuva kurdu, taraftarın sevgisini sonuna kadar hak etti. Daha ilk sezonunda efsane olmayı başardı, ikinci sezonunda da bu sevdayı daha da ileri taşıdı.

Büyük futbolcular büyük maçlarda konuşur. Her büyük takımın bir büyük maçı olur, orada kim sahneye çıkarsa tarih yazılır. Icardi, tam anlamıyla büyük maçların oyuncusu. Fenerbahçe derbisinde, Beşiktaş'a karşı, Avrupa sahnesinde hep en kritik anlarda sahneye çıktı. Galatasaray taraftarı ondan her zaman bir şey bekler ve o da asla hayal kırıklığına uğratmaz. Ne zaman işler sıkışsa, ne zaman tribünler endişelense, sahneye Icardi çıkar ve "**Ben buradayım!**" der.

ICARDI FENOMENİ

Gol, Tutku ve Şampiyonluk

Ve tabii ki ona olan sevginin en büyük göstergelerinden biri de tribünlerin dilinden düşmeyen **"Aşkın Olayım"** şarkısı oldu. Normalde futbolcular için besteler yapılır, tezahüratlar söylenir ama bu bambaşka bir seviyeye çıktı. Öyle ki bu şarkı, tribünlerden çıkıp düğünlerde, sokaklarda, kafelerde çalınan bir fenomene dönüştü. Statta yankılanan her notası, gol sevinçlerine fon müziği oldu. Ama en özel olanı neydi biliyor musun? Icardi'nin de bu şarkıya kalpten bağlanmasıydı. Attığı her golden sonra tribünlere dönüp elleriyle kalp yapması, sevincini taraftarla paylaşması... Hatta öyle ki gol sevincinde tribünlerden yükselen **"Seninle biz, çok güzeliz..."** sözlerini kendi sesiyle bile mırıldandığı anlar oldu. Futbolun çok ötesinde bir bağ kuruldu. Bu şarkı artık sadece bir melodi değil, Icardi ile Galatasaray arasındaki duygusal bağın bir simgesi oldu.

Bazen düşünüyorum, biz bu adamı kaç yıl daha Galatasaray formasıyla izleyebiliriz? Çünkü bu seviyede bir golcü her zaman bulunmaz. Ama şunu biliyorum, Icardi sahada olduğu sürece Galatasaray hep kupaya oynayan bir takım olacak. Bu çocuk boşuna **"Kral"** olmadı. Attığı her gol, tribünlerde yankılanan her çığlık, Galatasaray'ın tarihine kazınan bir hikaye oldu.

Ve bu hikaye, yazılmaya devam ediyor...

rent a car

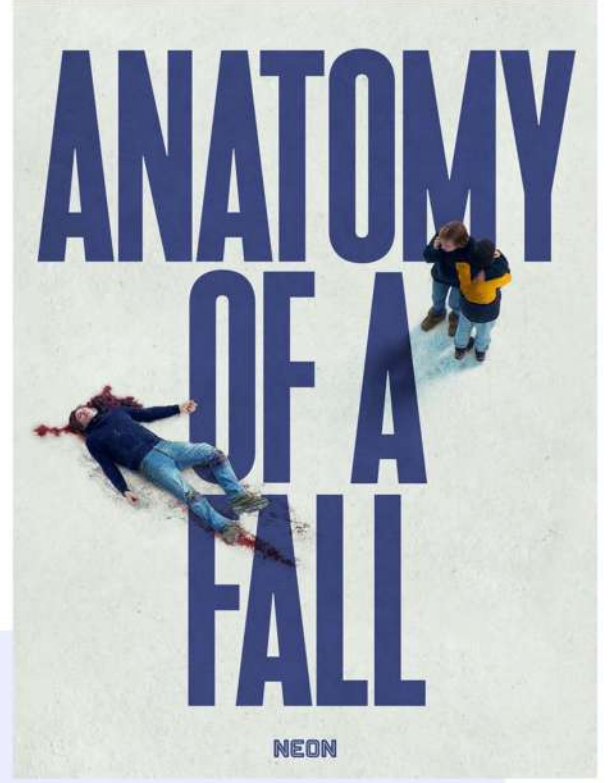
ANATOMY OF A FALL

Hakikat, Algı ve Adalet

Adalet süreciyle toplumun kadınlara baskı açısını ustalıkla ele alan *Anatomy of a Fall*, 2023'te damgasını vurdu. Justine Triet imzalı *Anatomy of a Fall*, 2023 Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye'yi almaya hak kazandı. Psikolojik gerilim ve suç temalarında inceleyebileceğimiz bu film, algı ve adalet arasında izleyicileri bir gitgele sürüklüyor.

Başarılı Oyunculuklar

Sandra Voyter'e hayat veren Sandra Hüller'in üst düzey performansı, filmi bambaşka bir boyuta taşıyor. Duygusak derinliğiyle karakterin içsel çatışmasını başarıyla aktarıyor ve izleyiciyi "suçlu mu yoksa masum mu?" sorularının içinden çıkılmayan bir girdaba sürüklüyor.

Bu etkileyici performansıya Altın Küre, BAFTA ve Oscar gibi çeşitli prestijli ödüllerde "En İyi Kadın Oyuncu" dallarda aday gösterildi. Sandra ve Samuel'in görme engelli oğlu Daniel'i yani filmdeki tek tanığı canlandıran genç oyuncu Milo Machado-Graner de inanılmaz bir oyunculuk sergiliyor. Milo, filmin başarısında kilit rol oynayan önemli isimlerden biridir. Swann Arlaud (avukat-Vincent) ve Antoine Reinartz (savcı) rollerinin altından ustalıkla kalkarak filmin etkileyiciliğini artırıyor.

Peki, kısaca bu film ne anlatıyordu?

Film, isminden de anlaşılacağı üzere bir düşüş ile başlıyor. Sandra'nın kocası Samuel'in ölümü üzerine kendisine yöneltilen cinayet suçlamalarına tanık oluyoruz. Film boyunca Fransa mahkemelerinde bu ölümün cinayet mi intihar mı yoksa bir kaza mı olduğunu beraber çözmeye çalışıyoruz. Ancak elimizdeki kanıtlar oldukça sınırlı çünkü herkesten uzakta, çiftin evinde gerçekleşen bu olayın tek tanığı görme engelli oğulları Daniel. Film boyunca içine sürüklendiğimiz bu hukuki süreç, gerçekliğin subjektifliğiyle savruluyoruz ve toplumların bireyleri nasıl yargıladığına tanık oluyoruz.

ANATOMY OF A FALL

Sinematografi

Filmin sinematografisini üstlenen Claire Mathon, minimalist bir görsellik tercih ediyor. Mahkeme sahnelerinde tercih edilen mesafeli çerçevelerle ve geniş açılarla objektif bir atmosfer yaratmak amaçlanmış, bu sayede izleyici dışardan bir gözlemci olarak katılıyor mahkemeye.

Diğer sahnelerde kullanılan belgeselvari çekimler ile gerçeklik hissi güçlendiriliyor. Tüm bu tekniklerle izleyici gerçeğe ulaşmaya çalışırken gergin, güvensiz ve tedirgin bir ruh haline bürünüyor.

Kadın, Adalet ve Toplumsal Normlar

Anatomy of a Fall, bir cinayet soruşturması olarak başlasa da tek odağı bu mahkeme salonlarıyla sınırlı kalan bir yargı süreci değil, film aynı zamanda toplumun kadınlara yönelik yargılarını da gözler önüne seriyor.

Dava sürecinde, mahkemenin elindeki yetersiz kanıtlar sebebiyle yargılama süreci somut delillerle sınırlı kalmıyor. Mevcut kanıtlarla bir sonuca ulaşmaya çalışan mahkeme heyeti, bu kanıtları didik didik incelerken Sandra'nın anneliğini, bağımsızlığını, sadakatini ve hatta cinsel yönelimini bile sorguluyor.

Sandra'nın gelenekselleşmiş cinsiyet normlarına uymayan güçlü ve bağımsız bir figür olması mahkemede defalarca tartışma konusu haline geliyor. Bağımsız ve güçlü bir kadın figürü, mahkeme tarafından topluma karşı bir tehditmiş gibi lanse edilirken akıllara "eğer cinsiyetler tam tersi şekilde olsaydı süreç nasıl işlerdi" sorusunu da getiriyor.

Justine Triet güçlü bir şekilde ataerkil adalet sistemine eleştiride bulunuyor, bunu yaparken de abartılı bir anlatım tercih etmiyor. Tüm bunları gerçekleştirirken evlilik - ebeveynlik gibi kavramlarla bireysellik üzerine bir tartışma açıyor.

Bir Düşüşün Ardında Kalanlar

Film, yarattığı büyük yankıdan da anlaşılacağı üzere basit bir suç hikayesi anlatmıyor. Adalet sistemi ve toplumsal normlar üzerine odaklanan *Anatomy of a Fall*, izleyici kesin bir yargıya yönlendirmiyor. Film boyunca kullanılan teknikler ve seneryo, sürece objektif bir şekilde katılmaya çalışan izleyici karar kısmında kendi yargılarını oluşturmaya teşvik ediyor. Seyirci aynı zamanda bu süreç boyunca "gerçek nedir?" sorusuyla tekrar tekrar karşı karşıya geliyor. Bu da filmi bir mahkeme dramının ötesine taşıyarak, izleyicinin kendi ahlak yargısıyla yüzleşmesini sağlayan güçlü bir yapıt haline getiriyor.

ZIMA BLUE:

Bir Hakikat Arayışı

Bilmeyenler için Love Death & Robots, ilk olarak 2019 yılında Netflix bünyesinde yayınlanmış ve her bölümü farklı konu ve animasyon stillerine sahip bir animasyon-bilimkurgu dizisi. İsmi oluşturan aşk, robot ve ölüm olgularına hemen hemen her bölümde rastlamak mümkün. Güncel olarak 35 bölüm ve 3 sezondan oluşmakta. Bu yazının konusu ise Zima Blue, Türkçe ismiyle Zima Mavis; dizinin 1. sezon 14. bölümü. Yazıyı, bölümü izledikten sonra okumanızı öneriyorum, bölüm de zaten çitirlik diyebileceğimiz 9 dakikalık bir süreye sahip.

Bölüm İngiliz bilim-kurgu yazarı Alastair Reynolds'un 2006 yılında yayımlanan "Zima Blue and Other Stories" kitabından uyarlanmış. Yine 1. sezonun 7. bölümü olan Beyond the Aquila Rift yazarımızın aynı ismi taşıyan kitabından uyarlama.

Hikâye, son eserini gerçekleştirecek olan Zima adındaki sanatçının uzun süredir peşinde koşan bir gazetecinin, sonunda onunla röportaj şansı bulmasıyla başlıyor. Bu sanatçı, anlam arayışı içinde yıllar boyunca devasa büyüklükte eserler vermiş ve büyük bir üne kavuşmuş. Ancak bir gün, bir tablosunun içine mavi renkte küçük bir kare koyuyor, zima mavis renginde. Yıllar geçtikçe tablolarındaki mavinin oranı artıyor, bir noktada bütün tabloyu kaplıyor.

Bununla yetinmeyen Zima, bu sefer gökdelenler boyutunda mavi tablolar yapıyor, gezegenleri hatta asteroit kuşaklarını maviye boyuyor. Bu muazzam boyuttaki eserleri ününe ün katıyor, ancak Zima bununla tatmin olmuyor. Çünkü o evreni maviye boyadıkça, içindeki anlam arayışı daha da derinleşiyor.

Gazeteci, Zima ile buluştuğunda ondan hayat hikayesini dinliyoruz. Bölümün devamında son eserini gerçekleştiren Zima, bizi şaşkın ve düşünceli bir şekilde uğurluyor.

ZIMA BLUE:

Bir Hakikat Arayışı

Bölümde hakikat arayışı için mavi rengin seçilmesi tesadüf değildi. **Sonuçta mavi, hüznün rengiydi.** Donuk ve yorgun. Sonuçta var olmak, acı çekmekti. İnsanın içini kemiren o boşluğun bir sebebi olmalıydı. Zima, anlamaya başlıyordu. Bu yüzden Zima'nın eserlerindeki maviler gittikçe büyüyordu. Çünkü Zima, yavaşça kendi hüznü gerçeğine erişiyordu ve sonunda, kendini varoluşunun basit ama anlamlı sularına bırakıyordu.

Herkes bu hayatı kendi perspektifinden görür ve her insan hayatının bir döneminde özel olduğuna inanmıştır. Henüz kırklı yaşlarınızda değilseniz ve hayatın aslında hayallerinizi çok da karşılamadığını fark etmediyseniz hâlâ bu düşüncede olmanız da muhtemeldir. İnsan, özel olduğunu düşünür, tanrının ona kıyak geçeceğini. Hiç ölmeyeceğini düşünür, hiç yaşlanmayacağını. Bütün bunları düşünür ve tanrısından bir amaç ister. Özel olduğunu hissettirecek bir amaç. Bu yüzden topraklar fetheder, elementler keşfeder.

Bölümün sonunda Zima, nihayet kendi hakikatine erişmişti. Yıllar boyunca arayışı bir sonuca ulaşmıştı. Tilkinin dönüp dolaşıp varacağı yer kürkçü dükkânı mıydı? Hakikat, onun için var oluşunun en temelinde saklıydı. Başarıyla tamamlanmış bir görevin icrasından bile keyif alabileceği kadar basit bir hayat. Karmaşıklıktan uzak ve sıradan. Bu yeterli diyordu kendi kendine. Onun gerçekliği buydu. Huzuru bulmak için bu kadara ihtiyacı vardı ve bu kadarı yeterliydi. Olduğu şey buydu, olması gereken şey.

Her şeyin dönüp dolaşıp özüne döneceği gibi; Zima, sonunda evine dönüyordu.

“Neye dönüştüğümü anlamak bazen benim için bile zor oluyor. Daha önce ne olduğumu hatırlamak ise daha da zor.”

Hepsi tek bir basit soruya cevap bulabilmek uğrunadır: Neden var olmuştur?

Zima, bu soruya kendince bir cevap arayışındaydı. Huzur, mutluluk ve tatmin. Hayatın her meyvesi sanki bu sorunun cevabına bağlıydı. İnsan yaşamın amacını dışarıda mı arıyordu? İnsan cevaplar ararken kendine bile yabancılaşmış mıydı? İnsan kendini olduğundan büyük ve önemli mi görüyordu? İnsan neydi ki? Bu durumda, Zima neydi? İçinde inkâr edemeyeceği bir mavilik vardı ve her defasında ona kim olduğunu hatırlatıyordu. **Ve Zima hatırladı.**

30. YILDONÜMÜ

Bu yıl itibariyle vizyona girmesinin üzerinden tam 30 yıl geçen ve benim hayatımda çok değerli bir yer edinen o film:

Before Sunrise Before Sunrise filmi; Gün Doğmadan, Budapeşte-Viyana treninde tesadüfen karşılaşan iki gencin gün doğana kadar geçen zamanda, tek bir gecede yaşadıkları tutkulu aşkı anlatır. Richard Linklater yönetmenliğinde çekilen bu film başrollerini Julie Delpy ve Ethan Hawke'in paylaştığı, 1995 yapımı bir romantik dram filmidir.

BEFORE SUNRISE

BEFORE SUNRISE'I BU KADAR ÖZEL KILAN NE?

Hayatımın hiçbir döneminde romantik filmleri çok seven biri olmamama rağmen Before Sunrise filmi beni kendisine hayran bıraktı. Film; içten ve sıcak diyalogları, Viyana sokaklarının büyüleyici güzelliği, yapaylıktan son derece uzak oyunculukları ve daha birçok farklı detayıyla izleyiciyi kendisine hayran bırakan ve sizi birkaç saatliğine hayatın karmaşasından uzaklaştıracak huzur dolu bir yapım. Before Sunrise filmi diğer birçok aşk filminden farklı kılan yönü, oyuncuların kusurları ve saf halleriyle bu kadar büyüleyici olması ve birbirleriyle olan inanılmaz uyumları oldu benim için.

İzlerken film her şeyiyle izleyiciyi kendisine aşık ediyor, ancak kadına veya adama değil de aralarındaki uyumun güzelliğine ve bu uyumun böyle etkileyici bir atmosferde işlenmesine aşık oluyorsunuz. Bu zamana kadar izlediğim çoğu romantik filmi sevmemem belki de o filmlerin aşkı, zorlama ve yapay bir şekilde anlatmasındandır. Before Sunrise, klişe aşk filmlerinden farklı olarak aşkı o kadar doğal bir akışta işliyor ki filmi izlerken bir senaryoyu izliyormuş gibi değil de sanki gerçekten o trende karşılaşp geceyi birlikte geçiren o iki gencin birbirine yavaş yavaş aşık oluşunu hayatın içindeki bir pencereden canlı olarak izliyorsunuz hissi uyandırıyor. Film bu denli doğal yapan en önemli etkenlerden biriyse bence diyalogları. Çoğu aşk filmi abartılı, övgü dolu ve doğallıktan uzak diyaloglarıyla göze batarken Before Sunrise son derece samimi ve düşündürücü diyaloglarıyla size bir filmde olduğunuzu unutturuyor. Genel olarak sakın bir çizgide ilerleyen bu film bazen akıcı ilerlemiyormuş gibi hissettirse de atmosferi, müzikleri, oyunculukları ve uzun diyalogların altında yatan felsefesiyle kesinlikle izlenmeye değer bir film.

BEFORE SUNRISE

BU SICAK HİKAYENİN ARKAPLANINDA NE YATILYOR?

Gelelim bu iç ısıtan filmin arkaplanında yatan ve birçok izleyen tarafından bilinmeyen o trajik hikayeye. Before Sunrise filminin senaryosu aslında kısmen yaşanmış bir hikayeye dayanıyor. Yönetmen Richard Linklater, bu filmi çekme fikrinin, bir gece Philadelphia'da tanıştığı ve uzun süre yollarda yürüyüp sohbet ettiği Amy Lehrhaupt sayesinde geliştiğini söylemiştir. Linklater ve Lehrhaupt'ın hikayesi, filmin yayınlanmasından altı yıl önce yani 1989'da yönetmen Linklater'ın New York'taki evine gitmeden önce kız kardeşini ziyaret etmek amacıyla bir gece Philadelphia'ya uğramasıyla başlıyor. Bir oyuncakçıda tesadüfen karşılaşan Linklater ve Lehrhaupt, tıpkı filmde de olduğu gibi gece yarısından gün doğumuna kadar olan zamanı birlikte uzun süre sokaklarda dolaşarak; sanat, felsefe ve hayatın saçmalığı hakkında sohbet ederek geçirirler. Bu sohbetler yerini yavaş yavaş ufak flörtleşmeler ve öpücüklere bırakırken aralarında Linklater'ın korumak istediği güçlü bir bağ oluşmaya başlar.

Linklater ve Lehrhaupt filmdeki hikayenin aksine gecenin sonunda birbirlerinin numaralarını alarak iletişim halinde kalmaya çalışırlar ancak aralarındaki mesafe ve yaş farkı sebebiyle ilişkilerinin ateşi yavaş yavaş söner. Hikayenin trajik bir hal aldığı yer ise şöyledir; Lehrhaupt, Before Sunrise filmi vizyona girmeden bir yıl önce, filmi izleme fırsatına hiç erişmeden bir motosiklet kazasında hayatını kaybeder. Linklater ise bu olaydan, yıllar sonra Lehrhaupt'ın arkadaşlarından birinin kendisine bir mektup yazmasıyla haberdar olur.

The New Times için verdiği bir röportajda Linklater, ölümünden habersiz bir şekilde, bazen Lehrhaupt'un filmin gösterimlerinden birinde ortaya çıkıp, "Merhaba, ben Amy. Beni hatırladın mı?" gibi bir etkileşim beklediğini düşündüğünü söylemiştir. Özetle, Before Sunrise filmi biz izleyicilere kendi hayat hikayelerimizde yer alan şans eseri tanışıp hayatımızda çok değerli yerler edinen insanları, tesadüfen karşılaşmalarımızı, zamansız ve hüzünlü vedalarımızı, kaybedilmiş şanslarımızı, yanlış değerlendirilmiş fırsatlarımızı ve daha birçok duygu dolu hissi yaşatırken, birçok kişinin farkında olmadığı şekilde, aynı hisleri yönetmen Linklater'a da yaşatmıştır.

Yazımı filmdeki en sevdiğim repliklerden biriyle bitirmek istiyorum:

"But loving someone, and being loved means so much to me. Isn't everthing we do in life a way to be loved a little more?"

Latin Dansları ve Moda: Şıklığın Ritmi

Tango, tutkunun ve dramın dansıdır; bu da kostümlerden hemen anlaşılır. Kadınlar için tangoda sıkça kullanılan kıyafetler genellikle dantel, saten veya ipek gibi akıcı kumaşlardan yapılır. Elbiselerde yüksek yırtmaçlar ve sırt dekolterileri sıkça görülür. Çünkü bu detaylar, dansın ihtirasını ve zarafetini vurgular. Erkek dansçılar ise genellikle klasik takımlar veya siyah gömleklerle sade ama etkileyici bir görünüm sergiler. Ayakkabılar tangoda çok önemlidir. Kadınlar için genellikle ince topuklu, kaymayı önleyici tabanlı ve bileği destekleyen ayakkabılar tercih edilir. Erkeklerde ise deri ayakkabılar, kaygan tabanları sayesinde dans sırasında rahat hareket etmeyi sağlar.

Latin danslarının büyüleyici dünyasına adım attığınızda, sadece dansın enerjisine değil, bu ritimlerin görkemli kıyafetlere ve aksesuarlarla birleşmesine hayran kalırsınız. Latin danslarının zarafeti ve dinamizmi, sadece sahnede değil, moda dünyasında da etkisini gösteriyor. Her dansın kendine özgü bir ruhu olduğu gibi, dansçılar için tasarlanan kıyafetler ve ayakkabılar da bu ruhu en iyi şekilde yansıtmak üzere tasarlanmıştır.

Salsa denince akla ilk gelen, dansçının her adımını, dönüşünü ve figürünü daha da çarpıcı hale getiren kıyafetlerdir. Salsa kıyafetleri genellikle canlı renklerden, özellikle kırmızı, turuncu, sarı gibi dikkat çekici tonlardan oluşur. Elbiselerde sıklıkla fırfır ve püsküller bulunur. Bunun sebebi ise dans sırasında bu detayların hareketi vurgulaması ve izleyiciye görsel bir şölen sunmasıdır. Kadın dansçılar için genellikle diz üstü veya mini elbiseler tercih edilirken, erkekler de dar kesimli gömlekler ve hafif parlak kumaş pantolonlarla uyum sağlar. Ayakkabılarda ise kadınlar için genellikle yüksek topuklu, ince bantlı ve esnek tabanlı dans ayakkabıları tercih edilir. Bu ayakkabılar, hem kıvrak hareketlere hem de dengeye olanak tanır.

Samba, Brezilya'nın ritim dolu sokaklarından gelen bir karnaval dansıdır. Bu nedenle samba kıyafetleri tam anlamıyla gösterişli ve dikkat çekicidir. Renkli taşlar, boncuklar, tüyler ve pullarla süslenen kıyafetler, dansın enerjisini yansıtır. Kadın dansçılar genellikle kısa, tüy detaylı etekler veya iki parçalı, bolca süslemeli kostümler giyer. Erkekler ise bol ve hareketi engellemeyen pantolonlar ve renkli gömleklerle tamamlar bu görsel şöleni. Samba ayakkabıları ise genellikle dayanıklı ve esnek tabanlıdır, dansçıların ayaklarına tam oturması sağlar.

Rumba, akıcı ve duygusal hareketleriyle öne çıkan bir dans olduğu için kıyafetlerde daha romantik detaylar görülür. Uzun, akıcı etekler ve yumuşak kumaşlar rumba kıyafetlerinin temelini oluşturur. Cha-cha ise daha hızlı ve eğlenceli bir ritme sahiptir, bu yüzden kıyafetler genellikle kısa ve hareket özgürlüğü sağlayacak şekilde tasarlanır. Bu danslarda kadınların ayakkabıları hem esnek hem de topuklu olur; ayak hareketlerinin keskinliğini ve zarafetini ön plana çıkarır. Erkek ayakkabıları ise sağlam ve kaymayı önleyecek şekilde tasarlanmıştır.

Latin danslarının kıyafetleri, yalnızca sahnede değil, moda dünyasında da iz bırakmıştır. Fırfırlar, püsküller, taş detaylar ve cesur renkler, bugün birçok tasarımcıya ilham kaynağı olmuştur. Ünlü isimler, koleksiyonlarında Latin danslarının enerjisini ve zarafetini günlük hayata taşıyarak bu mirası yaşatmaya devam ediyor.

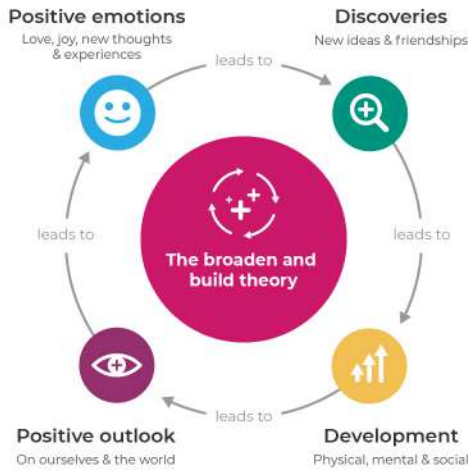
YAZAR: CEREN KAYA

OLUMLU DUYGULARIN PSİKOLOJİ ÜZERİNDEKİ BİLİMSEL ETKİLERİ

İnsan beyni, evrimsel süreçte hayatta kalma odaklı bir mekanizma geliştirmiştir. Olumsuz duygular—korku, öfke ve kaygı—bizi tehditlere karşı uyarırken, olumlu duygular ise sosyal bağları güçlendirmek, yaratıcı düşünmeyi desteklemek ve dayanıklılığı artırmak için evrimleşmiştir.

Pozitif psikolojinin öncülerinden Barbara Fredrickson'ın geliştirdiği **“Genişlet ve İnşa Et Teorisi” (Broaden-and-Build Theory, 1998)**, olumlu duyguların bireylerin bilişsel ve davranışsal repertuarlarını genişleterek uzun vadeli psikolojik faydalar sağladığını öne sürmektedir.

Bu teoriye göre, mutluluk, neşe, umut ve şükran gibi olumlu duygular, bireylerin dikkatini genişleterek yaratıcı düşüncelerini teşvik eder ve problem çözme becerilerini artırır. Buna ek olarak, bu duygular bireylerin sosyal bağlarını güçlendirerek psikolojik dayanıklılığı artırır ve stresle başa çıkma süreçlerini geliştirir.

Olumlu duygular daha başka olumlu deneyimlerin tetikleyicisi gibidirler. Örneğin; yaşanan bir memnuniyet duygusu kişide farklı olumlu duyguları etkisi altına alarak kişinin karşılaştığı zorluklara bakış açısını olumlu yönde etkiler.

Olumsuz duygular ise deneyimlendiği andan itibaren kendisinden sonra birçok farklı olumsuz duyguya yol açıp olumsuz etkilere yol açarlar. Olumlu duygular stresin olumsuz etkilerini azaltabilir ya da tamamen ortadan kaldırabilir niteliktedirler.

Olumsuz duygular ise olumlu duyguların aksine kişinin stres kaynaklarını arttırarak farklı psikolojik problemlere **(depresyon, anksiyete, yeme bozukluğu, intihar vb.)** neden olabilirler.

Ayrıca olumlu duyguların depresyonun önlenmesinde çok önemli bir role sahip olduğunu söylemek mümkündür. Bireyin sahip olduğu olumsuz duygular kişiye tehlikeden kaçış gibi daha çok hayatta kalma odaklı dar bir pencere sunarken, olumlu duygular kişinin ilgi odağını genişleterek daha geniş bir çerçeveye sunar.

Olumlu duygulardan gelen bu geri bildirim döngüsü, sürekli hedefe yönelik davranış yaratırken, olumsuz duygulardan gelen geri bildirim döngüsü bağlantının kesilmesine neden olur.

Olumsuz duygular daha çok aniden ortaya çıkan bir tehdide karşılık verilmesine yardımcı olan duygulardır; olumlu duygular kişinin yaşamı boyunca karşısına çıkabilecek birçok fırsattan istifade etmesine yardımcı olur. Çeşitli araştırmalar göstermiştir ki, olumlu duygular olumsuz duyguların zararlı etkilerini azaltarak bir tampon görevi görür ve psikolojik sağlamlığa katkı sağlar. Bu anlamda bakıldığında olumlu ve olumsuz duyguların aslında birbirini tamamladığını söylemek mümkündür.

Genişlet ve İnşa Et teorisi Fredrickson tarafından 1998 yılında olumsuz duygu temeline dayanan başka modellerin ötesine geçerek, olumlu duyguların sağladığı eşsiz etkileri yakalama isteğinden doğan bir teoridir. Bu teorinin temelinde olumlu duyguların insanların anlık düşünce-eylem repertuarlarını genişlettiği ve kalıcı kişisel kaynaklar inşa eden eylemlere yol açtığı düşüncesi vardır. Bu teorideki genişlik eksenini içerisine algı, dikkat, motivasyon ve biliş gibi birçok işlevi alırken; inşa etme ekseninde genişletilmiş olan bu işlevlerin çok daha fazla kaynak oluşumunu sağladığı bilinmektedir. Sonuç olarak olumlu duyguların genişletilmiş ve esnetilmiş olması olumlu deneyimlerin yaşanma olasılığı arttırmaktadır.

Hiç zor bir problemle uğraşırken kendinizi sıkışmış hissettiniz mi? Ya da stres altındayken çözüm üretmekte zorlandınız mı? İşte burada olumlu duygular devreye giriyor. Araştırmalar, olumlu bir ruh hali içindeyken bireylerin yaratıcı düşünme, problem çözme ve farklı bakış açıları geliştirme becerilerinin arttığını gösteriyor. Örneğin, kendimizi mutlu hissettiğimizde, bir sorunu çözmek için daha fazla alternatif üretebiliyoruz ve olaylara daha geniş bir perspektiften bakabiliyoruz.

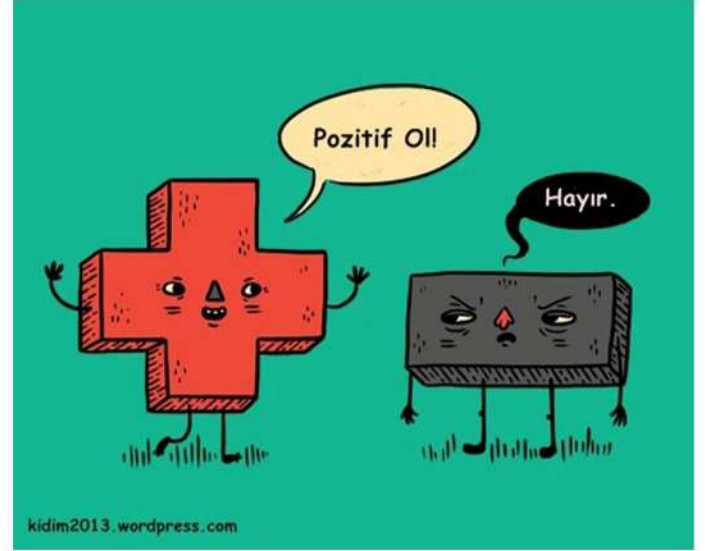
Ayrıca, olumlu duygular sosyal ilişkilerimizi de güçlendiriyor. Mutlu ve huzurlu hissettiğimizde, daha empatik, işbirlikçi ve anlayışlı bir insan olma eğiliminde oluyoruz. Bu da hem kişisel ilişkilerimizde hem de iş hayatımızda daha başarılı olmamızı sağlıyor.

Psikolojik Dayanıklılığı Artıran Bir Güç

Hepimiz hayatımızda zor zamanlar yaşıyoruz. Ama bazı insanlar bu zorlukların üstesinden daha güçlü bir şekilde gelirken, bazıları neden daha fazla zorlanıyor? İşte burada olumlu duyguların psikolojik dayanıklılığı artıran etkisi devreye giriyor. Fredrickson ve Tugade, stresli anlarda olumlu duygular hisseden bireylerin, stresle daha iyi başa çıktığını ve daha hızlı toparlandığını gösteriyor.

Psikolojik dayanıklılığı yüksek bireyler, stresli olayları felaket olarak görmek yerine, bunları birer meydan okuma olarak değerlendirme eğilimindedir. Bu bireyler, olumlu duygular sayesinde daha esnek bir bakış açısına sahip olur ve olayları daha geniş bir perspektiften ele alabilirler. Örneğin, bir iş kaybı yaşayan bir kişi, bu durumu tamamen olumsuz bir olay olarak değerlendirmek yerine, yeni fırsatlar arama ve kendini geliştirme şansı olarak görebilir. Bu tür bir bakış açısı, kişinin sadece mevcut stresle başa çıkmasını değil, aynı zamanda uzun vadede daha güçlü bir birey haline gelmesini sağlar.

Ayrıca, olumlu duygular sosyal destek mekanizmalarını da güçlendirir. Zor zamanlarda destek aramak ve çevremizdekilerle olumlu ilişkiler kurmak, psikolojik dayanıklılığı artıran önemli faktörlerden biridir.

Neşe, umut ve şükran gibi duygular, bireylerin daha sosyal ve yardımsever olmasına katkıda bulunur; bu da stresle başa çıkmada güçlü bir destek ağı oluşturur. Son olarak, olumlu duyguların fizyolojik etkileri de psikolojik dayanıklılığı destekler. Yapılan araştırmalar, olumlu duygular yaşayan bireylerin kortizol (stres hormonu) seviyelerinin daha düşük olduğunu ve kalp atış hızlarının daha dengeli olduğunu göstermektedir. Bu, stresin fiziksel etkilerini hafifletirken, bireylerin olaylara daha sakin ve kontrollü bir şekilde yaklaşmasını sağlar.

Olumlu Duyguları Bilinçli Olarak Artırmak

Günlük yaşamda olumlu duyguları artırmak için bilinçli olarak uygulayabileceğimiz yöntemler var. Üstelik bu yöntemler eğlenceli ve hayatımıza renk katan küçük alışkanlıklara dönüşebilir! İşte birkaç öneri:

Günlük “Mutluluk Molaları” Verin: Gün içinde kendinize birkaç dakika ayırarak sevdiğiniz bir müziği dinleyin, kısa bir yürüyüş yapın ya da size keyif veren bir anıyı hatırlayın.

Minnettarlık Günlüğü Tutun: Her gün hayatınızdaki güzel şeyleri yazmak, olumlu duyguların farkına varmanızı sağlar ve düşünce yapınızı pozitif yönde değiştirir.

“Gülümseme Bulaşıcıdır” Prensibini Uygulayın: Çevrenize daha sık gülümseyerek hem kendinizi hem de başkalarını mutlu edin. Yapılan araştırmalar, sahte bile olsa gülümsemenin ruh halimizi iyileştirdiğini gösteriyor.

Sosyal Bağları Güçlendirin: Sevdiklerinizle vakit geçirmek, olumlu duyguları artırarak sizi daha mutlu ve sağlıklı yapar. Küçük bir sohbet ya da içten bir “nasılsın?” bile büyük fark yaratabilir.

Yeni Deneyimlere Açık Olun: Rutin dışına çıkarak yeni hobiler edinmek, farklı yerler görmek ve yeni insanlarla tanışmak, beyninizin pozitif duygular üretmesine yardımcı olur.

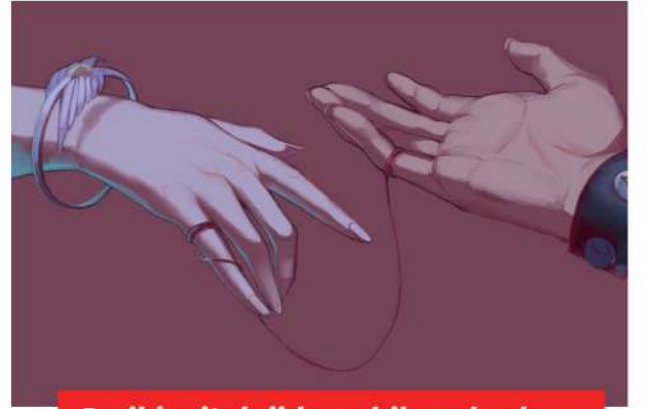
Fiziksel Aktiviteyi İhmal Etmeyin: Düzenli egzersiz yapmak, mutluluk hormonlarının salgılanmasını artırır ve genel ruh halimizi iyileştirir.

KIRMIZI İP

Hayatta başımıza gelen her şeyin bir sebepten dolayı olduğunu düşünüyor musunuz? Mesela bir gün bir iş görüşmesine gidecekken otobüsü kaçıırıp yetişememenizin, ya da bir sınavda sadece bir soruyu yanlış yaptığınız için bir dersi tekrar almak zorunda kalmanızın? Ya bu sebep kaderin sizi bağlayan ipiyse?

Bu ipi daha önce kaderin kırmızı ipi olarak ya da görünmez ip olarak duymuş olabilirsiniz. Çin mitolojine göre birbirinin ruh eşi olan insanlar ayak bileklerinden görünmez kırmızı bir iplikle birbirlerine bağlılardır ve bir gün birbirlerini bulurlar. **Japon mitolojisinde ise bu ip insanların serçe parmaklarına bağlıdır. İnsanların kalbinden çıkan ve doğrudan sol ellerindeki serçe parmağına bağlanan arter damar bu efsaneye ilham vermiştir.** İpin ne renk olduğu ya da nerede olduğu fark etmeksizin tek bir amacı vardır: bu iki insanı bir araya getirmek. Bu ip zaman zaman uzayabilir, dolanabilir hatta düğüm bile olabilir ama asla kopmaz ve sonunda bir gün bütün düğümler çözülür. Bu iki farklı kültürün efsanesinde ortak olan bir diğer nokta da kırmızı iplikten ve evlilikten sorumlu olan Ay Tanrısı Yuè Xià Lǎo'dur. Bu kırmızı ip efsanesinin anlatıldığı çok farklı hikayeler var ama gelin biz en genel olanına bakalım.

Bir gün genç bir çocuk yolda yaşlı bir adam ile karşılaşır. Karşılaştığı bu kişi Ay Tanrısı Yuè Xià Lǎo'dur. Çocuk Lao'ya kim olduğunu ve ne yaptığını sorduğunda Lao ona kırmızı iplikten bahseder ve evleneceği kişiye kırmızı bir iple bağlı olduğunu anlatır. Çocuk ona inanmayarak, kendisine bağlı olduğu kişiyi göstermesini ister. Lao ona kaderindeki kızı gösterir ama çocuk kızın fakir bir aileden olmasından dolayı onunla asla evlenmeyeceğini ve Lao'nun yanıldığını söyler. Sonrasında da kızı bir taş fırlatıp kaçar. Aradan yıllar geçtikten sonra çocuk köyün en güzel kıızıyla evlenir. Duvağını kaldırdığında kızın kaşındaki bir yara izi dikkatini çeker. Çocuk bu izin nasıl olduğunu sorduğunda kız küçükken birinin ona taş fırlatıp kaçtığını anlatır. Yani şu an evlendiği kadın aslında Lao'nun ona gösterdiği genç kızdır.

Bu iki mitolojide ve hikayelerde odak noktası biraz daha romantik ilişkiler olsa da aslında bu ipler bizim hayatımızda önemli yerleri olan herkesle bizleri bağlıyor olabilir.

KIRMIZI İP

Mesela şu an hayatınızda olan bir arkadaşınızla senelerdir aynı şehirde yaşıyor olabilirsiniz, belki hep aynı yollardan geçmiş, aynı otobüslere binmiş, aynı kafelerde oturmuşsunuzdur ama doğru zaman gelene kadar o kişiyle asla tanışamamışsınızdır.

Bence hayatımızdaki birçok olayı değerlendirdiğimizde bu kırmızı ip, yaşamımıza çok büyük bir derinlik katıyor. Bu teori hayatımızı romantize edebildiği gibi, aynı zamanda küçük birçok detaya da dikkat etmemizi ve büyük resimlerdeki küçük detayların önemini anlamamızı sağlıyor. Bazen bir ilişkiyi gerek romantik gerek arkadaşlık, devam ettirmek bizleri strese sokabiliyor çünkü bir şeyleri yapmak zorunda hissederek yapıyoruz.

Ama kırmızı ip teorisi bize her şeyin doğru bir zamanı olduğunu ve o zaman geldiğinde doğru kişilerle o düğümlerin çözüleceğini anlatıyor. Yani bu zorunda olmanın verdiği stresle yaşamak yerine hayatımızı biraz daha akışına bırakabileceğimizin ve ancak o zaman mutlu sonlara ulaşabileceğimizin altını çiziyor. Bu şekilde anlatıldığı zaman tamamen kadersel bir konseptmiş gibi anlaşılsa da aslında hayatımızda bizim için önemli yerleri olan insanlarla genel olarak aynı fikirlere, değerlere, tercihlere ve önceliklere sahip oluruz. Bu noktada da bu insanlarla tanışmadan önce onlarla aynı yerlerde bulunmamız ya da başımıza benzer olayların gelmiş olması pek de şaşırılacak ve tesadüfi bir şey olmasa gerek. Bu yazıyı kırmızı ip ya da görünmez ip teorisinin son zamanlarda popüler olmasını sağlayan Taylor Swift'in Invisible String (Görünmez İp) şarkısının birkaç sözüyle bitirmek istiyorum.

**Görmediğim ipuçları var mıydı?
Ve bunu düşünmek çok tatlı değil mi
En baştan beri hep olan
Görünmez bir ip vardı**

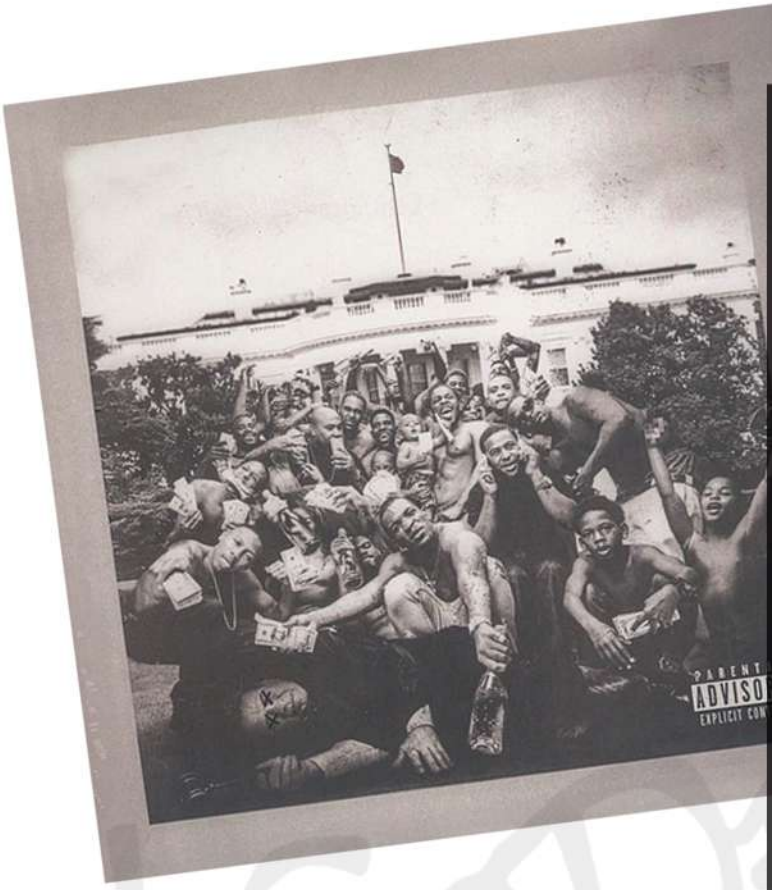
**NAZ
KARACA**

Kendrick Lamar Duckworth, 17 Haziran 1987'de Compton, Kaliforniya'da doğdu. Sistemik zorluklarla dolu bir mahallede büyüyen Kendrick (sahne adıyla K.Dot), en başta Tupac ve Nas'ı ilham kaynağı belirleyerek daha sekiz yaşındayken rap dünyasına atıldı. 2010 yılında yayınladığı "Overly Dedicated" adlı mixtape'i de dahil olmak üzere erken dönem çalışmaları, onun hikaye anlatma yeteneğini ve lirik derinliğini en baştan ortaya koydu. Ancak, 2011 yılında çıkardığı "Section.80" albümü, toplumsal meselelere detaylı bir bakış açısı sunuşu ve akılda kalıcı ritimleriyle onu daha geniş bir kitleye tanıttı.

2012 yılında Lamar, Compton'da yaşayan genç bir adamın bir gününü anlatan konsept albümü "good kid, m.A.A.d city"yi yayınladı. Albümde akran baskısı, çete şiddeti ve kimlik arayışı gibi temaları derinlemesine işleniyordu. "m.A.A.d city" ve "Swimming Pools (Drank)" gibi parçalar, sırasıyla sokak hayatının cazibesi ve tehlikeleri ile madde bağımlılığını ele aldı. Albümün adeta sinematik hikaye anlatımı ve karmaşık lirik yapısı, geniş çapta beğeni toplayarak tüm gözleri Kendrick'in üzerine çekti. Hatta, rapçi bu noktada meşhur Dr. Dre'nin plak şirketi "Aftermath" ile bir anlaşma imzaladı.

KENDRICK LAMAR DUCWORTH

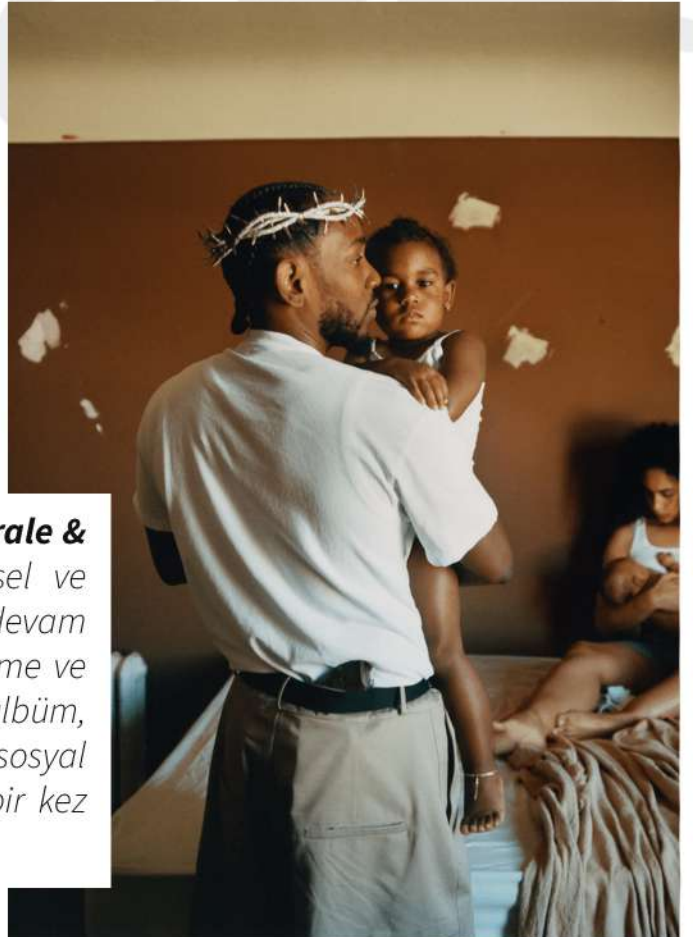
“
BU,
MÜZİKTEN
DAHA
BÜYÜK
”

2015 yılında yayınlanan **“To Pimp a Butterfly”**, Lamar'ın müzik tarzında önemli bir evrim noktasıydı. Albüm, caz, funk ve soul unsurlarını hip-hop ile harmanlayarak Kendrick'in versatilliğini ortaya koydu. Irk kimliği, sistematik baskı ve Afro-Amerikan deneyimi gibi karmaşık temaları ele alan albüm, açılış parçası "Wesley's Theory" ile müzik endüstrisinin siyahi sanatçıları sömürmesini eleştirdi. Şarkının başlığı, vergi kaçakçılığıyla ilgili yasal sorunlar yaşayan aktör Wesley Snipes'a bir göndermeydi ve Tupac'ın da seneler önce dediği gibi endüstrinin siyahi yetenekleri tuzağa düşürme ve sömürme eğilimini sembolize ediyordu. **Albümün zengin enstrümantasyonu ve şiirsel lirik yapısı, eleştirmenlerden övgü aldı ve birden fazla Grammy Ödülü kazandı.**

2017 yılında ise Kendrick, **“DAMN.”** adlı albümünü yayınladı. Bu albüm, içe dönük bir bakış açısıyla sosyal eleştiriyi birleştirerek diskografisinde ayrı bir boyut açtı. **"HUMBLE."** ve **"DNA."** gibi parçalar, ego, kimlik ve mükemmelliğin karmaşıklığı gibi temaları işledi. Albümün minimalist prodüksiyonu ve keskin lirik yapısı, geniş bir kitleyle rezonans yarattı ve Lamar'a 2018 yılında Müzik dalında Pulitzer Ödülü'nü kazandırarak bu ödülü alan ilk hip-hop sanatçısı olmasını sağladı.

2022 yılında yayınlanan ***Mr. Morale & the Big Steppers***, Lamar'ın kişisel ve toplumsal temaları keşfetmeye devam ettiği bir albüm oldu. Travma, iyileşme ve terapi gibi konuları ele alan albüm, Lamar'ın kişisel anlatıyı geniş sosyal eleştiriyle harmanlama yeteneğini bir kez daha gözler önüne serdi.

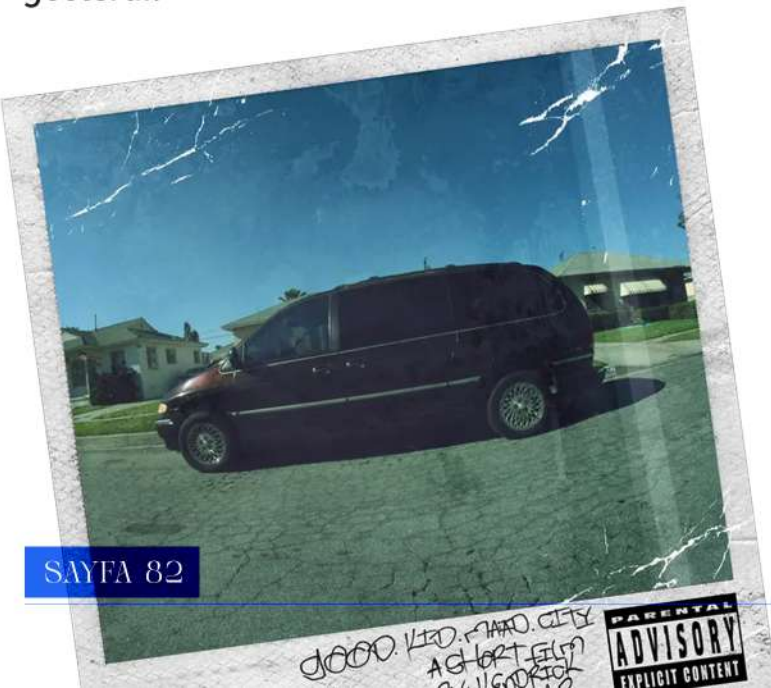

Geçtiğimiz hafta Kendrick Lamar, Super Bowl devre arası gösterisinde sahne aldı. Etkinlik izlenme rekorları kırsa da, özellikle yeterince eğlenceli bulmayanlar tarafından ABD çapında bir hayli eleştiri aldı. İzleyiciler, havai fişeklerle dolu, gösterişli koreografiler içeren ve tamamen eğlence odaklı bir performans bekliyordu. Ancak Lamar'ın gösterisi hiç de öyle değildi. Bu gösteri, kitleleri sadece eğlendirmek için değildi: tıpkı diğer albümleri gibi, güçlü bir aktivizm eylemiydi.

Super Bowl sırasında Kendrick, **"40 dönüm ve bir katır"** ifadesini kullandı. Bu, Amerikan İç Savaşı sonrasında özgür kalan kölelere yapılan bir söze tarihsel bir referanstı. ABD hükümeti, her özgür köleye yeni bir hayat kurması için 40 dönüm arazi ve bir katır vermeyi vaat etmişti. Ancak bu vaat hiçbir zaman gerçekleşmedi ve bunun yerine, nesiller boyu Afrika kökenli Amerikalılar sistematik ırkçılık ve ekonomik eşitsizlikle baş başa kaldı. **Kendrick, "bu, müzikten daha büyük" diyerek sadece büyük bir kitleye performans sergilemek için orada olmadığını, aynı zamanda bir mesaj vermek istediğini gösterdi.**

Kendrick'in performansı, özünde düşündürücü bir sanat eseri idi. İnsanları rahat ettirmek ya da onları güvenli, mutlu balonlarında tutmak için bir gösteri sunmak için orada değildi. Asıl amaç, insanları rahatlık alanlarından çıkarıp rahatsız edici gerçeklere dikkat çekmekti. Kendrick'in müziği her zaman bir aktivizm biçimi ve bir tarih dersi olmuştur; dinleyicilerini, etraflarındaki dünya hakkında derinlemesine düşünmeye davet etmiştir, bu da farklı değildi. **Evet, performansı ile herkesi memnun edememiş olabilir, ancak tam da mesele bu.** Gerçek sanat, herkesi memnun etmekle ilgili değildir; tartışma ve düşünme sürecini başlatmakla ilgilidir. Bir platformu, duyulması gereken gerçek meseleleri ele almak için kullanmakla ilgilidir. İşte bu yüzden Kendrick Lamar'ın Super Bowl'daki performansı, tipik bir devre arası gösterisinden çok daha fazlasıydı — tıpkı **diğer çalışmaları gibi, bir eylem çağrısıydı.**

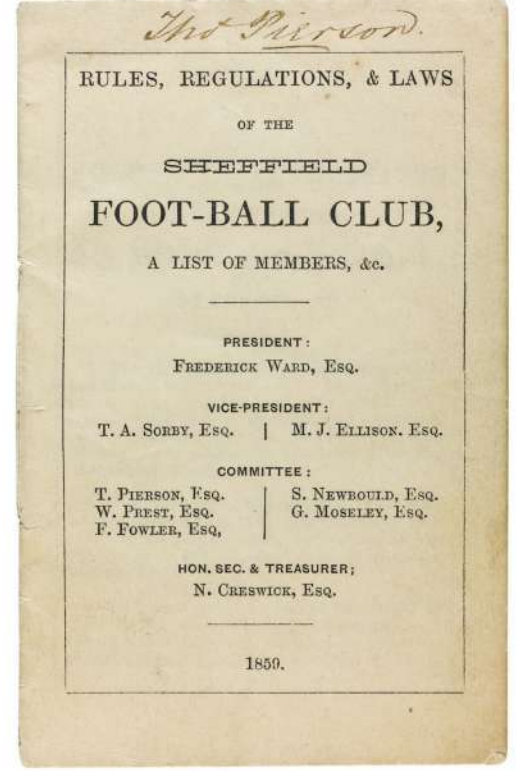
KENDRICK LAMAR

Kısacası Kendrick Lamar'ı çağın diğer rapçilerden ayıran şey, sanatı **aktivizmle birleştirme** konusundaki benzersiz yeteneğidir. Birçok sanatçı platformunu eğlendirmek veya belirli yaşam tarzlarını tanıtmak için kullanırken, Kendrick'in çalışmaları toplumsal değişim için bir araç görevi görür. Lirik yeteneği benzersizdir—kelime oyunları, hikaye anlatımı ve metaforları öyle bir harmanlar ki, bu hip-hop'ı apayrı bir sanat formuna dönüştürür ve sadece sözler de değil; prodüksiyonu, akışı ve vokal sunumu da vermek istediği mesajı tamamlayacak şekilde ustalıkla işlenmiştir. **Kendrick, aynı anda hem derinden kişisel hem de evrensel olarak etkileyici olabilme gibi nadir bir yeteneğe sahiptir; bu nedenle müziği farklı kültürler ve nesiller arasında yankı uyandırmaktadır.** Günümüzün en önemli ve özgün seslerinden biri olmaya devam eden K.Dot, rap türünün sınırlarını her hareketiyle halen zorlamaya devam etmekte.

TAM PARÇALI

Futbolun doğuşuyla birlikte, takımları ayırt edebilmek için bir kıyafet düzeni de zamanla gelişti. Ancak bu formaların bugünkü halini kazanması uzun bir sürecin sonucuydu. 1800'lü yılların başında, henüz resmi kuralları olmayan bu oyun, daha çok İngiltere'nin elit okullarında oynanan bir eğlence aracı olarak varlığını sürdürüyordu. O dönemde takımlar, günümüzdeki modern formalar yerine sadece belirli renklerdeki aksesuarları kullanarak birbirlerinden ayrılıyordu. **Örneğin 1840'larda Winchester Koleji'ndeki bir maç önu raporuna göre, "Commoners" (halktan öğrenciler) kırmızı, "Collegers" (kolej öğrencileri) ise mavi giyiyordu.** 1858'de Sheffield F.C. tarafından hazırlanan, elle oynamanın yasaklanması ve taç atışlarının kuralları gibi temel futbol kurallarını belirten **"Sheffield Kuralları"** adlı ilanda, oyuncuların takımlarını belli etmek için **kırmızı veya mavi şapkalar** giymesi gerektiği belirlenmişti.

İlk Formalar: İngiltere, 19. YY

1863'te İngiltere Futbol Federasyonu'nun (FA) kurulmasıyla bu oyun daha sistematik bir hale gelmişti, ancak formalar hala yeterli standartlara sahip değildi. Takımlar, oyuncularının eğitim aldığı okulların renkleriyle sahaya çıkıyorlardı. Örneğin **Blackburn Rovers, Oxford ve Cambridge bağlantıları nedeniyle mavi-beyaz rengi seçmişti.** Okul renkleri kültüründen sıyrılan ve İtalyan Devrimci Giuseppe Garibaldi'nin Redshirts hareketinden esinlenen **Nottingham Forest ise "Garibaldi" kırmızısı rengindeki formasını 1865'ten beri hiç değiştirmede.**

**BLACKBURN
ROVERS**
1878-1880

**NOTTINGHAM
FOREST**
1878-1880

Kurumsal Futbol ve İlk Kurallar

1888'de İngiltere Futbol Ligi'nin kurulmasıyla* formalar daha fazla standartlara tabi tutulmaya başladı. 1891'de her takımın kendi rengine sahip olması gerektiği, eğer çakışan renkler olursa müsabakada ev sahibi takımın formasını değiştirmesi gerektiği belirtildi. **Sonrasında her kulübün ikinci bir beyaz formaya sahip olması kuralı getirildi.**

Wolverhampton Wanderers, 1890'a kadar kırmızı-beyaz formalar giyerken, Sunderland ile yaşanan bir renk çakışması nedeniyle şehrin armasıyla bağlantılı altın ve siyah renklerine geçti. Günümüzde bile Wolverhampton aynı renkleri kullanmaktadır.

Bu zamana kadar forma renkleri, kulüplerin kimlikleriyle o kadar bütünleşti ki 2. Dünya Savaşı'ndan sonra İngiltere'deki 92 profesyonel kulüpten sadece ikisi kalıcı olarak forma rengini değiştirdi. **Futbol formaları artık sadece bir kıyafet değil, kulüplerin kimliğinin vazgeçilmez bir parçası ve taraftarları için gelenek haline gelmişti.**

*1992 yılında bu ligin en iyi 22 takımı ayrılarak şimdiki Premier Lig kurdu, hala alt liglerde EFL ismi kullanılmaktadır.

Endüstriyel Futbol

Bu kadar büyüyen bir eğlence aracının ticarileşmemesi tabi ki kaçınılmazdı, nitekim 1976 yılında Kettering Town, formasına “**Kettering Tyres**” reklamını ekleyerek İngiltere'de sponsorlu formayı kullanan ilk kulüp oldu. 80'lerde televizyon yayınlarının artmasıyla birlikte, forma sponsorluklarından elde edilen gelirler de büyük artış gösterdi ve forma sponsorluğu fikri dünyaya yayıldı. Günümüzde garip karşılamadığımız bu forma detayı, aslında FA tarafından veto edilmişti. **Ancak kulüplerin kendilerine ekonomik avantaj sağlayabileceğini görünce kararlarından döndüler.** Biraz düşününce, bugün böyle bir konsept olmasaydı, futbol ve forma estetiği çok daha farklı olabilirdi. Yine de yıllık 80 milyon euro değerindeki bir gelir kaynağına da kimse hayır demez.

Şu anda tamamen ticari bir yapıya bürünmüş olan futbolda, kulüpler her sezon yeni tasarımlar üretiyor. Bunun sebebi tabi ki forma satışlarını maksimize etmek, yine de renkler değişmiyor ve değişemez. Çünkü taraftar kimliği renklerle özdeşleşir ve bütünleşir. **2012’de Cardiff City’nin sahibi, kulübün rengini mavi yerine kırmızıya çevirmeye çalıştığına gördüğü baskı buna bir örnektir. Sonuç olarak kulübün rengini tekrar mavi yapmak zorunda kalmıştı.**

Cardiff örneğinde gördüğümüz gibi, modern futbolun ticari baskıları ve sezonluk tasarım yenilikleri kulüp yönetimleri açısından önemli bir yer olsa da, takımların temel kimliğini oluşturan renkler ve formlar asla değiştirilemez. Daha önce de dediğimiz gibi taraftarların vazgeçilmez parçası ve geleneği haline gelen bu renkler, ticari çıkarların ötesinde korunmak zorundadır. **Bu köklü kimliğin ve renklerin ne kadar önemli olduğunu anlamak için, bir de 120 yıllık tarihi olan Galatasaray’ın ilk forması ve o günden beri yaşadığı değişime göz atalım.**

Galatasaray’ın İlk Forması ve Renk Seçimi

Galatasaray Spor Kulübü, 1905 yılında kurulduğunda ilk formalarını kırmızı-beyaz olarak tercih etmişti. Ancak denen o ki, dönemin baskıcı atmosferi nedeniyle alternatifler gündeme gelmiş, **1906 yılında sarı-lacivert parçalı formada karar kılınmıştı.** 26 Kasım 1906 yılında Kraliyet donanması takımlarında HMS Imogene takımıyla oynadığı maçta ilk defa sarı-lacivert formayla mücadele eden Galatasaray, **2 yıl boyunca** bu formayla çeşitli maçlara çıkmıştı. 1908 yılının sonlarına doğru Baltalimanı ile oynanan maçta alınan 5-0’lık mağlubiyet, kurucu başkan Ali Sami Yen tarafından uğursuzluk olarak değerlendirilmiş ve sarı-lacivert forma da değiştirilmişti. Ali Sami Yen ve arkadaşları, birçok dükkânı gezip ideal kumaşı aradıktan sonra Bahçekapı’daki bir dükkânda **“vişne tonunda koyu kırmızı” ve “turuncuya çalan zengin sarı”** renklerinde iki kumaşla karşılaştılar. Taraftarların hafızasında, orijinal renklerin bu detaylı tanımı adeta gelenek olarak hala yer etmektedir.

Ali Sami Yen'in de belirttiği gibi **"Sarı ile kırmızının birleşiminden, sanki yanan ateşin ışığı gibi, takımımıza galibiyet getirecek bir formayı hayal ettik."** Türk olmayan takımları yenmek mottosuyla yola çıkan bu takım, yeni renk kombinasyonunu da bu motto ışığında yine Kraliyet donanması takımlarından (İstanbul'a ziyarete gelmiş) HMS Barham takımına karşı giymişti. 1908 yılında bu maçın oynandığı bu maç, o sezonun ilk maçıydı. Sonrasında HMS Barham mürettebatının şehirden ayrılmasıyla yeni bir lig tayin edilmiş, önceki maçlar özel maç olarak sınıflandırılmıştı. **Yeni ligde Galatasaray ve Fenerbahçe, Ocak 1909'da tarihlerinde ilk defa karşı karşıya geldiler. Fenerbahçe de benzer bir şekilde sarı-beyaz formadan sarı-lacivert formaya geçmişti, dolayısıyla bu iki ezeli rakip hiçbir zaman aynı renk kombinasyonuna sahip olmamıştır.** O maçı 2-0 kazanan Galatasaray, sezon sonunda şampiyonluğa ulaşmış; Fenerbahçe ise 7 Şubat tarihinde Elpis ile oynadığı maç sonrası ligden çekilmiştir.

Değişmeyen Gelenek: Tam Parçalı

Yazar

TAN SAVAŞ AKTAŞ

İşte tam bu dönemde, 1908 yılında, klasim tam parçalı (**perfect halved**) forma olarak adlandırılan, klasik yarı yarıya bölünmüş forma kullanılmaya başlandı. Geleneksel tam parçalı formada: formanın ön yüzü, arka yüzü ve kolları toplamda sekiz eşit parçaya bölünür. Sarı ve kırmızı renkler birbirine bitişik olmayacak şekilde dağılır. Yani her parça komşusundan farklı bir renk (**sarı / kırmızı**) olacak şekilde tasarlanmıştır.

Bu tam parçanın klasik kombinasyonunda ise, tam parçalı formanın altında beyaz şort ve kırmızı çorap kullanılmasıdır. İlk yıllarda kullanılan bu kombine günümüzde çok fazla rastlamıyoruz. Benim de aralarında bulunduğum bazı taraftarlar, hala bu kombinin kullanımının sıklaşmasını düşünür.

Türkiye Futbol Federasyonu'nun Sportif Ekipman Talimatı'nda yer alan bir maddeye göre, takımların formalarında oyuncu numaraları görünür bir şekilde bulunmalıdır. TFF uygun görmediği takdirde, takımlar forma arkasını tek renk yapmak zorundadırlar. **Tam olarak bu maddeden dolayı günümüzde Galatasaray, formanın arkasını tam parçalı yapamamaktadır.**

DUBAİ

Dubai'ye vardığınızda sizi ilk karşılayan, modern mimarinin gücünü yansıtan Burj Khalifa oluyor. Bu dev yapı, şehrin kalbi gibi atıyor; çevresindeki lüks alışveriş merkezleri ve kafe/restoranlarda modern hayatın akışını hissediyorsunuz. Ben de orada, şehrin enerjisini soluduğumu hissetmiştim.

Ancak Dubai sadece yüksek binalardan ibaret değil. Al Fahidi Tarihi Mahallesi'nde, eski zamanların izlerini taşıyan dar sokaklar ve restore edilmiş geleneksel evlerle karşılaştım. Burada gezinirken, geçmişin sıcaklığı ve samimiyeti ile modern dünyanın dinamizmi arasında hoş bir tezat yaşadım. Dubai Creek'te minik abra tekneleriyle geçerken, bölgenin eski ticaret hayatını ve kültürünü daha yakından hissetmek mümkündü.

Şehrin canlı sokakları ise tam anlamıyla bir kültür şöleni sunuyor. Baharatların, el yapımı ürünlerin ve altın dükkanlarının renkli dünyasında alışveriş yaparken, yerel halkla sohbet etmek insanı içine çekiyor. Her tezgahın ardında ayrı bir hikaye saklı gibi geliyor.

Dubai'nin en unutulmaz deneyimlerinden biri ise çöl safarisi. Kırmızı kum tepeleri arasında 4x4 bir araçla hız yaparken adrenalini doruklarda yaşadım. Gün batımında çölde kurulan kamp alanında, doğanın sessizliği eşliğinde, şehrin tüm gürültüsünden uzaklaşıp huzuru yakaladım.

Sonuç olarak, Dubai'de her köşede farklı bir hikaye var. Hem modern yaşamın cazibesini hem de geleneksel dokunun sıcaklığını bir arada sunan bu şehir, ziyaretçilere unutulmaz anılar yaşıyor. Kendi deneyimlerimden yola çıkarak, Dubai'nin size de ilham vereceğine ve kalbinizde özel bir yer edineceğine inanıyorum.

Norveç'in Yükselişi: Kader mi Karar mı?

Son yıllarda dilimize pelesenk olmuş bir söz var: Coğrafya kaderdir. Peki gerçekten öyle mi? Ülkenin coğrafi koşulları, doğal kaynakları ve ikliminin elbetteki yadsınamaz avantajları var.

Fakat toplumun varoluş mücadelesi fiziksel dezavantajlara galip gelebilir mi? Norveç tarihten bugüne kadar olan yolculuğuyla belki de bu sorunun en net cevaplarından birini bizlere sunuyor.

Norveç şartlarına bakıldığında hem avantajlı hem de dezavantajlı bir coğrafya. Her ne kadar dışarıdan kolay kazanılmış bir refah ve gelişmişlik gibi görünse de arka planda toplumun kuruluşu müthiş bir mücadele ve stratejiye dayanıyor. Ülkenin kalkınma ve dezavantajlarıyla mücadele etme hikayesi gerçekten ilham verici.

*Norveç toprakları 1380-1814 yıllarında Danimarka egemenliğindeydi. **Norveç halkı 17 Mayıs 1814'te bağımsız bir anayasa hazırladı ve tek taraflı bağımsızlığını ilan etti.***

*Fakat bu başkaldırı tam anlamıyla bir bağımsızlık kazanmak için yeterli olmadı. Norveç bir süre İsveç ile birlik kurmak zorunda kaldı. 1814-1905 yılları da İsveç egemenliğinde geçti ve Norveç nihayet **İsveç'ten tam bağımsızlığını 7 Haziran 1905'te kazandı.** Fakat halk hala soğuk iklim, besin yetersizliği, fakirlik ve salgın hastalıklarla mücadele ediyordu. Bu sefaletin üstüne bir de 2. Dünya Savaşı'nın derin hezimetini eklenince Norveç halkı uzun bir süre daha bu buhrandan kurtulamadı. Uzun bir süre Amerika'nın Marshall yardımlarıyla ekonomik olarak geçimlerini sağladılar. 1950-1960'lı yıllarla beraber yükseliş trendi başlayan **Norveç'in günümüzdeki haline gelmesi halkın ve devletin her anlamda işbirliğiyle mümkün olmuş. Şimdi ise gelin Norveç'i birkaç farklı boyutta ele alalım!***

SİYASET VE EKONOMİ

Her ne kadar devletin resmi adı Norveç Krallığı olsa da devletin yönetim şekli krallık değildir.

Kraliyet ailesi sembolik olarak faaliyet gösteriyor ve aile halkla oldukça yakın. Kraliyette fazlasıyla mütevazı bir hayat sürülüyor ve aile üyelerini sosyal hayatın birçok yerinde görmek mümkün. **Norveç'in yönetim şeklini parlamenter sistem çerçevesinde anayasal monarşi olarak tanımlayabiliriz.** Halkın hem kraliyete hem de hükümete güven duygusu açıkça fark ediliyor. Siyasetin parlamenter kısmına baktığımızda meclisin gündeminde ağırlıklı olarak iklim krizi ve nükleer enerji kaynaklarının etikliği, olası artı ve eksileri tartışılıyor. **Korunmuş doğası Norveç'in şu anki refah seviyesinde oldukça büyük bir ektenken sürdürülebilirliğin siyasette bu denli ciddiye alınması gerçekten çok etkileyici.**

Devleti ekonomik olarak ele aldığımızda ise petrol ve doğal gaz en büyük gelir kaynakları olarak öne çıkıyor. Norveç'in buhranlı döneminden çıkması petrol ve doğalgaz rezervlerinin keşfiyle başlıyor. **Fakat bu kaynaklar kapitalist bir sistem inşa etmek yerine halkın refahını artırmak için kullanılıyor.** Oljefondet yani "Norveç Varlık Fonu" yaklaşık **1.5 trilyon dolar** varlığıyla dünyanın en büyük varlık fonlarından biridir. Fonun asıl amacı petrol gelirlerini korumak, gelecek nesiller için petrol zenginliğinin sürdürülebilirliğini sağlamaktır. **Ayrıca bu doğal kaynakların çıkarılması ve işlenmesinde de tabiatın korunmasına önem veriliyor.**

Norveç'in Avrupa Birliğinde bilinçli bir şekilde yer almaması da oldukça dikkat çekici. İsveç'in yaşadığı mülteci krizinden uzak kalma isteği kararın başlıca sebeplerinden. Ayrıca halk tarımda ve özellikle de ülke için ciddi bir gelir kaynağı olan balıkçılıkta sınırlandırılmış AB prosedürlerini izlemek yerine kendi sistemlerini kurmayı tercih etmiş. Bu bağımsızlık arayışının yanı sıra AB üyeliğinin maddi yükü de işin cabası doğrusu. Şuan Norveç Avrupa Ekonomik Birliği üyesi olsa bile referandum kararınca halk AB'ye girmek istememiş. **Fakat Norveç her ne kadar uluslararası ilişkilerinde ve ekonomik durumunda belli bir seviyenin üzerinde olsa bile burada da hiçbir şey kusursuz değil tabii ki.**

Hükümet oldukça katı bir vergilendirme uyguluyor ve yaşam maliyetleri bir hayli yüksek. Çoğu Avrupa ülkesine kıyasla ülkede daha az göçmen olsa bile devlet göçmen entegrasyonunda başarılı sayılmaz. Fikrimce bu durum gelecek yıllar için ciddi bir tehdit arz ediyor.

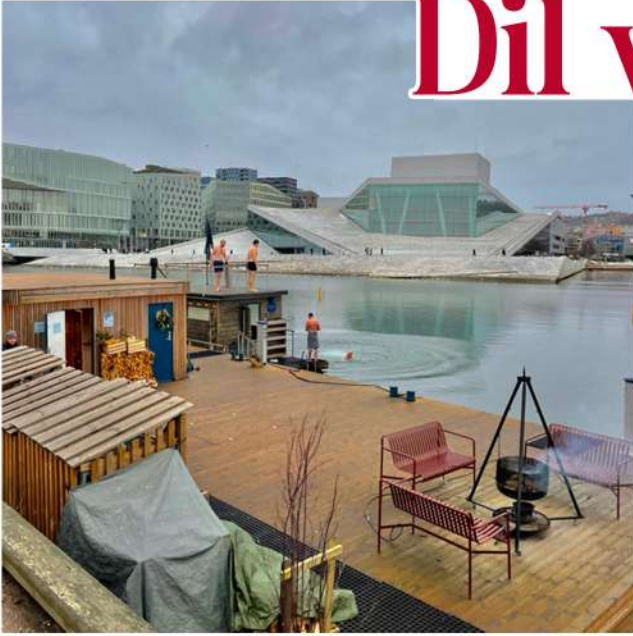
Mimari

Mimari kısmını geleneksel ve modern olarak ikiye ayırmak istiyorum. Geleneksel mimariye baktığımızda şatafattan uzak fakat canlı renklerin tercih edildiği tek tip ahşap yapılar dikkat çekiyor. Şatafattan uzak yapılar tercih edilmesinin sebebi ise insanların sosyo-ekonomik güçlerini gösterme yarışı içinde olmaması. Yani maddi durumu ne olursa olsun insanların yaşadıkları ev tipleri birbirine çok yakın. **Hatta kraliyet sarayı bile Oslo sokaklarında görebileceğiniz herhangi bir binadan farksız.**

Renk seçimine gelecek olursak da onun da sebebi oldukça ilginç fikrimce. Norveç deyince hepimizin aklına lapa lapa kar yağmış sokaklar, tüm o soğuk havaya rağmen sıcacık yanan sarı ışıklar ve ardı ardına dizilmiş rengarenk küçük evler geliyor. **Bu kadar renkli yapıların tercih edilmesi ise sisli ve yağışlı havalarda evleri uzaktan daha kolay ayırt edebilmek içinmiş.** Modern mimari ise oldukça farklı diyebilirim. Şehir silüetlerini korumaya oldukça önem veriyorlar. Çoğunlukla benzer tipte malzemeler kullanılmış. Upuzun gökdelen tipi binalar yerine orta seviye benzer yüksekliklerde binalar tercih edilmiş. Güneş ışığının azlığından camlar oldukça geniş. Ayrıca konfor ve pratiklik hem iç hem de dış mimaride estetiğe ve süse tercih edilmiş.

Dil ve Coğrafya

Konu bahis Norveç olunca bence dil ve coğrafya kavramlarını ayrı düşünmek mümkün değil. Küçük olmasına rağmen oldukça dağlık bir ülke Norveç. Coğrafi yapı gereği insanlar daha çok vadilere yerleşmeyi tercih etmişler. Dağlı ve engebeli arazi yapısı kısa mesafelerde bile ulaşımı oldukça zor kılıyor. Ulaşımındaki zorluklar birbirinden habersiz yaşayan birçok komünitenin oluşmasıyla sonuçlanmış. Bu sebeple de bölgeler arası kültür farkı oldukça yoğun hissediliyor.

Komüniteler arası kopukluğun etkilerinin en baskın olarak hissedildiği alan ise dil olmuş tabii ki. Araştırmalara göre Norveç'te 1300'den fazla diyalekt var. İşin ilginç kısmı ise ortak bir konuşma dili yok. Herkesin kendi lehçesini konuşması destekleniyor ve tek tipleşmenin önüne geçilmek isteniyor. İnsanların zaman zaman birbirini anlamasında ufak zorluklar yaşansa da günlük hayatta büyük bir sıkıntı teşkil etmiyor. Örneğin Norveççede "ben" demenin 12 farklı hali bulunuyor. Fakat bu diyalektler resmi dilde kullanılmıyor. Diyalektlerden bağımsız olarak devletin kullandığı 2 ana dil var. Bunlar Bokmål ve Nynorsk. Bokmål nüfusun %90'ı tarafından kullanılan Danca kökenli bir dildir. Nynorsk ise "Yeni Norveççe" olarak adlandırılan ve Batı Norveç lehçelerinin sentezlenmesi ile oluşmuş tümüyle farklı bir dildir ve ülkenin yaklaşık %10'u kullanır. Konuşması oldukça sevimli olan Norveççe Cermen dil ailesinden geldiği için Almanca ve İngilizce biliyorsanız öğrenmesi oldukça kolay bir dil.

TOPLUM

İskandinav insanları hakkında söylenen bir **klîşe** vardır hep: “**Çok soğuk insanlar bunlar.**”. Norveç’e ilk gittiğimde beni de en çok korkutan durumlardan biriydi bu ne yalan söyleyeyim. Ya arkadaş bulamazsam ya yalnız kalırsam korkusunu çok derinden hissettim. Ama durum hiç beklediğim gibi olmadı. Tanıştığım insanlar gayet konuşkan ve yardımseverdi. Fakat şunu söyleyebilirim ki yüzeysellikten uzak daha derin ilişki kurmak zaman alabilir çünkü insanlar burada biraz çekingen olabiliyor. **Bunun sebebi ise burada herkes kendi kendine hayatını sürdürmeye, yardım istememeye o kadar alışmış ki dertleşmek ve yardım istemek insanların çok alışık olduğu bir şey değil.**

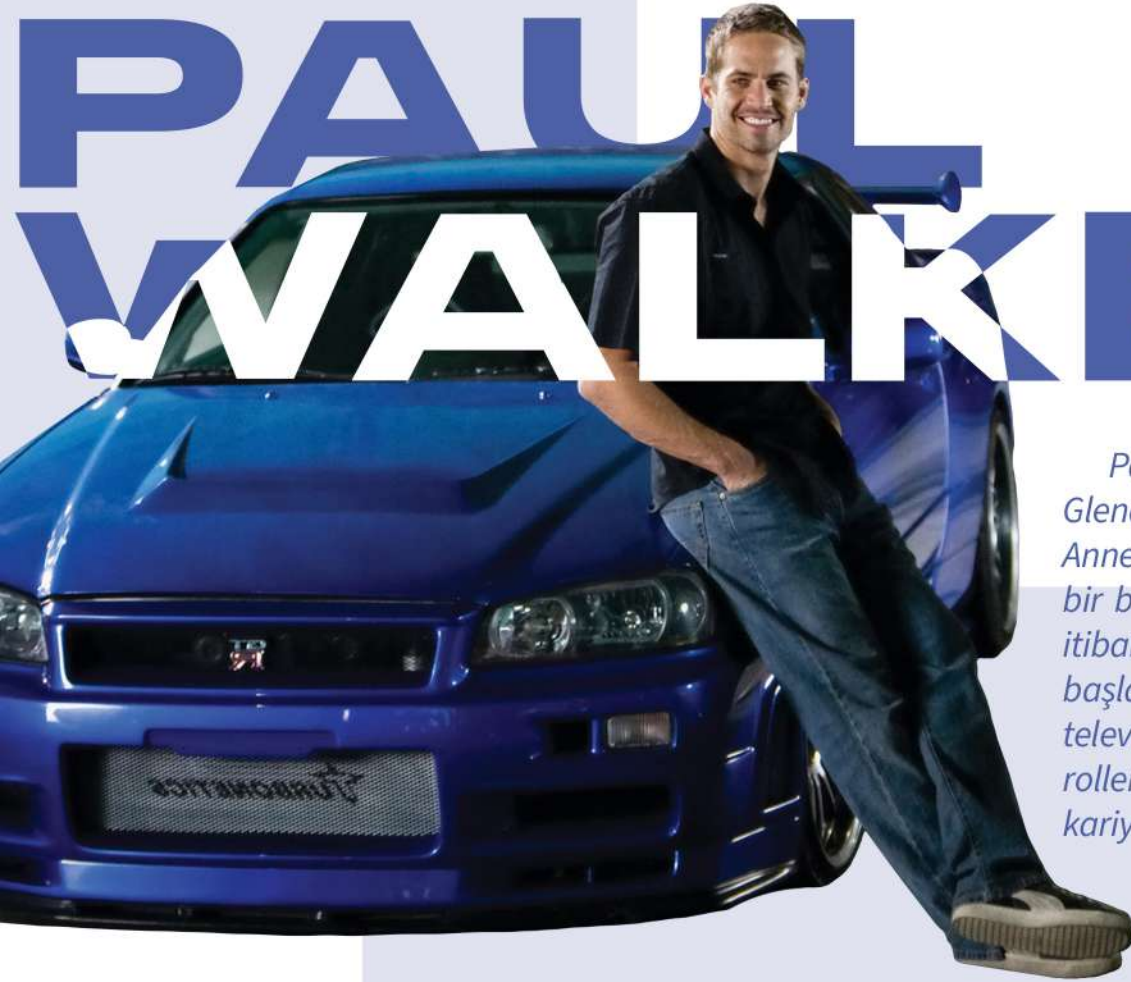
Ayrıca herkes çok mütevazî diyebilirim. Burada insanlar çok büyük ve mükemmel bir iş başarmış olsa bile kendini hiçbir zaman övmüyor hatta ve hatta kendinden çokça bahsetmek ve kendini yüceltmek de toplum tarafından hoş karşılanmıyor. **Diğer bir bahsetmek istediğim konu ise cinsiyet rolleri.** Norveç’te herkes cinsiyet rollerinden bir hayli uzak. Büyüyüp 20’li yaşlarına gelmiş bir erkek kendi evini çekip çevirip yemeğini yapabiliyor ve bunu yaparken de daha az erkek hissetmiyor kendini veya yine aynı yaşlarda bir kadın kendi dış görünüşünü önemsemeden makyajsız ve günlük kıyafetleriyle kendini yetersiz hissetmeden özgüvenle dışarı çıkabiliyor. **Romantik ve sosyal ilişkiler toksiklikten fazlasıyla uzak ve bize kıyasla oldukça bireysel.** Cinsiyet eşitliği sosyal yaşamda olduğu kadar devlete karşı olan sorumluluklarda da kendini hissettiriyor. **Mesela askerlik yapmak erkekler için olduğu kadar kadınlar için de bir zorunluluk.** Ayrıca hem erkeklerin hem de kadınların askerlik yapma motivasyonları oldukça yüksek. Bunu bir zorunluluktan öte gerçekten vatan sevgisiyle yaptıklarını anlıyorsunuz.

ASKERLİK GÖREVİNİ YAPAN KADIN BİREYLER

YAZAR: ZEYNEP YAYLA

PAUL WALKER

Paul Walker, 12 Eylül 1973'te Glendale, Kaliforniya'da doğdu. Annesi model, babası ise eski bir boksördü. Küçük yaşlardan itibaren modellik yapmaya başladı ve 1980'lerin sonlarında televizyon dizilerinde küçük roller alarak oyunculuk kariyerine adım attı.

HIZLI VE ÖFKELİ

Walker, 1998 yılında "Pleasantville" filminde rol alarak dikkatleri üzerine toplamaya başlasa da asıl büyük çıkışını 2001 yılında "**Hızlı ve Öfkeli**" filmiyle yaptı. Benim de favorilerim arasında bulunan Hızlı ve Öfkeli serisinde canlandırdığı **Brian O'Conner** karakteri onu dünya çapında bir yıldız haline getirdi. Hızlı arabalar ve sokak yarışları etrafında dönen bu aksiyon serisi, büyük bir hayran kitlesine ulaştı ve Paul Walker, serinin en önemli parçalarından biri oldu.

Paul Walker, otomobillere olan tutkusu ile bilinen biriydi ve oldukça etkileyici bir araba koleksiyonuna sahipti. Koleksiyonunda klasik Amerikan kas arabalarından Japon performans araçlarına kadar geniş bir yelpazede araçlar yer alıyordu. **Ne trajik ki çok sevdiği hızlı arabalar ve hız tutkusu Paul Walker'ın ölümüne sebep oldu. 30 Kasım 2013'te arkadaşı Roger Rodas'ın kullandığı Porsche Carrera GT, aşırı hız nedeniyle kontrolden çıkarak kaza yaptı ve alev aldı.**

FOR PAUL

Paul Walker hayatını kaybetmeden hemen önce Hızlı ve Öfkeli 7'nin çekimlerine devam ediyordu. Walker'ın ölümünden sonra onun anısına film özel bir finalle bitirildi. **Filmin final kısmında Paul Walker'ın ikizi Cody Walker Brain'i canlandırdı. Bu kısımda Brain ve Dom son kez beraber sürüş yaparlar ve bir yol ayırımına gelirler.**

Bu yol ayırımında iki araba da farklı yollara yönelir. **Filmin sonunda Wiz Khalifa ve Charlie Puth'un "See You Again" şarkısı çalarken ekranda "For Paul" yazısı belirir. Filmin bu son kısmıyla beraber Paul Walker'ın gerçek hayattaki vedasına değinilmiş olunur.**

Paul Walker günümüzde hala oyunculuğu ve otomobil tutkusu ile hatırlanmaya devam ediyor. Ölümünden sonra ben de dahil bir çok hayranı hala Hızlı ve Öfkeli serisini tekrar tekrar izlemeye devam ediyor. Walker serinin son üç filmde yer almasa da hala akıllarda kalan Hızlı ve Öfkeli serisinin en ikonik yıldızlarından biri olmaya devam ediyor.

Y A Z A R

HİLAL YAREN AKSOY

La Sagrada Familia

ZAMANIN ÖTESİNDE BİR BAŞYAPIT

Barselona diyince akla ilk gelen kültürel sembollerden biri olan La Sagrada Familia, bir kilise olmanın dışında aynı zamanda mimarlık tarihindeki en büyük projelerden biri olarak kabul ediliyor.

*Antoni Gaudí'nin başyapıtı olarak görülen bu eserin yapımı 1882 yılından itibaren halen devam etmekte. Bu yapı Gaudí'nin doğa ve dini inançlara duyduğu derin bağlantıyı yansıtanın yanı sıra, onun sanat ve mühendislik alanlarına bakış açısını da detaylarıyla gözler önüne seriyor. Gaudí'nin hayatının yarısından fazlasını bağışladığı bu eser aslında onun için bir tutkudan ibaret de denilebilir. Bu ilgi çekici eser yüzyıllar boyunca ziyaretçileri büyülemeye devam etmiş ve hala da ediyor. Eğer bir gün gitme fırsatı bulursanız kesinlikle gün batımı sırasında gitmenizi tavsiye ederim. **Çünkü güneş batarken vitray camlardan giren gün ışığı ortaya çok eşsiz bir manzara çıkartıyor.***

La Sagrada Familia

ZAMANIN ÖTESİNDE BİR BAŞYAPIT

Kilise inşaatının halen tamamlanmama nedenlerinin en başında inşaatın bağışlarla finanse edilmesi geliyor. İnşaatın onun ölümünden çok daha uzun süre sonra tamamlanacağını tahmin eden Gaudí soranlara **“Müşterim acele etmiyor.”** cevabını veriyormuş. Bu şekilde ise Tanrı’yı işaret ettiği düşünülüyor. Yakın tarihte modern teknoloji ve yenilikçi yöntemler ile inşaat süreci hızlanmış olsa da tamamlanma tarihi ile ilgili bir bilgi kesin olarak yayınlanmamıştır.

Size biraz da yapının mimarisinden bahsetmek istiyorum. La Sagrada Familia ilk bakışta doğadan ilham alınan organik formları ve kusursuz detaycılığıyla dikkati üzerine çeker. **Tasarımında Gotik ve Art Nouveau unsurlarının yanı sıra Gaudí’nin özgün dokunuşlarına da çokça yer verilmiştir bu da tamamen kendine özgü bir mimari dilinin oluşmasına katkı sağlamıştır.** Siz de katedrali incelediğinizde doğa motiflerinin ve minik detayların mimarinin içine nasıl nizamı bir şekilde işlendiğini görebilirsiniz.

Katedralin bir diğer ilgi çekici özelliklerinden biri ise kuleleri ve detaylı cepheleridir. Hz. İsa’nın hayatını farklı açılardan betimleyen 3 adet cepheye sahiptir. Bunlar doğu yönünde İsa’nın doğumuna atfedilen **Doğuş (Nativity)**, **batı yönünde çarmıha gerilişini simgeleyen Tutku (Passion)** ve **güney ise hala inşaatına devam edilen İhtişam (Glory) cepheleridir.** Cepheleri sırası ile gezdiğinizde size adeta bir hikaye anlatılmaya çalışılmış gibi hissediyorsunuz. Her ne kadar eşsiz ve önemli bir detay olsa da benim en çok ilgimi çeken kısım Gaudí’nin büyüleyici ışığı kullanma biçimi oldu.

Mimaride kullanılan renkli pencereler Hristiyan ikonografisinin çeşitli temalarını ve unsurlarını temsil etmesi için titizlikle seçilmiştir. **Mavi rengin inanç, yeşilin umut ve kırmızının da hayırseverliği temsil ettiği söylenir.** Belirli duygular ve kutsal erdemlerle ilişkilendiren bu pencereler güneş ışınları ile buluşunca ortaya olağanüstü bir manzara çıkıyor.

Gaudí'nin bu yapıta olan bağlılığını profesyonelliğin ötesinde konumlandırıran araştırmacılar, eserin detaylarındaki mükemmelliyetçiliği de aynı sebebe dayandırıyor. La Sagrada Familia ziyaretçilerine yapının mimarı ile de tanışma fırsatı sunuyor. Bazilika'nın hemen altında Antoni Gaudí'nin mezarı bulunuyor. Carmen Şapelinde yer alan mezar da yapı ile benzer karmaşık detaylara sahip. Gaudí'nin kendi yapıtının sınırları içine gömülmesi de sanatkar ile Bazilika arasındaki ayrılmaz bağı tekrar vurguluyor ve ziyaretçilere daha unutulmaz bir deneyim sunuyor.

Günümüzde UNESCO Dünya Miras Listesi'nde yer alan yapıt her sene milyonlarca turiste ev sahipliği yapıyor. **Barselona'nın bir sembolü haline gelmiş olan bu yapı sanat için büyük bir önem taşımanın yanı sıra inanç dünyasında da büyük bir öneme sahip.** Tamamlandığında dünyanın en yüksek kilisesi unvanını olacak olan başyapıt modern mimarının sınırlarını zorluyor diyebiliriz. Gaudí'yi ölümsüz kılan La Sagrada Familia'nın yüzyıllar boyu ziyaret edilmeye devam edeceğini düşünmekteyim. Son olarak şunu eklemek isterim ki her ne kadar La Sagrada Familia Gaudí'nin en dikkat çekici eseri olsa da mimari açıdan büyük önem taşıyan bir sürü eseri daha bulunmakta. **Eğer bir gün yolunuz Barselona'ya düşerse Casa Batlló ve Park Güell'i de ziyaret etmenizi şiddetle tavsiye ederim.** Zaten her bir köşesine Gaudí'den eserler serpilmiş olan bu şehirden o ve eserleriyle tanışmadan dönmeniz neredeyse imkansız.

YAZAR
Azra Kaya

WHERE?

ÖMER SAİT YILMAZ

Azra Kaya

Gıda Mühendisliği 1. sınıf öğrencisi. Yeni ülkeler ve kültürleri keşfetmeye bayılıyor. Müzik hayatında çok büyük bir yer kaplıyor. Orkestrada keman çaldığı zamanları hala çok özleyiyor. Hobileri arasında müzikal izlemek ve yeni insanlarla tanışmak bulunuyor.

Berke Çetinkaya

İnşaat Mühendisliği 2. sınıf öğrencisi. Bölümü inşaat olsa da esas hedefi pilot olmaktır. Dünya üzerindeki her ülkeyi ziyaret etmek gibi bir amacı vardır. Kalkıştığı her işin suyunu çıkartmayı çok sever. Rafine zevklere sahip bir müzik teriyakisidir. Spor yapmadan yaşayamaz. Sevdği insanlarla uğraşmak en büyük hobilerinden biridir.

Beyza Gümüş

İngilizce Öğretmenliği 2.sınıf öğrencisi. Kahve bağımlısı ve Star Trek hayranı. Hayatı bir keşif olarak görür. Yeni şeyler denemeye, keşfetmeye bayılır. Süper gücü her zaman bardağın dolu tarafından bakabilmesidir.

Demir Uluocak

Kimya Mühendisliği 2.sınıf öğrencisi. İsteyerek kazansa da seçimini düzenli sorgular ve işletmecilere sallayarak kendini avutur. Sitcom hastasıdır ve en sevdiği grup Radiohead'tir. Sporda inanılmaz beceriksizdir. Gezmeyi sever ve Angara'dan kaçma hayalleri kurar...

Ebru Başak Arıkan

Metalurji ve malzeme mühendisliği 1. sınıf öğrencisi. Yalnızken şarkı dinlemeyi de söylemeyi de çok sever. Anı kalsın diye her şeyin fotoğrafını ya da videosunu çektiği için telefonunun alanı yok. Kedi ve köpekleri çok seviyor. Kedisinin memleketi olduğu için hayalleri arasında Van'a gitmek var.

Elçin Koşar

İşletme 2. sınıf öğrencisi. Film izlemeye düşkün. Letterboxd arşivini güçlendirmek hedeflerindendir. Seyahat etmek ve kitap okumak da diğer ilgi alanlarıdır.

Emirhan Çatal

ODTÜ'de Endüstri Mühendisliği 3. sınıf öğrencisi. Basketbol ve futbol izlemekten çok keyif alır. Fenerbahçeli ve Lebronsporlu.

Gamze Ceren Kaya

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi 2. sınıf öğrencisi. Küçüklüğünden beri müzik ve dansla iç içe büyüdü, birçok dans türünü deneyimledi. Fast food ile olan bağı ise sadece bir tutku değil, adeta romantik bir ilişki.

Gülnihal Kılıçoğlu

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri 2. sınıf öğrencisi. Çevre Mühendisliği ile yaptığı ÇAP, uykuyu fazlasıyla seven bünyesini bazen zorluyor. 1000 parçalık bir yapbozu birkaç saatte bitirebiliyor; ancak asıl tutkusu modern nakış çalışmaları. Birçok farklı spor dalıyla ilgileniyorsa da karate ve tenis şimdilik favorileri. Okumayı, film izlemeyi ve öykü yazmayı sevdiğini ise tahmin etmek zor olmasa gerek.

Hilal Yaren Aksoy

Endüstri mühendisliği 2.sınıf öğrencisi. Aksiyon-bilim kurgu filmlerini ve müzik dinlemeyi çok sever. Favori sanatçısı Taylor Swift. Kendisi çok yapamasa da önemli olanın anı yaşamak olduğunu düşünüyor. Son olarak biraz aşko olduğu da söyleniyor.

İnanç Deniz Gözgözoğlu

İnşaat Mühendisliği 1. sınıf öğrencisi. Futbol oynamayı ve izlemeyi sever. Belli etmese de için de bir geek var. Çizgi roman okumaya bayılır, tam zamanlı X-Men hayranıdır. Başta sürüngenler olmak üzere tüm hayvanları çok sever ve onlarla ilgilenir. Sürekli yeni şeyler öğrenmek ve deneyimlemek ister. Bir şeyi kafasına taktığında yapmadan bırakmaz.

Mali Konyalıoğlu

Endüstri mühendisi 3.sınıf öğrencisi... 6 yaşından beri satranç oynar. Oyun ve film müzikleri dinlemeyi çok sever. Topluluğun en yaşlı üyesidir. Sevdiği insanların yanında bambaşka bir insana dönüşür.

Mehmet Efe Bulut

Endüstri mühendisliği 2. sınıf öğrencisi. Laser tagde fazla iyi olduğu gözlemlenmiştir. Soğuk havaları, kabak tatlısını, ODTÜ'yü ve yalan söylemeyi çok sever.

Murat Argun

Makine geçişli 3. Sınıf endüstrici. Beşiktaş ve Liverpool hayranı. Lazanya ve mantı arasında yapılamayan bir tercih. Endüstri kantininde boşa geçmiş bir ömür.

Naz Karaca

Çevre Mühendisliği 2. sınıf öğrencisi. Barbie'nin filmlerinden etkilenerek çocukluğunun 10 yılını bale yaparak geçirmiştir. Müzik dinlemeye bayılır. En sevdiği şarkıcı Taylor Swift'tir. Ayrıca deniz kenarı yerleri, gezmeyi, yıldızları izlemeyi de çok sever. Yeni tatlar denemekten keyif alır, özellikle deniz ürünlerine karşı ayrı bir ilgisi vardır.

Nazra Argun

Çevre mühendisliği 1.sınıf öğrencisi. Olimpiyat senelerinde hiç bilmediği sporları bile izleyerek tüm gününü televizyon başında geçirir ayrıca basketbol izlemeyi ve boyu belli etmese de oynamayı çok sever. Yeni tanıştığı kişiler ismini tek seferde doğru anlarsa çok şaşırır.

Nejla Berfin Gün

İnşaat mühendisliği 2. sınıf öğrencisi. Aynı zamanda topluluğun en kokoş insanlarından biri. Neredeyse doğduğu yıldan beri sims oynuyor. Yeni şeyler denemeyi ve yeni yerler görmeyi çok sever. Aynı zamanda her hafta sonu onu meyhanede bulabilirsiniz.

Ömer Faruk Cüceoğlu

Endüstri mühendisliği 2. sınıf öğrencisi. Futbol izlemekten ve oynamaktan büyük keyif alır. Aynı zamanda bilgisayar oyunlarına ve bilime ilgisi vardır. Pratik çözümler üretmeyi sever ama bazen üşengeçliği ağır basabilir. Arabalar ve finans dünyası ilgisini çeker; ileride araba ve para koleksiyonu yapma hayali kuruyor.

Özgür Kutay Elmacı

Bilgisayar Mühendisliği 2.sınıf Öğrencisi. Spor yapmayı, gezmeyi, doğayla iç içe olmayı sever. Arabalar tutkusudur.

Selen Bilgin

Siyaset bilimi ve kamu yönetimi 1.sınıf öğrencisi, boş durmaktan nefret ettiği için aynı anda çok fazla şey yapmaya çalışır ve tükenmişlik sendromuna girebilir. Yeni bir şey denerken hemen mükemmel yapabilmeyi istediğinden birçok kez hobi değiştirmiştir

Sudem Coşkun

Çevre Mühendisliği 2.sınıf öğrencisi. Boş zamanlarında arkadaşlarıyla vakit geçirmeyi, yemek yapmayı ve yemeyi çok sever. Tek başına bir şeylerle uğraşırken müzik dinlemeyi ihmal etmez. Ayrıca Fenerbahçe'nin bir gün şampiyon olacağına inancı hala bulunmaktadır.

Tan Savaş Aktaş

Endüstri Mühendisliği ikinci sınıf öğrencisi. Yeni hobi bulmakta hep zorlandığı için halihazırda bulunan hobilerini birleştirerek futbol tasarımcılığı gibi uyduruk hobiler türetmiştir. Müzik dinleyerek tek başına ara sokak gezmeyi sever; İstanbul takımlarından Galatasaray'a, İzmir takımlarından Göztepe'ye gönül vermiştir.

Yahya Yıldırım

Endüstri Mühendisliği 3. sınıf öğrencisi. Her türlü motorlu taşıta fazlaca ilgi duyar, bulduğu ilk fırsatta da kullanmak ister. Boş zamanlarında Behzat Ç. ve Kurtlar Vadisi kesitleri izler. Arkadaşlarıyla vakit geçirmeyi çok sever. Damak zevkine güvendiği için ileride gurme olma hayali vardır.

W'EQUAL

W'EQUAL, ODTÜ Verimlilik Topluluğunun sekiz projesinden biri olup, her bireyin sosyal alanda ve hayatta eşit haklara sahip olması hedefiyle bir proje. Bu doğrultuda söyleşiler, forumlar, eğitimler, panel etkinlikleri ve seminerler gerçekleştirilerek farklılık sahibi bir toplum oluşturmayı, bunu yani sıra katılımcıları farklılık sahibi kurum ve kuruluşlarla bir araya getirmeyi hedefler.

Katılımcıların ve aktif üyelerin toplumsal cinsiyet eşitliği ve insan hakları konusunda daha bilinçli olmasını sağlamak amacıyla, proje kapsamında çeşitli etkinlikler gerçekleştirilir. Bunlardan ilki olan W'EQUAL, toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamayı hedefleyen tüm Türkiye'ye açık ücretsiz, engelsiz ve sertifikalı olarak gerçekleştiren bir panel etkinliğidir.

Her yıl geniş bir katılımcı kitlesi ile gerçekleştirilen W'EQUAL, alanda bilgili insanların katılımcılarla buluşturarak bilgi aktarımı ve motivasyon sağlamakta beraber, yine alanda başarılı ve cinsiyet eşitliği kavramının önemini farkında olan kişileri ve şirketleri, kampüste öğrencilerle bir araya getirir.

Diğer bir etkinliğimiz olan Yaşayan Kütüphane ise, ülkemizde azınlık kesimde kalan ve gönüllü olarak gelen konuşmacı kitaplar öğrencilerle bir araya getirerek, toplumdaki önyargıları kırmayı ve bilgi oluşturmayı hedefleyen bir etkinliktir. "Her insan bir kitaptır" mottosuyla gerçekleştirdiğimiz Yaşayan Kütüphane, soru-cevap formatında ilerleyerek bu interaktif kütüphane ortamına gelen tüm katılımcıların hayatlarına bir ışık olarak farkındalık yaratmayı amaçlar.

ÇÖZÜM SENDE!

Çözüm Sende!, ODTÜ Verimlilik Topluluğu'nun sosyal sorumluluk ve farkındalık sahibi bir topluluk olduğunun göstergesi olarak öncü bir şekilde ortaya çıkmış projesidir. Köklü ve öncü bir topluluk olmanın verdiği sorumluluk bilinci ile "Sorunun Değil, Çözümün Bir Parçası" olmak için çalışıyoruz. Bu süreci birçok vakıf ve sivil toplum kuruluşu ile yürütüyoruz. Temel amacımız toplumdaki ve yaşadığımız doğayla ilgili sorunlara çözüm sağlamak ve bunu yapacak bireylere farkındalık kazandırmaktır.

Verimlilik Topluluğu'nun geçmişten günümüze yapmış olduğu tüm projelerden, faaliyetlerden bugüne aktarılan sosyal ve mesleki değerlerin bu projede de sürdürülmesi temel amaçlarımızdandır. Projemizde yer alan kişilerin grup çalışması yetilerini geliştirmek, sosyal sorumluluk bilinçlerini kuvvetlendirmek, yenilikçi ve öncü fikirler ortaya çıkarabilmek öncelikli amacımızdır.

Bu amaçla köy okulu ziyaretleri, barınak ziyaretleri, farkındalık ve işaret dili eğitimleri, alanında yetkin kişilerle söyleşiler düzenliyoruz. Bu dönemde aktif üyelerimizin yaşanan sorunlara dikkatlerini çekip toplumda sorumluluk sahibi bireyler birey olarak çözüme ulaşabilme yetisi kazandırmayı hedefliyoruz. Önümüzdeki döneme birkaç yeni etkinlik ile devam edeceğiz. Bu etkinliklerimizde katılımcılarımızın aktif olarak rol oynamasını ve gün sonunda bir sorunla ilgili bilinç kazanıp, çözüm adına kendilerine bir değer katmış olmalarını amaçlıyoruz. Ayrıca topluluğumuzun tüm etkinliklerinin engelsiz düzenlenmesini ve herkese ulaşmasını sağlıyoruz.

YÖNETİM VE MÜHENDİSLİK GÜNLERİ

YÖNETİM VE MÜHENDİSLİK GÜNLERİ

Yönetim ve Mühendislik Günleri, her yıl Verimlilik Topluluğu tarafından düzenlenen, öğrenciler ile alanında lider şirketleri ve yetkin konuşmacıları buluşturarak bilgi aktarımı sağlamayı hedefleyen bir seminer etkinliğidir. Etkinlikte seminerler, paneller ve söyleşiler aracılığıyla katılımcıların en üst düzeyde faydalanması ve lider konuşmacıların tecrübe aktarımı yoluyla genç mühendis ve yönetici adaylarına benzersiz bir kişisel gelişim fırsatı sunulması amaçlanmaktadır.

Yönetim ve Mühendislik Günleri, yalnızca ODTÜ'nün değil, aynı zamanda Ankara'nın da en büyük öğrenci etkinliklerinden biridir. Ağrladığı konuşmacılar ve iş birliği yaptığı şirketlerle desteklenmekte olup ulusal çapta katılımcı kabul etmektedir.

Verimlilik Topluluğu'nun tüm etkinlikleri gibi Yönetim ve Mühendislik Günleri de ücretsiz, engelsiz ve sertifikalı olarak gerçekleştirilmektedir. Zengin fuaye alanı ve kaliteli oturumlarıyla her sene özenle hazırlanan etkinliğin amacı, katılımcıların kariyer yollarını çizerken alanında başarılı konukları da ağırlamaktır.

ODTÜ'LÜLER İÇİN GELECEK PLANLARI

ODTÜ Verimlilik Topluluğu'nun bir projesi olan ODTÜ'lüler için Gelecek Planları (OGP), ODTÜ öğrencilerini sektörün önde gelen şirketleriyle buluşturarak kariyer planlamalarına destek olmayı amaçlamaktadır. Katılımcıların akıllarındaki sorulara yanıt bulmalarını ve kendi yol haritalarını oluşturmalarını hedefleyen bu proje; şirket sunumları, fabrika gezileri ve "Bi' de Mezuna Sor!" gibi etkinliklerle öğrencileri iş dünyasına bir adım daha yaklaştırmaktadır.

Bunların dışında OGP çatısı altında 2024-2025 döneminde ilk kez gerçekleştirdiğimiz Mock Your Future etkinliğini düzenledik. Katılımcıların gerçek bir işe alım sürecini deneyimlemelerine olanak tanıyan özel bir simülasyon etkinliği oldu. Online ve yüz yüze olmak üzere iki aşamada düzenlenen etkinlikte; mülakat simülasyonları, vaka analizi çalışmaları ve şirketlerle birebir etkileşim alanlarıyla dolu bir deneyim sunuldu. Katılımcılar, alanında öncü şirketlerin profesyonelleriyle bir araya gelerek hem kendilerini geliştirme hem de kariyer hedeflerine bir adım daha yaklaşma fırsatı yakaladı.

101

ESTIEM

ESTIEM (European Students of Industrial Engineering and Management) Avrupa apında Endüstri Mühendisliğı ve İşletme bölümü öğrencilerini bir araya getiren uluslararası bir projedir. Bu projenin ana hedefleri ve ilkeleri tüm öğrencileri dil, vatandaşlık ve ırk fark etmeksizin bir araya getiren ve onlara hem kendilerini akademik yönetimde hem de kişisel açıdan geliştirme imkanı sunar. Avrupa genelinde 76 farklı üniversitede bulunan ESTIEM'in, ODTÜ Verimlilik Topluluğı olarak Ankara'daki yerel gruplarından birini temsil ediyoruz.

ESTIEM

ESTIEM

1996 yılında ilk Türk yerel grubu olarak ESTIEM ağına katılan üniversitemiz bugüne kadar birçok başarılı uluslararası etkinliğe ev sahipliği yapmış bulunuyor. Bu etkinliklerde topluluğumuzun ana amaçlarından biri olan eğitimin ve eğlencenin dengesini katılımcılara her anlamda yaşatmaya çalışıyoruz. Bu doğrultuda her yıl farklı ve yenilikçi etkinlikler düzenleyerek kendimizi bir hep bir adım öne atmaya çalışıyoruz. Her sene gibi bu senede düzenleyeceğimiz etkinliklerin bir çoğunun ESTIEM tarihine damga vuracak kadar nüfuzlu ve etkili olacağını düşünüyoruz.

ESTIEM

VakaVT, Türkiye'nin en prestijli vaka analizi yarışmasıdır. ODTÜ Verimlilik Topluluğunun 2015 yılında bünyesine kattığı bir yarışma olan VakaVT'ta takımların kısıtlı zamanda sorun çözme becerileri ölçülür. Tamamen İngilizce olarak gerçekleştirilen VakaVT, katılımcıları birçok farklı sektörde sınar ve onlara, bilgilerini şirketlerle birebir iletişim içinde kullanma imkanı sunar. Katılımcılar, yalnızca verilen vakaların içeriğiyle değil aynı zamanda kısıtlı zamanda karar verip çözüm üretebilme, takım çalışması, sunum teknikleri gibi yetenekleriyle de sınanırlar.

VAKAVT

VakaVT yarışmasına öğrenciler bölüm veya okul kriteri olmadan 3 kişilik takımlar halinde başvurabilir. Başvuran takımlar 3 aşamalı ön elemelerden geçirildikten sonra 6 adet finalist takım belirlenir. Devamında bu 6 finalist takım 3 günde 5 farklı departmandan 5 farklı vaka çözümü için ODTÜ Verimlilik Topluluğu tarafından Ankara'da gerçekleştirilecek etkinliğe davet edilir. 3 günün sonunda kazanan takımların ödülleri dağıtıldığı görkemli bir gala gerçekleşir. Gala yemeğinde yarışmacılar jüri üyeleriyle birebir iletişim kurup, jüriyelerden geri bildirim alma şansına sahip olurlar.

GENE RATI ON

ODTÜ Verimlilik Topluluğunun en yeni projesi olan Generation, topluluğumuzun 2020 yılında hayata geçirdiği ODTÜ kampüsündeki ilk veri bilimi projesidir. Ana etkinliğimiz olan Generation Data Days; yapay zeka ve veri bilimine meraklı, SQL testimizi başarıyla tamamlamış, CV ve GitHub elememizi geçmiş üniversite öğrencilerini gerçekleştirecek olan interaktif workshoplar, proje çalışmaları ve datathonlarla sektörün önde gelen şirketlerinden uzman veri bilimciler ve veri mühendisleriyle buluşturmayı amaçlar.

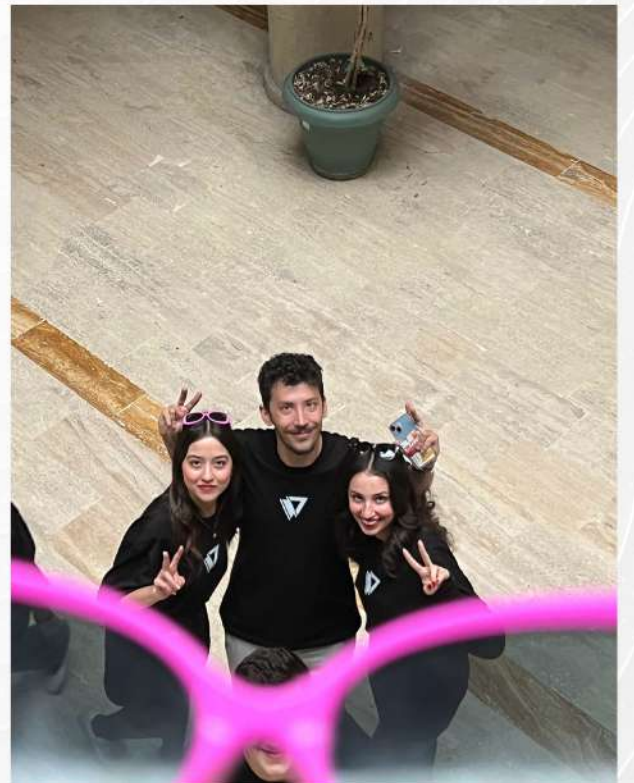
Düzenlenen workshoplar kapsamında katılımcıların veri bilimi konusunda ufuklarını genişletmek istiyoruz. Gerçekleştireceğimiz veri bilimi yarışmalarıyla etkinliğimize gelen tüm katılımcılarımızı işin mutfağına sokarak bir proje gerçekleştirmiş olarak etkinlikten ayrılmasını istiyoruz.

Generation projemiz kapsamında düzenlediğimiz bir diğer etkinlik olan MetaChats'te popülerliğini her geçen gün artıran blockchain, metaverse, NFT, Web 3.0 teknolojileri konularında söyleşi ve eğitimler gerçekleştiriyoruz.

Tüm bunların yanında dönem içerisinde haftalık olarak gerçekleştirdiğimiz toplantılarda eğlenceli yapay zeka uygulamalarıyla insanlara yapay zekayı sevdirmeyi amaçlıyoruz. AI Voice-Changer, AI Face-Changer, ChatGPT gibi ilgi çekici toplantı içeriklerini sizlerle buluşturuyoruz.

İletişim Komitesi

İletişim Komitesi, Verimlilik Topluluğu'nun sosyal medyada temsilinden sorumlu olan komitedir. Instagram, TikTok, YouTube ve LinkedIn gibi platformlarda ürettiğimiz içerikler ve yaptığımız paylaşımlar aracılığıyla, topluluğumuzun tanınırlığını artırmayı ve etkinliklerimizin tanıtım sürecini en etkili şekilde gerçekleştirmeyi amaçlıyoruz. Sosyal medyanın gücünün yadsınamaz olduğu bu dönemde, geniş kitlelere hitap edebilmek için trendleri takip ederek aktif bir şekilde içerik üretmeye özen gösteriyoruz.

İletişim Komitesi

Bir kariyer topluluğu olarak, eğitici ve geliştirici etkinlikler düzenlemenin yanı sıra, aynı zamanda eğlendiğimizi de gösterebilmek için sosyal medyanın önemli bir araç olduğuna inanıyoruz. Bu amaçla, en uygun platformlardan biri olan TikTok'u kullanıyoruz. YouTube'a ürettiğimiz içeriklerde ise, özellikle tercih dönemindeki öğrencilere hitap etmek amacıyla okulumuzun imkanlarını ve bölümlerini tanıtmaya yönelik içerikler üretiliyor. Ayrıca, deneyimlerimizi paylaşmak ve bir ekip çalışması ortamı oluşturmak için

Dizayn

SAYFA 113

Komiteesi

Dizayn Komitesi olarak topluluğumuz ve projelerimiz görsel ve basılı materyallerin tasarımından sorumlu komiteyiz. Dizayn Komitesi koordinatörleri olarak hem iş bilgisi içerisinde hem de görev dağılımlarıyla 8 farklı proje ve topluluğu en iyi şekilde tanıtmaya çalışıyoruz.

Çeşitli tasarım ve video düzenleme programlarıyla topluluğumuzun en iyi yansıstacak özgün ve merak uyandırıcı tasarımlar yaratmak ana amacımız.

Tasarımlarımız afişler, el ilanları, tişörtler; çeşitli sahne, promosyon ürünleri gibi basılı ürünlerin içerirken sosyal medyaya, paylaşımlar, web sitesi içerikleri gibi online ürünleri de içeriyor. Bu ürünlerle topluluğumuzu ve etkinliklerimizi daha fazla kişiye tanıtmaya ve ulaştırmaya hedefliyoruz; bu süreçte de tasarımlarımızın topluluğumuzla özdeşleşmesine, ilgi çekici ve birbiriyle uyumlu olmasına dikkat ediyoruz.

Tanıtım Komitesi.

Bu etkinliklerin yanı sıra, senenin başında LEGO adlı oyunu düzenler, LEGO birnevi verimlilik topluluğunun okula dönüş ve tanıtım etkinliğidir. Bu etkinlikte yeni aktif üyeler topluluğu tanır ve topluluk ekibiyle kaynaşma fırsatı bulur. Oldukça eğlenceli ve zorlayıcı geçen bu etkinlik, hem aktif üyeler hem de topluluk ekibi için yıla başlamak adına yapılan çok keyifli bir etkinliktir.

Tanıtım Komitesi, adından da anlaşılacağı üzere, Verimlilik Topluluğunu okulumuz öğrencilerine ve diğer okullara tanıtmaktan sorumludur. Bu görevine, çeşitli after ve eğlence etkinlikleri düzenlemek dahildir. Örneğin bowling, mangal, laser tag, İstanbul Görüşmeleri gibi ekip içi kaynaşmayı ve motivasyonu sağlayan tüm etkinlikleri tanıtım komitesi düzenler.

Bunların yanı sıra tanıtım komitesi, verimlilik topluluğunun tüm baskı işlerinden de sorumludur. Afiş, el ilanı, yaka kartları, örümcek, bayrak, kırlangıç gibi aklınıza gelebilecek her türlü basılı materyal tanıtım komitesi tarafından bastırılır.

Bilişim Komitesi

Bilişim Komitesi, Verimlilik Topluluğunun 30 yıl aşkın tecrübesine gerideki kümülatif bilgi kaynaklarından toplayıp değerlendiren ve analiz eden komitedir.

Etkinliklerden sonra online formlardan gelen verileri inceler ve aldığı geri dönüşleri analiz eder, ardından bunları info-grafiğe döker. Topluluğumuzun sahip olduğu 40.000 kişilik e-posta ağıyla da ilgilenen bu komitemiz, mailing listeleri ile ODTÜ'nün bölümüyle ulaşabilme imkanına sahiptir.

Ayrıca ODTÜ Verimlilik Topluluğuna ait tüm web sitelerinin düzenlenmesi ve güncel tutulmasından sorumludur. Her gün daha da gelişen dijital dünyayı ile önemi git gide daha da artan bilişim komitesi de kendi gelişimini devam ediyor.

